

ТОШКО ПОПТОЛЕВ

СПЕЦИАЛЕН РЕЖИМ НА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ НА ДДС.

Искам да изкажа моите огромни благодарности към всички колеги, които взеха участие в предварителното обсъждане и разглеждане на този материал и направиха своите професионални забележки за неговото редактиране и коригиране.

ВНИМАНИЕ !!!

Този материал е лична професионална разработка на Тошко Поптолев. Той е разработен по системата на колегиалното обсъждане в аудиторията към неговата лична интернет страница.

Автора не носи отговорност за последствия настъпили вследствие на прилагане на методи и подходи, които той е изразил като негово лично мнение в този материал.

Този материал се разпространява само и единствено от Тошко Поптолев.

Моля, уважете неговия труд и не разпространявайте този материал без неговото предварително съгласие !

Имайте предвид, че са възможни няколко версии на материал, тъй като неговата разработка е започнала още преди обнародването на промените в нормативната уредба. Затова следете личната интернет страница на Тошко Поптолев за актуалната версия !

Лична интернет страница на Тошко Поптолев:

Адрес за електронна поща за коментари, забележки и въпроси:

Версия на материала:

Нормативна уредба към:

www.poptolev.eu

toshko@poptolev.eu

1.03 – 140128

01.01.2014 год.

ПРЕДГОВОР

Ще започна от там, защо съм нарушил принципа и предговора е преди съдържанието на материала. Защото бързам да поясня, че не бива да се плашите от обема на материала. Той е разработен така, че да послужи и като справочник (затова и описа на съдържанието е много подробен).

Естествено първото, което трябва да направи един счетоводител е да се запознае с нормативната уредба. Тук съм я дал най-отзад на материала. Дал съм я като извадки от съответния нормативен акт (например ЗДДС или ППЗДДС) и като интегриран текст изграден от двата нормативни актове.

След това разгледайте внимателно съдържанието и прочетете онази част, за която сте приели, че не сте наясно или имате въпроси по прилагането на нормативната уредба. Може разбира се да прочетете и целия материал.

А материала е обемен, защото съм го наситил с много графики, схеми и практически казуси. Освен това много често повтарям едни и същи неща не защото подценявам умствения потенциал на колегите, а защото някои неща просто трябва да се запомнят. Затова когато видите текст оформен по следния начин:

ТЕКСТ

Текст

текст

текст

трябва да имате предвид, че това са особено важни моменти от материала.

* * *

С измененията и допълнения на Закона за добавената стойност, които ще бъдат в сила от 01.01.2014 година се въведе един нов специален режим на касова отчетност на данък добавена стойност.

Този режим е нов за данъчно задължените лица в република България и е създаден за да улесни малките и средните предприятия. За лицата, които ще придобият правото да прилагат този специален режим, ДДС ще стане изискуем за тях, тогава когато техните клиенти изплатят (частично или изцяло) съответната доставка, а пък правото на използване на данъчен кредит ще се упражни, тогава когато това лице извърши съответното плащане към своя доставчик.

Тъй като в България промяната на нормативната уредба е доста динамична, ви съветвам да сравните актуалността на нормативната уредба за съответната версия на материала (дадена е на заглавната страница) с актуалната нормативна уредба към момента, в който четете материала.

Независимо, че този материал беше поставен на обсъждане в счетоводната и одиторска аудитория към моята лична интернет страница и беше разглеждан и от много колеги, напълно е възможно да има стилистични и граматически грешки, за което моля да бъда извинен. Все пак материала трябваше да бъде изготвен в изключително кратки срокове и в бързината може наистина да не съм догледал нещо.

За коментари, забележки и въпроси моля обърнете се към мен, като ми напишете електронно писмо на адреса за електронната поща поставен на заглавната страница на материала, а за членовете на счетоводната и одиторска аудитория - към моята лична интернет страница, обсъждането се провежда в специално открита дискусия.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ПРЕДГОВОР	1
СЪДЪРЖАНИЕ	2
1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ	8
1.1. Общи понятия за „специален режим на касова отчетност“ на ДДС	8
1.2. Кой има право да прилага специалния режим на касова отчетност на ДДС ...	9
1.3. Кога може да се прилага специалния режим на касова отчетност на ДДС	10
1.4. Кога не се прилага специалния режим на касова отчетност на ДДС	10
2. РЕД ЗА РАЗРЕШАВАНЕ, ПРИЛАГАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РЕЖИМА	11
2.1. Предварителни процедури	11
2.2. Изготвяне и подаване на искане за разрешение	11
2.3. Процедури, които спазват органите на НАП за издаване на разрешение	12
2.4. Регистър на данъчно задължените лица, които са получили разрешение за прилагане на специален режим на касова отчетност на ДДС	12
2.5. Прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС	13
2.6. Прекратяване на правото за прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС	13
2.6.1. Прекратяване от страна на данъчно задълженото лице придобило право да прилага режима	13
2.6.2. Прекратяване от страна на органите на НАП	13
3. ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ, ИЗИСКУЕМОСТ И НАЧИСЛЯВАНЕ НА ДАНЪКА	14
3.1. Данъчно събитие	14
3.2. Изискуемост на данъка	14
3.3. Начисляване на данъка	16
3.3.1. При плащания преди датата на настъпване на данъчното събитие	16
3.3.2. При плащания на и след датата на настъпване на данъчното събитие	16
3.3.3. Начисляване на данъка при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС	19

4.	ДАНЪЧЕН КРЕДИТ	20
4.1.	Възможни хипотези	20
4.2.	Изчисляване на данъчен кредит	22
4.3.	Корекции на ползван данъчен кредит	25
4.4.	Данъчен кредит при получател регистриран по ДДС с доставчик прилагащ специалния режим	25
4.5.	Изчисляване на данъчния кредит с право на приспадане при прекратяване на прилагането на специалния режим на касовата отчитане на ДДС	26
4.5.1.	Прекратяване на специалния режим от получател по сделката	26
4.5.2.	Прекратяване на специалния режим от доставчик по сделката	26
4.5.2.1.	При получател по сделката, който не прилага специалния режим	26
4.5.2.2.	При получател по сделката, който прилага специалния режим	26
5.	ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДОСТАВКИТЕ ПРИ СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ НА КАКСОВО ОТЧИТАНЕ НА ДДС	28
5.1.	Общи положения при документирането	28
5.1.1.	Нови моменти в документирането	28
5.1.2.	Нови видове документи	28
5.1.3.	Изискуеми реквизити на документите	30
5.1.4.	Изисквания при попълване на отделните реквизити на документите	32
5.1.5.	Отчитане на издадените и съставени документи	33
5.1.6.	Документални схеми	35
5.2.	Възможни ситуации при документирането	38
5.2.1.	Ситуация № 1: „Доставчик, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.“	38
5.2.1.1.	Общи положения	38
5.2.1.2.	Специфични случаи	40
5.2.1.2.1.	При промяна на стойността на доставката или разваляне на доставката	40
5.2.1.2.2.	При прекратяване на прилагане на специалния режим	46
5.2.2.	Ситуация № 2: „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.“	48
5.2.2.1.	Общи положения	48
5.2.2.2.	Специфични случаи	50
5.2.2.2.1.	При промяна на стойността на доставката или разваляне на доставката	50
5.2.2.2.2.	При прекратяване на прилагане на специалния режим	55

5.2.3.	Ситуация № 3: „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.“	57
5.2.3.1.	Общи положения	57
5.2.3.2.	Специфични случаи	58
5.2.3.2.1.	При промяна на стойността на доставката или разваляне на доставката	58
5.2.3.2.2.	При прекратяване на прилагане на специалния режим	61
5.2.4.	Ситуация № 4: „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.“ ...	63
5.2.5.	Ситуация № 5: ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ ! „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС към датата на настъпване на данъчното събитие, но впоследствие се дерегетира.“	68
6.	ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЧЕТОВОДНАТА ОТЧЕТНОСТ ПРИ СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ	69
6.1.	Общи положения	69
6.2.	Модел на счетоводните записвания	70
6.2.1.	Счетоводни записвания при лице прилагащо специалния режим	70
6.2.1.1.	В качеството му на получател по доставката.	70
6.2.1.1.1.	Счетоводни записвания при получаване на доставката	70
6.2.1.1.2.	Счетоводни записвания при намаляване данъчната основа на доставката ...	72
6.2.1.1.3.	Счетоводни записвания при прекратяване на прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС	77
6.2.2.2.	В качеството му на доставчик прилагащ специалния режим.	77
6.2.2.2.1.	Счетоводни записвания при извършване на доставката	77
6.2.2.2.2.	Счетоводни записвания при намаляване данъчната основа на доставката. ...	79
6.2.2.2.3.	Счетоводни записвания при прекратяване на прилагане на режима.	83
6.2.3.	Счетоводни записвания при лице регистрирано по ДДС и не прилагащо специалния режим.	83
A.	ПРИЛОЖЕНИЯ	84
	Приложение № 1: Искане за регистрация за прилагане на специален режим на касова отчетност на данък добавена стойност	84
	Приложение № 2: Искане за прекратяване на регистрация за прилагане на специален режим на касова отчетност на данък добавена стойност	85
	Приложение № 3: Фактура издавана от лице регистрирано по ДДС и прилагащо специалния режим на касова отчетност на ДДС.	86

Приложение № 4: Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС	87
Приложение № 5: Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС	88
Приложение № 6: Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС	89
Приложение № 7: Протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС	90
Приложение № 8: Протокол, за корекции при намаляване на размера на данъчния кредит по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС	91
Приложение № 9: Протокол за определяне на размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС	92
Приложение № 10: Отчет за данъчния период за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС	93
Приложение № 11: Баланс на извършените плащания	94
Приложение № 12: Баланс на коригираните стойности	95
Приложение № 13: Извадка от Закон за данък върху добавената стойност ...	96
Приложение № 14: Извадка от Правилник за прилагане на закон за данък върху добавената стойност	101
Приложение № 15: Интегрирани текстове на нормативната уредба	116

В. ФИГУРИ:

Фигура № 1 - Субекти на специалния режим на касова отчетност на ДДС ...	8
Фигура № 2 - Доставки извършвани от лице прилагащо режима	15
Фигура № 3 - Доставки получени от лице прилагащо режима	20
Фигура № 4 – Пълна схема на документирането при специалния режим на касова отчетност на ДДС	36

С. ДОКУМЕНТАЛНИ СХЕМИ:

Документална схема № 1: Доставчик регистриран по ДДС, неприлагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Регулярна доставка.	38
Документална схема № 2: Доставчик регистриран по ДДС, неприлагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Увеличаване на данъчната основа на доставката (дебитно известие)	41
Документална схема № 3: Доставчик регистриран по ДДС, неприлагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Намаляване на данъчната основа на доставката (кредитно известие)	45

Практически казус № 1: Изчисляване на размера изискуемия ДДС	17
Практически казус № 2: Изчисляване размера на данъчния кредит	23
Практически казус № 3: Изчисляване на данъчен кредит при получател в случаите на доставчик прекратил прилагането на режима	27
Практически казус № 4: Случаи на намаляване на данъчната основа на доставката (кредитно известие) при получател прилагащ специалния режим	43
Практически казус № 5: Случаи на намаляване на данъчната основа на доставката (кредитно известие) при доставчик прилагащ специалния режим	53
Практически казус № 6: Счетоводни записвания при получател прилагащ специалния режим. Получаване на доставка	71
Практически казус № 7: Счетоводни записвания при получател прилагащ специалния режим. Намаляване данъчната основа на доставката	75
Практически казус № 8: Счетоводни записвания при доставчик прилагащ специалния режим	78
Практически казус № 9: Счетоводни записвания при доставчик прилагащ специалния режим. Намаляване данъчната основа на доставката	81

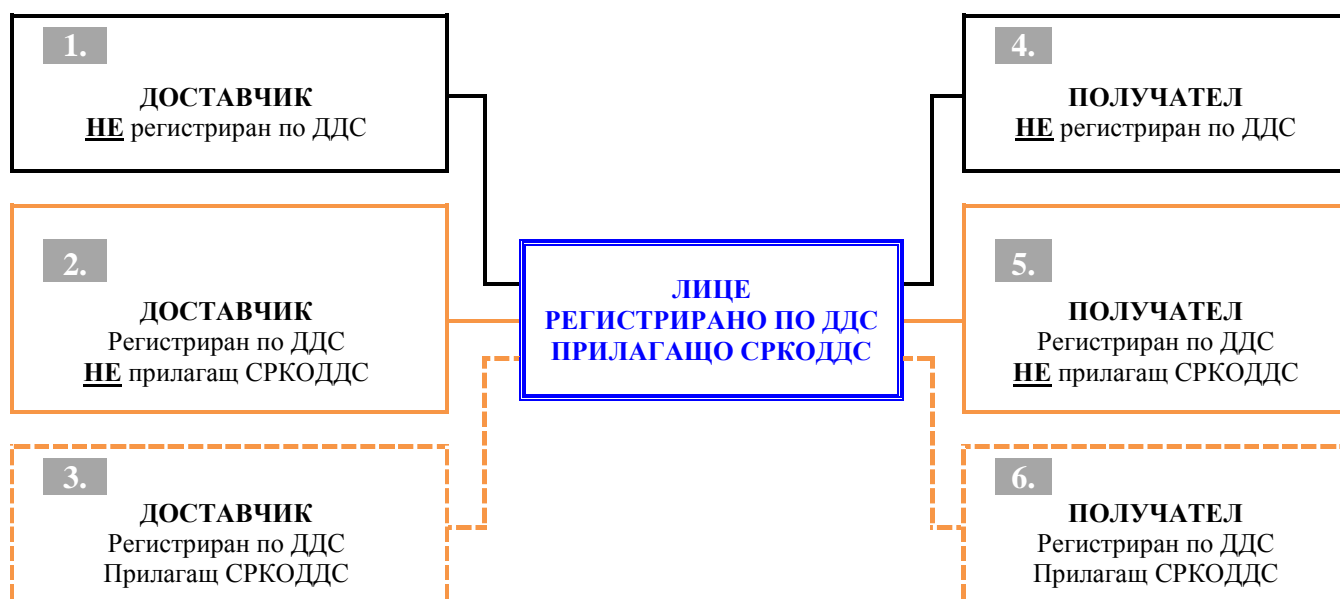
1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1.1. Общи понятия за „специален режим на касова отчетност“ на ДДС.

1.1.1. Специалният режим на касова отчетност на ДДС е определен ред предвиден в ЗДДС, който:

- се прилага от данъчно задължени лица, които отговарят на определени условия;
- се прилага за конкретно определени закона доставки;
- при възникване на данъчно събитие, ДДС става изискуем от лицето, което има право да прилага специалния режим на датата на получаване на цялостно или частично плащане от получателя, пропорционално на плащането;
- лицето, което прилага специалния режим и получателите по доставките извършени от него имат право на приспадане на данъчен кредит или в периода в който е извършено плащането към неговия доставчик, или през следващите 12 данъчни периода. Правото на данъчен кредит е налице пропорционално на извършеното плащане.

1.1.2. Принципно субекти на специалния режим на касовото отчитане на ДДС са лицето, което е получило разрешение да прилага режима и неговите контрагенти. **НО !!!** Не всички контрагенти и не всички взаимоотношения с неговите контрагенти са обект на този специален режим. Нека разгледаме следната схема:

[Фигура № 1]

Субекти на специалния режим на касова отчетност на ДДС

Това е основната схема върху, която ще работим по-нататък. Ще я разбиваме, допълваме и накрая отново ще я обединим за да получим пълно функционалната схема на специалния режим на касова отчетност на ДДС. За сега само ще уточним, че под следното понятие ще разбираме:

СРКОДДС - Специален режим на касова отчетност на ДДС

На схемата в черни линии сме изобразили контрагентите и сделките с тях, които не попадат в обхвата на специалния режим и за тях няма нови моменти. Тоест тези доставки ще си се отчитат по досегашния общ ред на ЗДДС.

Промени обаче ще настъпят, ако едно лице, което е регистрирано по ДДС, получи разрешение да прилага специалния режим. Тези промени ще засегнат както изискуемостта на ДДС (за доставки, при които разглежданото от нас лице е доставчик), така и за възникване на правото на ползване на данъчния кредит за доставки (при които разглежданото от нас лице е получател). Затова в нашата схема се появява и по-различна в цветово отношение линия, която идва да сигнализира за промени в реда на отчитане на ДДС.

Промени ще настъпят и когато някой (или някои) от досегашните доставчи на което и да е регистрирано по ДДС лице също започнат да прилагат специалния режим. Тук ще настъпят промени в правото на ползване на данъчния кредит. Затова в нашата схема се появява отново различна в цветово отношение линия, но този път тя е в пунктир за да ни сигнализира, че имаме малко по-специфични промени.

За всичките тези промени ще стане дума по-късно в този материал.

ВНИМАНИЕ !!!

Този режим може да се прилага само и единствено когато и двата субекта (доставчик и получател) по сделката са лица регистрирани по ЗДДС.

1.2. Кой има право да прилага специалния режим на касовата отчетност на ДДС ?

Право да прилага специалния режим на касова отчетност на ДДС има всяко данъчно задължено лице, което **отговаря едновременно на всичките следни условия:**

- което е регистрирано за ДДС, чрез задължителна регистрация или регистрация при доставки на стоки с монтаж и инсталиране или регистрация по избор;
- има облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец;
- няма влязъл в сила ревизионен акт за укрити данъчни и публични задължения или нарушения на изискуемите закони, и/или за отговорност в случаите на злоупотреба;
- няма изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване;
- е получило разрешение от органите на НАП за правото на прилагане на специален режим на касовата отчетност на ДДС.

1.3. Кога може да се прилага специалния режим на касовата отчетност на ДДС?

За всички сделки, за които са изпълнени едновременно следните условия:

- изпълнени са на територията на страната;
- получателят по сделката е регистрирано по ЗДДС лице
- изплатени са по безкасов път;
- не са облагаеми доставки, за които преди или на датата на възникване на данъчното събитие е извършено цялостно плащане по доставката, включително данъка по този закон;
- не са доставки между свързани лица;
- не са доставки визирани в точка 1.4. на този материал.

1.4. Кога не се прилага специалния режим на касовата отчетност на ДДС ?

Данъчно задълженото лице, което ще прилага специалния режим на касовата отчетност на ДДС, няма право да го ползва при следните сделки:

- Внос на стоки;
- Вътреобщностни придобивания на стоки;
- Вътреобщностни доставки на стоки;
- Доставки към нерегистрирани по този закон лица;
- Освободени доставки;
- Доставки с място на изпълнение извън територията на страната;
- Доставки на услуги с място на изпълнение на територията на страната, за които данъкът е изискуем от получателя по доставката;
- Доставки по договор за лизинг;
- Туристически услуги;
- Доставки при които се прилага специален ред за облагане на маржа;
- Доставка на услуга извършена по електронен път от лица, които не са установени в европейския съюз;
- Доставки на инвестиционно злато;
- Облагаеми доставки с нулева ставка на данъка, именно:
  - Доставка на стоки, изпращани или превозвани извън територията на Европейския съюз;
  - Международен транспорт на пътници;
  - Международен транспорт на стоки;
  - Доставка, свързана с международен транспорт;
  - Доставка, свързана с международния стоков трафик;
  - Доставка по обработка на стоки;

- Доставка на злато за централни банки;
- Доставка, свързана с безмитна търговия;
- Доставка на услуги, предоставяни от агенти, брокери и други посредници;
- Доставка на свързани с внос услуги.

2. РЕД НА РАЗРЕШАВАНЕ, ПРИЛАГАНЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РЕЖИМА.

За да има правото да прилага специалния режим на касовата отчетност на ДДС, данъчно задълженото лице освен да отговаря на условията визирани в точка 1.2. на този материал (виж на стр. 9), трябва да получи разрешение от органите на НАП. За целта се преминава през следните процедури.

2.1. Предварителни процедури.

2.1.1. Данъчно задълженото лице, което желае да получи разрешение да прилага на този режим трябва да провери, дали отговаря на условията описани в точка 1.2. на този материал (виж на стр. 9).

2.1.2. Да направи справка за облагаемия оборот за последните 12 последователни месеца преди месеца, в който ще се подава заявлението за искане за разрешение.

2.2. Изготвяне и подаване на искане за разрешение.

2.2.1. Искането за разрешение се изготвя писмено по образец определен с ППЗДДС (виж Приложение № 1 – страница 84).

2.2.2. Искането се подава в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите от:

- дееспособното физическо лице или едноличния търговец, когато то е данъчно задълженото;
- лице с представителна власт по закон, когато данъчно задълженото лице е юридическо лице или кооперация;
- от лице с представителна власт съгласно учредителен договор, когато данъчно задълженото лице е неперсонифицирано дружество или осигурителна каса;
- от акредитиран представител;
- от лице, което е изрично упълномощено за това от лицата от предходните изброявания с нотариално заверено пълномощно.

2.2.3. Искането може да се подаде по електронен път по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

2.2.4. Искането трябва да съдържа основанията въз основа на което е изготвено. Към искането се прилага справка за облагаемия оборот, който е определен по реда на чл. 96 от закона, по месеци, за последните 12 месеца преди текущия месец.

ВНИМАНИЕ !!!

Това е режим по желание на данъчно задължено лице и няма императивно задължение за подаване на искането, нито строго определени срокове. Искането се подава по желание на данъчно задълженото лице, ако отговаря на определените изисквания (виж точка 1.2. на страница 9).

2.2.5. В случай, че лицето е прекратило по собствено желание прилагането на този специален режим, то може да иска ново разрешение за прилагане на специалния режим след изтичането на 12 месеца смятано от началото на месеца, следващ месеца на прекратяване на прилагането му.

2.3. Процедури, които спазват органите на НАП за издаване на разрешение.

2.3.1. В срок от седем дни от постъпването на искането органите на НАП извършват проверка на основанията за издаване на разрешението и издават акт, с който потвърждава или мотивирано отказва издаване на разрешение за прилагане на специалния режим. Разрешението се издава седем дни след изтичане на срока за извършване на проверката.

2.3.2. Националната агенция за приходите отказва да издаде разрешение за прилагане на специалния режим за касова отчетност на ДДС, ако установи, че някое от условията посочени в точка 1.2. на този материал (виж страница 9) не е изпълнено.

2.3.3. Националната агенция за приходите може да откаже да издаде разрешение прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС, ако установи, че е налице някое от следните обстоятелства:

- не може да бъде открито на посочения от него адрес за кореспонденция по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
- промени адреса си за кореспонденция и не уведоми по предвидения за това ред;
- системно не изпълнява задълженията си по този закон;
- има публични задължения, събирани от Националната агенция за приходите, общата стойност на които надхвърля стойността на активите му, намалена с неговите задължения;
- не посочи електронен адрес за кореспонденция за период, по-дълъг от три месеца от възникване на задължението за уведомяване.
- не представи или не осигури достъп до издадени или съставени от него оригинални счетоводни документи, изискани от органа по приходите, освен ако документите са загубени или унищожени, за което лицето е уведомило органите по приходите.

2.4. Регистър на данъчно задължените лица, които са получили разрешение за прилагане на специален режим на касова отчетност на ДДС.

2.4.1. Националната агенция за приходите създава и поддържа специален публичен регистър на данъчно задължените лица, които са получили разрешение за прилагане на специален режим на касова отчетност на ДДС, който е част от регистъра по данъчно задължените лица.

2.4.2. Органът по приходите вписва лицето в специалния публичен регистър визиран в предходната точка в деня на издаване на разрешението за прилагане на специалния режим.

2.5. Прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС.

Лице, което е получило разрешение, прилага специалния режим от първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението.

2.6. Прекратяване на правото за прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС.

2.6.1. Прекратяване от страна на данъчно задълженото лице придобило право да прилага режима.

2.6.1.1. Всяко лице, което е получило разрешение да прилага режима на касовото отчитане на ДДС има право да предприеме действия за прекратяване прилагането на режима след изтичането на 12 месеца смятано от месеца, следващ месеца на издаване на разрешението.

2.6.1.2. При настъпване на някое от условията визирани в точка 1.2. на този материал (виж страница 9) лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, предприема действия за прекратяване прилагането на режима.

За прекратяване прилагането на специалния режим по реда на предходните две точки лицето подава до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите искане за прекратяване прилагането на специалния режим по образец, определен с правилника за прилагане на закона (виж Приложение № 2 на страница 85). Искането се подава в седем дневен срок от настъпване на съответното обстоятелство.

2.6.1.3. В срок от седем дни от постъпване на искането, органът по приходите извършва проверка на основанията за отнемането на разрешението за прилагане на специалния режим.

2.6.1.4. В срок от седем дни от приключване на проверката по предходната точка, органът по приходите издава акт, с който извършва или мотивирано отказва да извърши отнемането на разрешението за прилагане на специалния режим.

2.6.1.5. Прилагането на специалния режим се прекратява от деня, следващ деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

2.6.1.6. Органът по приходите заличава лицето от специалния публичен регистър, в деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

2.6.2. Прекратяване от страна на органите на НАП.

2.6.2.1. Прилагането на специалния режим се прекратява по инициатива на органа по приходите с издаване на акт, когато:

- се установи, че някое от условията посочени в точка 1.2. на този материал (виж страница 9) не е налице и лицето не е изпълнило в срок задължението си за подаване на искане за прекратяване на разрешението на ползване на специалния режим;
- лицето придобило разрешението е приспаднало данъчен кредит преди да е извършило плащане към съответния доставчик;
- лицето придобило разрешението не е издало или отразило издадения протокол за дължим данък върху добавената стойност при получено плащане за извършена от него доставка на стоки или услуги в дневниците за покупки и продажбите и в справка-декларацията за ДДС за периода, през който данъкът е станал изискуем;

- когато се установи, че са налице някои от следните обстоятелствата:
  - не може да бъде открито на посочения от него адрес за кореспонденция по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
  - промени адреса си за кореспонденция и не уведоми по предвидения за това ред;
  - системно не изпълнява задълженията си по този закон;
  - има публични задължения, събирани от Националната агенция за приходите, общата стойност на които надхвърля стойността на активите му, намалена с неговите задължения;
  - не посочи електронен адрес за кореспонденция за период, по-дълъг от три месеца от възникване на задължението за уведомяване.
  - не представи или не осигури достъп до издадени или съставени от него оригинални счетоводни документи, изискани от органа по приходите, освен ако документите са загубени или унищожени, за което лицето е уведомило органите по приходите.

2.6.2.2. Прилагането на специалния режим се прекратява от деня, следващ деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

2.6.2.3. Органът по приходите заличава лицето от специалния публичен регистър, в деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

3. ДАНЪЧНО СЪБИТИЕ, ИЗИСКУЕМОСТ И НАЧИСЛЯВАНЕ НА ДАНЪКА.

3.1. Данъчно събитие.

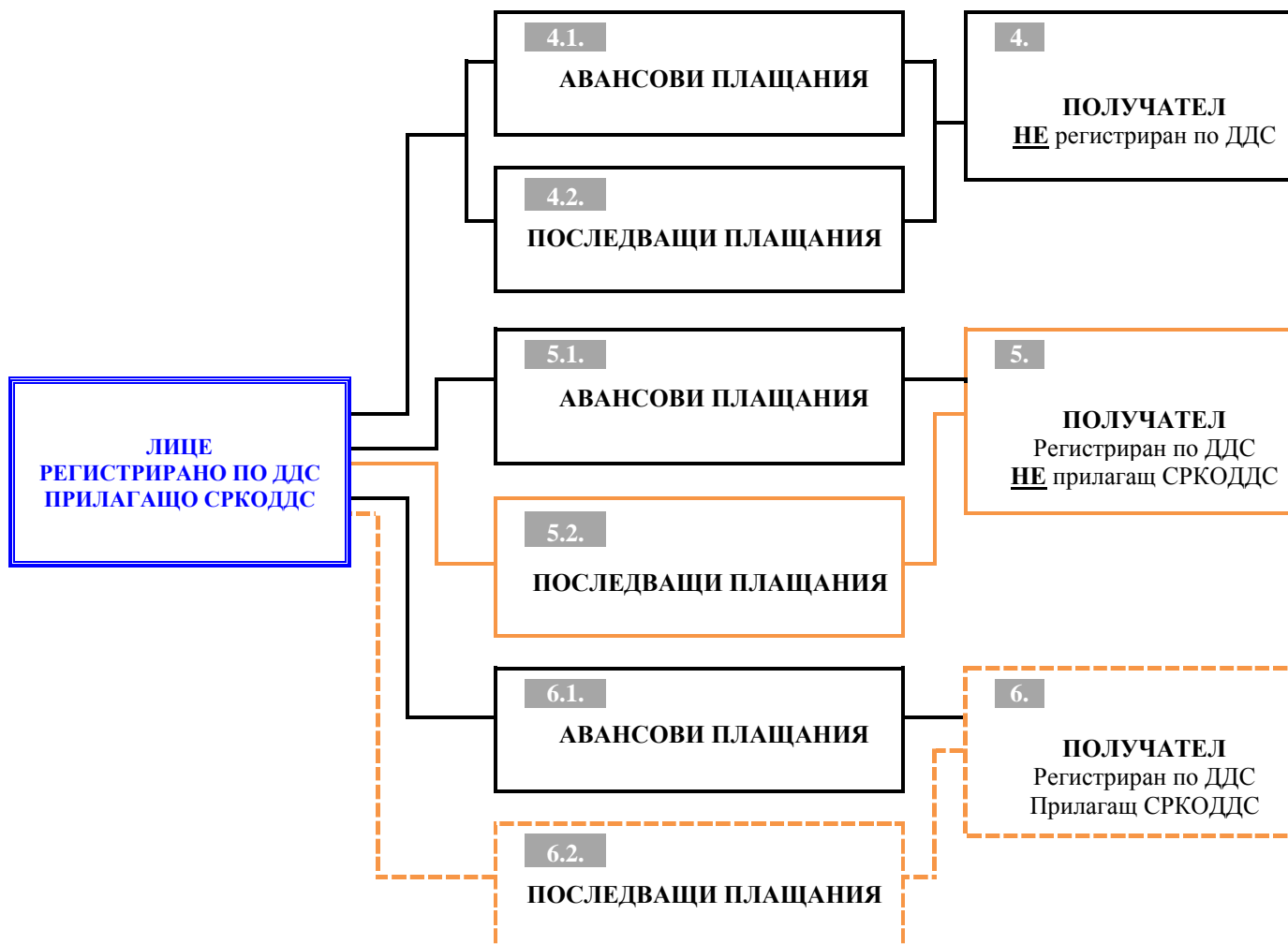
3.1.1. Данъчното събитие на доставка прилагане на специален режим на касова отчетност, възниква съгласно общите правила по този закон.

3.1.2. Ако се има пред вид това, че в повечето случаи този специален режим се прилага само за доставки, които не изискват специален ред за определяне на данъчното събитие, то тогава можем да прием, че данъчното събитие се определя по реда на член 25 от ЗДДС, а именно: *„Данъчно събитие по смисъла на този закон е доставката на стоки или услуги, извършена от данъчно задължени по този закон лица, ...“*.

3.2. Изискуемост на данъка.

Данъка е изискуем от лицето прилагащо специалния режим. Той е дължим тогава, когато постъпи съответното частично или цялостно плащане по доставката.

Сега да се върнем на Фигура № 1, която разгледахме по-горе в този материал (страница 8) и да разгледаме нейната дясна половина, при която разглежданото от нас лице регистрирано по ДДС, прилага специалния режим се явява в ролята на доставчик. Ще доразвием тази дясна половина на схемата и ще разгледаме различните възможни ситуации.

[Фигура № 2]

Доставки извършени от лице прилагащо режима

Към Фигура № 1 вече изяснихме едно понятие (СРКОДДС), което ще използваме в тези схеми. Сега нека да допълним другите понятия:

СРКОДДС	- Специален режим на касова отчетност на ДДС
авансови плащания	- Всички плащания извършени преди датата на настъпване на данъчното събитие;
последващи плащания	- Всички плащания извършени на или след датата на настъпване на данъчното събитие;

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

Няма промени в досегашния ред при сделки с нерегистрирани по ДДС лица.

Няма промени и при авансовите плащания преди датата на настъпване на данъчното събитие.

Има промени само за частични и цялостни плащания получени на и след датата на настъпване на данъчното събитие.

Виждаме, че доставчикът регистрирано лице по ДДС и прилагащ специалния режим работи с два вида клиенти: нерегистрирани и регистрирани по ДДС. От своя страна клиентите, които са регистрирани по ДДС пък се подразделят на такива, които прилагат специалния режим и такива, които не го прилагат.

3.2.1. При всички видове клиенти (нерегистрирани и регистрирани по ДДС, прилагащи и не прилагащи специалния режим) за получено плащане преди да е възникнало данъчното събитие частично или пълно авансово плащане, ДДС става изискуем по общия ред на закона, т.е. както си е било и преди въвеждането на специалния режим.

3.2.2. От друга страна при доставки на клиенти, които не са регистрирани по ДДС, независимо дали плащането е извършено преди или сред датата на настъпване на данъчното събитие се запазва досегашния ред на ЗДДС.

3.2.3. В случаите, когато доставчикът е регистриран по ДДС и прилага специалния режим, а неговите клиенти (получатели) са регистрирани по ДДС (независимо дали прилагат или не специалния режим), за всяко получено плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие, данъкът за доставка е изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане по доставката от лицето, което прилага специалния режим. В тези случаи следва да се изчисли частта от начисления във фактурата и/или известието ДДС, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.

3.3. Начисляване на данъка.

3.3.1. При плащания преди датата на настъпване на данъчното събитие.

За получено преди да е възникнало данъчното събитие частично или пълно авансово плащане, ДДС се начислява по общия ред на закона.

3.3.2. При плащания на и след настъпване на данъчното събитие.

3.3.2.1. При частично плащане, когато данъка стане изискуем лицето е длъжно да изчисли частта от начисления във фактурата и/или известието, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане. За целта в чл. 104е, ал. 1 на ППЗДДС са дадени съответните формули за изчисляване.

Формулите посочени в чл. 104е, ал. 1 до известна степен изглеждат малко сложни. Това обаче не е така, стига те да бъдат разгледани внимателно. По същество изчисленията предвидени в този нормативен запис се извършват по следния ред:

[Формула № 1] ИДпп = ДОпп х ДС, където:

ИДпп - размера на изискуемия данък върху добавената стойност за получено плащане;

ДС - данъчната ставка;

ДОпп - данъчната основа за полученото плащане, която се изчислява по следната формула:

[Формула № 2] ДОпп = (ДО - ДОап) х ПП/ ДПдс, където:

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ПП - полученото частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;

ДПдс - дължимото плащане към датата на данъчното събитие.

За да разберем правилно тези формули предлагам да ги приложим на практика, като използваме следния пример.

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 1:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. На 15.01.2014 год, тя е получила аванс в размер та 6 000.00 лв от фирма „DEF“ АД за бъдеща доставка. На 25.01.2014 год, извършила доставка на фирма „DEF“ АД стока за 21 600.00 лв (в това число 18 000.00 лв данъчна основа и 3 600.00 лв ДДС). Получателят по доставката е регистрирано лице по ЗДДС. Договорено е плащането да се извърши на части. На 30.01.2014 год, фирма „DEF“ АД извършва частично плащане за 9 000.00 лв. Иска се фирма „АВС“ ООД да изчисли дължимия ДДС.

Сега да видим каква последователност ви предлагам да използвате при спазване на изискванията на чл. 104е, ал. 1 от ППЗДДС. За целта нека да разгледаме и самото практическо решение:

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 1:

1. Определяме параметрите на сделката съгласно изискуемите данни за формулите, които са дадени в чл. 104е, ал. 1 на ППЗДДС (виж [Формула № 1] и [Формула № 2] на предходната страница) :

1.	Общата данъчна основа по доставката	ДО	18 000.00 лв
2.	Общ ДДС за цялата доставка		3 600.00 лв
3.	Общ размер на дължимото плащане (<i>ред 1 + ред 2</i>) $= 18\,000.00 + 3\,600.00 =$		21 600.00 лв
4.	Обща сума на авансовите плащания.		6 000.00 лв
5.	ДДС на авансовите плащания. *		1 000.00 лв
6.	Общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката (<i>ред 4 - ред 5</i>) $= 6\,000.00 - 1\,000.00 =$	ДОап	5 000.00 лв
7.	Дължимо плащане към датата на данъчното събитие (<i>ред 3 – ред 4</i>) $= 21\,600.00 - 6\,000.00 =$	ДПдс	15 600.00 лв
8.	Полученото частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;	ПП	9 000.00 лв

2. Изчисляваме неизплатената данъчната основа, като за целта от общата данъчна основа по доставката (ДО – ред 1.) ще извадим общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката (ДОап – ред 4.):

9.	Неизплатена данъчна основа (<i>ред 1 – ред 4</i>) $= 18\,000.00 - 5\,000.00 =$		13 000.00 лв
----	---	--	--------------

3. Стойността на неизплатената данъчна основа (ред 9) ще умножим със стойността на полученото частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие (ПП – ред 8):

10.	(<i>ред 9 x ред 8</i>) $= 13\,000 \times 9\,000 =$		117 000 000
-----	--	--	-------------

4. Изчисляваме стойността на данъчната основа за полученото плащане (ДОпп), като полученото произведение от предходната точка ще разделим на стойността на общ размер на дължимото плащане към датата на данъчното събитие (ред 10 : ред 7):

11.	Данъчната основа за полученото плащане (ред 10 : ред 7) = 117 000 000 : 15 600 =	ДОпп	7 500.00 лв
-----	---	------	-------------

5. Съгласно изискванията на първата формула посочена в чл. 104е, ал. 1 умножаваме данъчната основа на полученото плащане (ДОпп – ред 11) по данъчната ставка за дължимия ДДС (ДС - 20 %) и така ще получим пък размера на изискуемия данък върху добавената стойност за получено плащане (ИДпп)

12.	Исисуем ДДС за полученото плащане (ред 11 x 20%) = 7 500 x 20 % =	ИДпп	1 500.00 лв
-----	--	------	-------------

ЗАБЕЛЕЖКА:

* - Стойността на ред 5 е получена по формулата, която е широко известна сред счетоводителите и която е дадена в чл. 53, ал. 2 на ППЗДДС:

$$[\text{Формула № 3}] \text{ ДДС} = \frac{(\text{ОС} \times \text{ДС})}{(100 + \text{ДС})} = \frac{(6\,000 \times 20)}{(100 + 20)} = 1\,000, \text{ където:}$$

ОС – обща сума на плащането;

ДС – данъчна ставка (20 %);

С членовете на аудиторията към моята интернет страница ще проведем практическа дискусия за автоматизиране на гореописаните процеси в електронна таблица. Предполагам, че и производителите на специализираните счетоводни софтуери също ще намерят начин да автоматизират тези изчисления. Вижте и Практически казус № 8 на страница 78.

Искам да обърна внимание, че този сложен процес на изчисляване е предвиден в самия ЗДДС, където в чл. 151в, ал. 4 е записано цитирам: „При получено на или след датата на данъчното събитие частично плащане изискуемост по ал. 3 възниква само за частта от начисления във фактурата и/или известието по ал. 2 данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.“

В същото време изчисленията могат да бъдат изключително много опростени и аз съм уверен, че счетоводителите у нас са запознати много добре с тези възможности. В Практическо решение № 1 не случайно като забележка съм дал как се изчислява включения данък в авансовото плащане. Тоест ползвал съм формулата посочена в чл. 53, ал. 2 на ППЗДДС. Тази формула се прилага в случаите, когато съгласно закона данъкът се приема за включен в обявената или договорената цена. Ето я и самата нея:

$$[\text{Формула № 4}] \text{ ДДС} = \frac{(\text{ПС} \times \text{ДС})}{(100 + \text{ДС})} = \text{ПС} - \left(\frac{\text{ПС}}{1.20} \right), \text{ където:}$$

ДДС – търсения ДДС;

ПС – получената сума;

ДС – данъчна ставка (20 %)

Моето лично мнение, е че тази формула също може да се приложи и при изчисленията на изискуемия ДДС. Тя не променя търсения краен резултат и по същество води до същия размер на данъчната основа и изискуемия данък. Друг е въпроса обаче, дали това води до нарушение на ЗДДС. Това е проблем, който могат да уточнят юристите. За всеки случай ви предлагам и следното алтернативно решение на Практически казус № 1.

АЛТЕРНАТИВНО РЕШЕНИЕ № 1:

1. Ще изчислим включения ДДС в полученото плащане:

1.	Общата размер на полученото плащане	ПП	9 000.00 лв
2.	Включен ДДС в полученото плащане ($[ред\ 1 \times 20] : [100 + 20] = (9\ 000 \times 20) : (100 + 20) =$	ИДпп	1 500.00 лв
3.	Размер на данъчната основа в полученото плащане ($ред\ 1 - ред\ 2 = 9\ 000.00 - 1\ 500.00 =$	ДОпп	7 500.00 лв

Искам да обърна внимание, че в двата вида формули няма заложен контрол за ненадвишаване на допустимите стойности за изискуемия данък. Затова счетоводителите (и производителите на специализирани счетоводни софтуери) трябва да имат грижата допълнително да осъществяват този контрол. В базата с данни на НАП такъв контрол е заложен, чрез специфичната номерация на съответните протоколи, но затова ще стане дума малко по-късно.

3.3.2.2. При пълно плащане на и след датата на възникване на данъчното събитие данъка става изискуем. Тогава лицето прилагащо специалния режим начислява данъка с протокол, в който начислява съответния дължим данък към датата на възникване на данъчното събитие.

3.3.2.3. При промяна на стойността на доставката, хипотезите са две:

3.3.2.3.1. При увеличаване стойността на доставката, се издава само дебитно известие. А протоколите ще следват съответните плащания.

3.3.2.3.2. При намаляване на стойността се издава кредитно известие. Тук обаче се проследява, дали има извършени плащания и съответно издадени протоколи. Ако общите стойности на издадените протоколи надвишават коригираната с кредитното известие обща стойност, то тогава лицето прилагащо специалния режим издава и съответния коригиращ протокол. Такъв протокол се издава и в случаите на разваляне на сделката, когато вече са осъществени плащания и са издавани протоколи с начислен ДДС. За това ще пиша по-нататък в този материал.

3.3.3. Начисляване на данъка при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС.

В чл. 151в, ал. 7 е записано, че при прекратяване прилагането на специалния режим данък, за който изискуемостта не е настъпила, става изискуем на датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на режима и лицето е задължено да го включи при определяне на резултата за данъчния период, в който е прекратено прилагането на специалния режим, в справка-декларацията по ДДС. От своя страна в ППЗДДС и по-специално в чл. 104е, ал. 6 е предвиден реда, как да се изчисли този данък. Това става, чрез прилагането на две формули, които са идентични на Формула № 1 и Формула № 2. Нека да ги разгледаме:

[Формула № 5] $ИДпр = ДОпп \times ДС$, където:

ИДпр - размера на изискуемия данък върху добавената стойност при прекратяване на прилагането на специалния режим;

ДС е данъчната ставка;

ДОнп е данъчната основа за неполученото плащане до датата на прекратяване на прилагането на специалния режим, която се изчислява по следната формула:

[Формула № 6] $ДОнп = ДО - ДОап - ДОпп$, където:

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

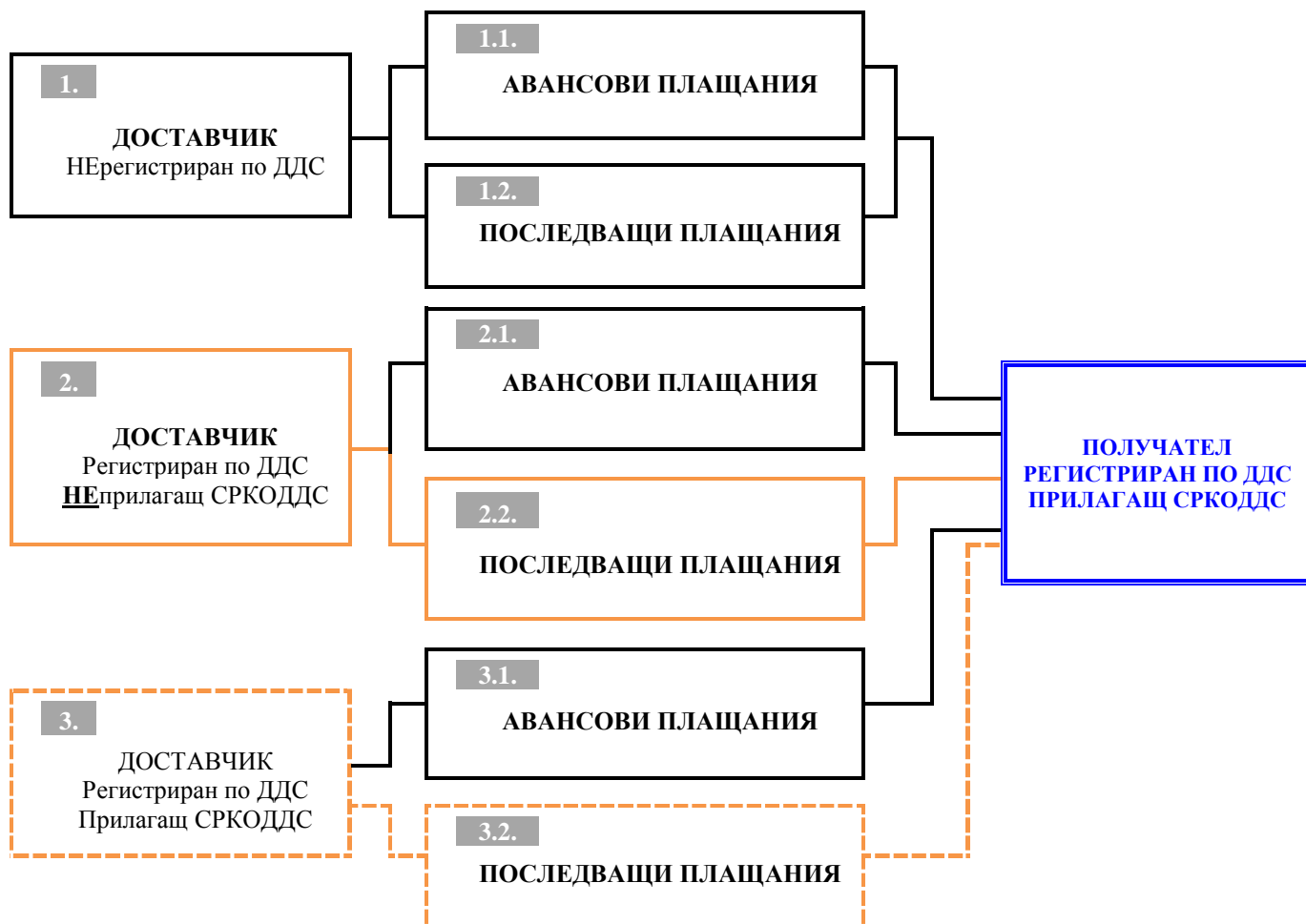
ДОпп - общия размер на данъчните основи за всички получени на или след датата на данъчното събитие плащания по доставката;

Аз приемам, че и двете формули са достатъчно ясни и не е необходимо да разработвам специален практически пример за тяхното разясняване. Както ще стане ясно по-нататък в този материал и по-точно когато разгледаме документирането на начисления и изискуем данък (виж на страници 40), аз ще предложа свое виждане за контрол при изграждане структурата на протокола, с който ще се извърши начисляването на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на режима.

4. ДАНЪЧЕН КРЕДИТ.

4.1. Възможни хипотези.

Отново се връщаме на Фигура № 1 (страница 8) и да разгледаме нейната лява половина.

[Фигура № 3]

Доставки получени от лице прилагащо режима

Да напомня, че на страница 15, под Фигура № 2 съм дал тълкувание на понятията, които използвам в схемата.

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

Няма промени в досегашния ред при сделки с нерегистрирани по ДДС лица.

Няма промени и при авансовите плащания преди датата на настъпване на данъчното събитие.

Има промени само за частични и цялостни плащания извършени след датата на настъпване на данъчното събитие.

Виждаме от схемата, че са налице три възможни хипотези. И при трите хипотези получателя на доставката е регистрирано лице по ЗДДС, което прилага специалния режим на касова отчетност. Ще ги разгледаме една по една.

4.1.1. При първата хипотеза доставчикът е не регистриран по ЗДДС. Спазва общия ред на документиране, начисляване и право на данъчен кредит предвиден в ЗДДС.

4.1.2. При втората хипотеза доставчикът е регистриран по ДДС, но не прилага специалния режим на касова отчетност.

Тук възникват и две допълнителни хипотези, които разглеждам на следващата страница.

4.1.2.1. Хипотезата при която е извършено авансово плащане преди датата на настъпване на данъчното събитие. Отново се спазва общия ред на документиране, начисляване и право на данъчен кредит предвиден в ЗДДС.

4.1.2.2. При втората хипотеза обаче се разглеждат случаите, при която е извършено частично или цяло плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие. Тогава е получен данъчен документ с начислен ДДС, но за получателя прилагащ решима правото на данъчен кредит възниква за частта от начисления във фактурата и/или известието към датата на данъчното събитие данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане. Това право получателят може да упражни за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

Тук получателят ще има ангажимент да изчисли сам съответната част от данъчния кредит, на която има право и да състави съответния протокол. За целта той ще трябва да спазва изискванията на чл. 104ж, ал. 1 от ППЗДДС, който ще разгледаме по-нататък в тази глава (виж точка 4.2. на страница 22). Затова и линията на тази хипотеза се откроява от останалите.

4.1.3. И последната трета хипотеза, разглежда случаите, когато доставчикът е регистриран по ДДС и прилага специалния режим.

И тук са налице две допълнителни хипотези:

4.1.3.1. Хипотезата при която е извършено авансово плащане преди датата на настъпване на данъчното събитие спазва общия ред на документиране, начисляване и право на данъчен кредит предвиден в ЗДДС.

4.1.3.2. Хипотезата при която е извършено частично или цяло плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие. Тогава първо е получен данъчен документ (фактура), в който е документирана цялата доставка.

За всяко частично или цялостно плащане извършено на или след датата на настъпване на данъчното събитие от доставчика се получава друг данъчен документ (Протокол изготвен по реда на чл. 104е, ал. 3 на ППЗДДС – виж Приложение № 4 на страница 87), в който е изчислен съответния изискуем ДДС.

Нов момент в начина на начисляване на ДДС и правото за приспадане на данъчния кредит. Затова и тази линия е различна от традиционните.

С други думи при доставка от доставчик, който също прилага специалния режим, получателя по доставката, който също прилага специалния режим няма ангажменти сам да изчислява приспадащия се данъчен кредит, защото той ще получи от доставчика протокол, където всичко е изчислено.

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

Правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка на стоки или услуги, за която е приложен специалният режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност възниква, когато подлежащият на приспадане данък стане изискуем (тоест, когато е платен на доставчика от получателя по доставката).

4.1.4. Интересен момент е в случаите, когато вследствие на корекции се окаже, че доставчикът следва да връща пари на получателят. Има вариант доставчикът и получателят да се договорят за прихващане от задължения на получателят по други доставки. В случаите когато и тези доставки от които ще се прихваща са обект на специалния режим, то тогава според мен се приема че е на лице плащане и съответно получателят трябва да изготви протокол по реда на чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90) за определяне размера на данъчния кредит на това прихващане и съответно да го отрази в дневника за покупките. Ако пък и доставчикът прилага специалния режим, то тогава получателят трябва да изисква от него протокол за определяне размера на дължимия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87).

4.2. Изчисляване на данъчен кредит.

Изчисляването на данъчния кредит, за частта от начисления във фактурата и/или известието към датата на данъчното събитие данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане се извършва аналогично на начина, по който се изчислява дължимия ДДС при плащане пък към лицето прилагащ специалния режим и който разгледахме в точка 3.3.2. на този материал (виж страница 16).

Изискванията за изчисляване са дадени в чл. 104ж, ал. 1. За изчисляването на данъчния кредит се прилага следната формула:

[Формула № 7] $ДКип = ДОип \times ДС$, където:

ДКип - частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане за извършено плащане след датата на данъчното събитие;

ДС - данъчната ставка;

ДОип - данъчната основа за извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие, която се изчислява по следната формула:

[Формула № 8] $ДОип = (ДО - ДОап) \times ИП / ДПдс$, където:

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ИП - извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;

ДПдс - дължимото плащане към датата на данъчното събитие.

И отново за да разберем тези формули ще ги приложим на практика, като решим следния казус.

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 2:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. На 10.01.2014 год. тя е превела аванс в размер та 7 200.00 лв от фирма „ГНГ“ ЕООД за бъдеща доставка. На 20.01.2014 год. получена доставката на стока за 30 000.00 лв (в това число 25 000.00 лв данъчна основа и 5 000.00 лв ДДС). Доставчикът е регистрирано лице по ЗДДС и не прилага специалния режим. Договорено е плащането да се извърши на части. На 25.01.2014 год. фирма „АВС“ ООД извършва частично плащане за 12 000.00 лв. Искане се фирма „АВС“ ООД да изчисли данъчния кредит, на който има право.

И съответното практическо решение:

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 2:

1. Определяме параметрите на сделката съгласно изискуемите данни за формулите, които са дадени в чл. 104ж, ал. 1 на ППЗДДС (виж [Формула № 5] и [Формула № 6] на предходната страница) :

1.	Общата данъчна основа по доставката	ДО	25 000.00 лв
2.	Общ ДДС за цялата доставка		5 000.00 лв
3.	Общ размер на дължимото плащане (<i>ред 1 + ред 2</i>) $= 25\,000.00 + 5\,000.00 =$		30 000.00 лв
4.	Обща сума на авансовите плащания.		7 200.00 лв
5.	ДДС на авансовите плащания. *		1 200.00 лв
6.	Общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката (<i>ред 4 - ред 5</i>) $= 7\,200.00 + 1\,200.00 =$	ДОап	6 000.00 лв
7.	Дължимо плащане към датата на данъчното събитие (<i>ред 3 – ред 6</i>) $= 30\,000.00 - 7\,200.00 =$	ДПдс	22 800.00 лв
8.	Извършено частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;	ИП	12 000.00 лв

2. Изчисляваме неизплатената данъчна основа, като за целта от общата данъчна основа по доставката (ДО – ред 1.) ще извадим общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката (ДОап – ред 4.):

9.	Неизплатена данъчна основа (<i>ред 1 – ред 6</i>) $= 25\,000.00 - 6\,000.00 =$		19 000.00 лв
----	---	--	--------------

3. Изчисляваме стойността на неизплатената данъчна основа (ред 9) ще умножим със стойността на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие (ИП – ред 8):

10.	$(\text{ред } 9 \times \text{ред } 8) = 19\,000 \times 12\,000 =$		228 000 000
-----	---	--	-------------

4. Изчисляваме стойността на данъчната основа за полученото плащане (ДОпп), като полученото произведение от предходната точка ще разделим на стойността на общ размер на дължимото плащане към датата на данъчното събитие (ред 10 : ред 7):

11.	Данъчната основа за полученото плащане $(\text{ред } 10 : \text{ред } 7)$ $= 228\,000\,000 : 22\,800 =$	ДОип	10 000.00 лв
-----	--	------	--------------

5. Съгласно изискванията на първата формула посочена в чл. 104е, ал. 1 (Формула № 7 на страница 19) умножаваме данъчната основа на полученото плащане (ДОпп – ред 11) по данъчната ставка за дължимия ДДС (ДС - 20 %) и така ще получим пък размера на изискуемия данък върху добавената стойност за получено плащане (ИДпп)

12.	Изискуем ДДС за полученото плащане $(\text{ред } 11 \times 20\%)$ $= 10\,000 \times 20\% =$	ДКип	2 000.00 лв
-----	--	------	-------------

ЗАБЕЛЕЖКА:

* - Стойността на ред 5 е получена по формулата, която е широко известна сред счетоводителите и която е дадена в чл. 53, ал. 2 на ППЗДДС:

$$[\text{Формула № 9}] \text{ ДДС} = \frac{(\text{ОС} \times \text{ДС})}{(100 + \text{ДС})} = \frac{(12\,000 \times 20)}{(100 + 20)} = 2\,000, \text{ където:}$$

ОС – обща сума на плащането;

ДС – данъчна ставка (20 %);

И тук следва да обърна, че този сложен процес на изчисляване е предвиден в самия ЗДДС, където в чл. 151в, ал. 4 е записано цитирам: „(4) При извършено частично плащане на или след датата на данъчното събитие право на данъчен кредит по ал. 1 възниква за частта от начисления във фактурата и/или известието към датата на данъчното събитие данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.“

Това, което написах в края на точка 3.3.2.1. на страница 16, за опростените изчисления на изискуемия данък важи с пълна сила и тук за данъчния кредит. Затова там може да видите [Формула № 4] на страница 18, а тук ще ви предложа алтернативното решение, което може да видите на следващата страница. Вижте Практически казус № 6 на страница 71.

Изчисляване на включения ДДС в извършеното плащане:

1.	Общата размер на полученото плащане	ИП	12 000.00 лв
2.	Включен ДДС в полученото плащане ([ред 1 x 20] : [100 + 20]) = (12 000 x 20) : (100 + 20) =	ДКип	2 000.00 лв
3.	Размер на данъчната основа в полученото плащане (ред 1 - ред 2) = 12 000.00 – 2 000.00 =	ДОип	10 000.00 лв

Отново трябва да обърна внимание, че в двата вида формули няма заложен контрол за ненадвишаване на допустимите стойности за данъчния кредит. Затова счетоводителите (и производителите на специализирани счетоводни софтуери) трябва да имат грижата допълнително да осъществяват този контрол. В базата с данни на НАП такъв контрол е заложен, чрез специфичната номерация на съответните протоколи, но затова ще стане дума малко по-късно.

Относно това как едно лице прилагащия специалния режим трябва да процедира, когато има доставчик, който също прилага този режим вижте точка 4.4. малко по-долу в тази страница.

4.3. Корекции в ползвания данъчен кредит в намаление.

Когато има намаление на стойността на доставката или пък разваляне на последната, при получаване на кредитното известие от доставчик, който е регистриран по ДДС и който не прилага специалния режим, получателят (регистриран по ДДС и прилагащ специалния режим) извършва корекции за ползвания данъчен кредит. **Да обърна пак внимание, корекция в намаление се прави само на вече ползван данъчен кредит !** Тук ППЗДДС не е предвидил никакви специални формули за изчисления, а изисква само съставяне на протокол. За него ще стане дума по-късно, когато говорим за документирането на сделките. Ако доставчикът също прилага специалния режим, то тогава той ще състави протокол със съответните корекции.

4.4. Данъчен кредит при получател регистриран по ДДС с доставчик прилагащ специалния режим.

Независимо дали получателят прилага или не специалния режим, щом неговия доставчик го прилага то тогава правото на данъчен кредит възниква за частта от начисления във фактурата и/или известието към датата на данъчното събитие данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане. Единствената разлика тук е, че получателят няма да състави протокол (както е при лицето получател прилагащ режима), а ще получава такъв от доставчика, който прилага режима. С други думи той няма да прилага чл. 104ж, ал. 1 и ал. 3. и да извършва съответните изчисления.

4.5. Изчисляване на данъчния кредит с право на приспадане при прекратяване на прилагането на специалния режим на касовата отчитане на ДДС.

Тук са налице две хипотези:

- Прекратяване на специалния режим от получател по сделката
- Прекратяване на специалния режим от доставчик по сделката

4.5.1. Прекратяване на специалния режим от получател по сделката.

В чл. 151г, ал. 6 е предвидено при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС, съответното лице за което е прекратен режима да получи правото да приспадне данъчния кредит, за който правото не е упражнено. За целта в чл. 104ж, ал. 6 на ППЗДДС е предвиден и съответния ред за изчисляване на този данъчен кредит. То се извършва като се прилагат следните две формули:

[Формула № 10] $ДКпр = ДОнп \times ДС$, където:

ДКпр - частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане при прекратяване прилагането на специалния режим;

ДС - данъчната ставка;

ДОнп - данъчната основа за неизвършеното плащане до датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, която се изчислява по следната формула:

[Формула № 11] $ДОнп = ДО - ДОап - ДОип$, където:

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ДОип - общия размер на данъчните основи за всички извършени след датата на данъчното събитие плащания по доставката.

И отново аз приемам, че и двете формули са достатъчно ясни и не е необходимо да разработвам специален практически пример за тяхното разясняване. Както ще стане ясно по-късно в този материал и по-точно когато разгледаме документирането на начисления и изискуем данък, аз ще предложа свое виждане за контрол при изграждане структурата на протокола, с който ще се извърши изчисляването на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на режима.

4.5.2. Прекратяване на специалния режим от доставчик по сделката.

4.5.2.1. При получател по сделката, който не прилага специалния режим.

Когато лице регистрирано по ДДС, не прилагащо специалния режим получи протокол от доставчик, който прекратява прилагането на режима и в този протокол е начислен изискуемия и дължим данък, то това лице няма никакви други ангажменти, освен да отрази този протокол в дневника за покупките и да ползва съответния данъчен кредит за периода, в който протокола е издаден или през някой от следващите 12 данъчни периода.

4.5.2.2. При получател по сделката, който прилага специалния режим.

При получател по сделката, който прилага специалния режим, получените протоколи от доставчик, който прекратява прилагането на режима, се отразяват в дневника за покупките за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка не участват при определянето на резултата за периода.

Правото на приспадане на данъчен кредит в този случай, независимо че доставчикът е прекратил прилагането на специалния режим, възниква за данъчния период, през който е извършено плащане по доставката към него, пропорционално на извършеното плащане.

За целта чл. 104ж, ал. 13 на ППЗДДС предвижда специален ред на изчисляване на размера на данъчния кредит, който имаме право да приспадаме. Той предвижда използването на две формули, както следва:

[Формула № 12] ДКип = ДОип х ДС, където:

ДКип - частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане за извършеното плащане;

ДС - данъчната ставка;

ДОип - данъчната основа за извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика, която се изчислява по следната формула:

[Формула № 13] ДОип = ДОпр х ИП/ ДПпр, където:

ДОпр - данъчната основа за неизвършеното плащане до датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика, която е равна на данъчната основа по доставката минус общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания и данъчните основи за всички плащания, които са извършени след датата на данъчното събитие. Тази данъчна основа е равна на данъчната основа, определена от доставчика в протокола, който той е изпратил при прекратяване на прилагането на специалния режим;

ИП - извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика;

ДПпр - дължимото плащане към датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика.

И отново да разгледаме един практически казус:

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 3:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. Има доставка извършена от фирма „KLM“ АД за обща стойност 36 000.00 лв (30 000.00 лв данъчна основа и 6 000.00 лв ДДС). По тази доставка тя е извършила две плащания съответно за 12 000 лв и 9 600 лв. На 30.01.2014 год. става ясно, че доставчикът прекратява прилагането на специалния режим и тя получава протокол, от който става ясно че дължимото плащане е 14 400.00 лв, в това число данъчна основа 12 000.00 лв и ДДС в размер на 2 400.00 лв. На 10.02.2014 год. фирма „АВС“ ООД извършва плащане към доставчика в размер на 9 000.00 лв.

Иска се изчисляване размера на данъчния кредит, който подлежи на приспадане вследствие на извършеното плащане на 10.02.2014 год.

И съответното практическо решение:

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 3:

1. Определяме параметрите на сделката съгласно изискуемите данни за формулите, които са дадени в чл. 104ж, ал. 13 на ППЗДДС (виж [Формула № 12] и [Формула № 13] на предходната страница) :

1.	Общата данъчна основа по доставката		30 000.00 лв
2.	Данъчна основа на всички плащания, извършени след датата на настъпване на данъчното събитие.*		18 000.00 лв
3.	Данъчната основа за неизвършеното плащане до датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика (<i>ред 1 - ред 2</i>) = 30 000.00 - 18 000.00 =	ДОпр	12 000.00 лв
4.	Извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика.	ИП	9 000.00 лв
5.	Дължимото плащане към датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика	ДПпр	14 400.00 лв

6.	Данъчната основа за извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика (<i>ред 3 x ред 4</i>) : <i>ред 5</i> = = $(12\,000.00 \times 9\,000.00) : 14\,400 =$	ДОип	7 500.00 лв
7.	Частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане за извършеното плащане (<i>ред 6 x данъчната ставка</i>) = $7\,500 \times 20\% =$	ДКип	1 500.00 лв

ЗАБЕЛЕЖКА:

* - Стойността на ред 2 е сумата от данъчните основи за всяко плащане извършено до датата на прекратяване на специалния режим от доставчика. Те са получени по реда описан в забележките към Практическо решение № 1 на страница 14 и Практическо решение № 2, на страница 20.

Естествено има и алтернативно решение, което предлагам в следния вид:

АЛТЕРНАТИВНО РЕШЕНИЕ № 3:

Изчисляване на включения ДДС в извършеното плащане:

1.	Общата размер на извършеното плащане	ИП	9 000.00 лв
2.	Включен ДДС в полученото плащане, с право на данъчен кредит (<i>[ред 1 x 20] : [100 + 20]</i>) = = $(9\,000 \times 20) : (100 + 20) =$	ДКип	1 500.00 лв
3.	Размер на данъчната основа в полученото плащане (<i>ред 1 - ред 2</i>) = $9\,000.00 - 1\,500.00 =$	ДОип	7 500.00 лв

5. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДОСТАВКИТЕ ПРИ СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ НА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ НА ДДС.

5.1. Общи положения при документирането.

Всеки специален режим на отчитане на ДДС (например туристическите услуги, облагане на маржа на цените, сделки с отпадъци и т.н.) си има свой специфичен режим на документиране. Така е и със специалния режим на касова отчетност на ДДС.

5.1.1. Нови моменти в документирането.

Отново да напомня, че при доставки с нерегистрирани лица по ДДС и плащания извършени преди датата на настъпване на данъчното събитие промяна в документирането на ДДС няма.

Промяната настъпва, тогава когато едно лице, което е регистрирано по ДДС получи разрешение да прилага специалния режим за касова отчетност. Промяната настъпва за него и за неговите клиенти. За неговите доставчиците обаче, които са регистрирани по ДДС, но не прилагат специалния режим, промяна няма.

Промяната се състои в това, че се въвеждат две нови групи протоколи:

- **Първата група протоколи** е за определяне размера на изискуемия ДДС в случаите когато доставчикът прилага специалния режим, а получателят е регистрирано лице по ДДС. Тази група протоколи е регламентирана в чл. 104е на ППЗДДС

- **Втората група протоколи** е за определяне размера на данъчния кредит, в случаите когато доставчикът е регистрирано лице по ДДС, но не прилага специалния режим, а получателят прилага този режим. Тази група протоколи е регламентирана в чл. 104ж на ППЗДДС.

5.1.2. Видове документи

Както споменах в предходната точка ППЗДДС въвежда нови документи (протоколи), в две групи:

- **Първа група протоколи за определяне размера на изискуемия ДДС:**
  - Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4)
  - Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 5)
  - Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6)
- **Втора група протоколи за определяне размера на данъчния кредит:**
  - Протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90)
  - Протокол, за корекции при намаляване на размера на данъчния кредит по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91)
  - Протокол за определяне на размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС (виж Приложение № 9 на страница 92)
  - Отчет за данъчния период за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС (виж Приложение № 10 на страница 93)

От своя страна обаче аз допълвам още два документа, които са необходими като поясняваща и доказателствена част към съставените протоколи. Тези два документа не са задължителни за прилагането на специалния режим на касовата отчетност. Те обаче способстват за контрол върху стойностите (в случаите на определяне размера на изискуемия ДДС или данъчния кредит) или пък изясняване на стойностите (в случаите на корекции на размера на изискуемия ДДС или данъчен кредит). Тези два документа са:

- БАЛАНС на извършените (получени) плащания (виж Приложение № 11 на страница 94)
- БАЛАНС на извършените корекции на изискуем ДДС или данъчен кредит (виж Приложение № 12 на страница 95)

По-нататък в този материал ще обоснова моето мнение от необходимостта от тези два документа. Няма никакъв проблем съответния счетоводител да състави свои допълнителни подобни или други документи, които прецени, че са му необходими, като приложение към съответните протоколи.

5.1.3. Изискуеми реквизити на документите.

Правилника за прилагане на Закона за данъка върху добавената стойност въвежда и задължителните минимални реквизитите за новите протоколи. При първоначалните протоколи (за определяне размера на изискуемия ДДС или данъчен кредит) изискванията са дадени в чл. 104е, ал. 3 (за определяне размера на изискуемия ДДС) и чл. 104ж, ал. 3 (за определяне размера на данъчния кредит). Реквизитите са следните:

1. наименование на документа;
2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
3. дата на издаване;
4. име и адрес на доставчика;
5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
6. име и адрес на получателя по доставката;
7. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на получателя;
8. номера и датата на документа за извършено плащане;
9. датата, на която данъкът е станал изискуем или на която възниква право на данъчен кредит;
10. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
11. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
12. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
13. частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем или за която възниква право на данъчен кредит;
14. ставката на данъка;
15. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем за който възниква право на данъчен кредит.

За намаление на данъчната основа при доставката или разваляне на доставката, за която е издаден протокол (за определяне размера на дължимия ДДС или данъчен кредит) се съставя протокол за корекция. Изискванията са дадени в чл. 104е, ал. 4 (за коригиране размера на изискуемия ДДС) и чл. 104ж, ал. 4 (за коригиране размера на данъчния кредит). Реквизитите са следните:

1. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
2. дата на издаване;
3. основанията за издаване на новия протокол;
4. номер кредитното известие;
5. намалението на частта от данъчна основа на доставката;
6. намалението на данъка.

Следва да обърне внимание, че в случаите на намаление на стойността на доставката или разваляне на доставката, за която е издаден протокол (за определяне размера на дължимия ДДС или данъчен кредит), ППЗДДС не предвижда начин за изчисляване на размера на корекцията. Именно затова аз съм предвидил един допълнителен БАЛАНС на извършените корекции на изискуем ДДС или данъчен кредит (виж Приложение № 12 на страница 95). В него аз първо определям стойностите на корекциите и чак тогава преминавам към съставянето на съответния протокол.

Съставят се и протоколи и в случаите когато лицето прекрати прилагането на специалния режим на касовото отчитане на ДДС. С тях се определя онзи размер на ДДС, за който изискуемостта не е настъпила или онзи размер на данъчен кредит, за който не е упражнено правото на приспадане, защото съответния ДДС не е станал изискуем. Изискванията са дадени в чл. 104е, ал. 8 (за определяне размера на ДДС, за който изискуемостта не е настъпила) и чл. 104ж, ал. 8 (за определя размера на данъчния кредит, за който не е упражнено правото на приспадане). Реквизитите са следните:

1. наименование на документа;
2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
3. дата на издаване;
4. име и адрес на доставчика;
5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
6. име и адрес на получателя по доставката;
7. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на получателя;
8. датата, на която данъкът е станал изискуем или на която възниква право на данъчен кредит;
9. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
10. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
11. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
12. частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем или за която възниква право на данъчен кредит;
13. ставката на данъка;
14. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем или за който възниква право на данъчен кредит.

По същество това са реквизитите на така наречените от мен „първоначални“ протоколи, с които се определя размера на изискуемия ДДС (съответно данъчен кредит). От тях е премахнат само *„номера и датата на документа за извършено плащане“*. Останали са обаче наименованието на един реквизит, който може да доведе до известно объркване, а именно *„11. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката“*. При прекратяване на прилагане на специалния режим задълженото лице определя размера на изискуемия данък (или данъчен кредит), които не са били начислени към датата на прекратяване независимо дали за тях има извършено плащане или не. Затова този реквизит би следвало да се наименува: *„Размер на неизвършеното (неполучено) плащане“*.

И последния нов документ е така наречения отчет за данъчния период. Този документ се съставя в случаите, когато едно лице прилага специалния режим и е имал доставчик, който също го е прилагал, но в последствие е прекратил прилагането. В тези случаи доставчикът е издал протокол за начисляване на ДДС, който не е бил изискуем преди датата на прекратяването, получателят го е отразил с код 94 в дневника за покупките, но пък понеже той продължава да прилага специалния режим е длъжен да определя размера на данъчния кредит на всяко плащане. В тези случаи вместо протокол се съставя отчет. Изискуемите реквизити са посочени в чл. 104ж, ал. 14 на ППЗДДС и съдържат:

1. номер, съответстващ на номера на издадения от доставчика протокол, към който се издава;
2. дата на издаване;
3. датата, на която е извършено плащането по доставката;
4. размера на извършеното плащане за доставката;
5. данъка, за който възниква право на данъчен кредит;

До тук изредих задължителните минимално изискуеми реквизити според ППЗДДС. Нормативната уредба обаче не ни забранява да допълваме и свои реквизити, които преценим, че са ни необходими за улеснение в нашата практика. И аз съм се възползвал от това, като съм допълнил някои мои изисквания като например:

- Пореден номер на протокола, в случаите на повече от едно плащане по дадена доставка;
- Основанията с цитиране на съответните нормативни записи за съставянето на съответния протокол;
- Номера на фактурата към която се издава съответния протокол;
- Различни пояснителни текстове и забележки в долната част на документа

Няма никакъв проблем съответния счетоводител да премахне тези реквизити или пък да допълни свои, които прецени за необходими.

5.1.4. Изисквания при попълване на отделните реквизити на документите.

Нормативната уредба (ЗДДС и ППЗДДС) имат и някои изисквания при попълване на отделните реквизити на някои от документите. Ето ги и тях:

- При издаване на фактура от лице, което прилага специалния режим на касова отчетност на ДДС, в основанията то попълва текста **"касова отчетност"**(ЗДДС - чл. 151д, ал. 1);
- Номера на протоколите всъщност е номера на фактурата, към която се издават. (ПЗДДС чл. 104е, ал. 3, т. 2, чл. 104е, ал. 4, т. 1, чл. 104ж, ал.3, т. 2, и чл. 104ж, ал. 4, т. 1.)

Единственото изключение е за така наречените „Отчети“ по смисъла на чл. 104ж, ал. 14, в която в точка 1 е записано *„номер, съответстващ на номера на издадения от доставчика протокол, към който се издава“*. Само че ако отидем в чл. 104е, ал. 8 ще видим, че точно този протокол издаден от доставчика, който е основание за отчета, съдържа абсолютно същите реквизити, като един протокол за определяне размера на изискуемия ДДС, следователно и неговия номер също ще носи номера на фактурата, към който е издаден.

Аз лично бих допълнил към поясненията и съответния код, с който следва да се отчетат документите с оглед улесняване както на съответното лице, което ги е съставило, така и на неговите контрагенти. В тази връзка вижте какъв текст съм допълнил в основанията и поясненията на образца на фактурата в Приложение № 3 на страница 86 .

5.1.5. Отчитане на издадените и съставени документи.

Има и нов начин за отчитане в дневниците за покупки и продажбите. Въвеждат се нови кодове, с които съответните документи ще се отчитат в регистрите. Някои кодове (например тези за издадените фактури с отбелязване „касова отчетност“) ще изискват технически от съответните софтуери стойностите в дадените документи да не участват в резултата за съответния период през който са включени в регистрите.

С оглед на подобряването на организацията на отчитането на данъчните документи в съответните регистри (дневниците по покупки и дневниците по продажби) се въвеждат нови кодове, които да се посочват в колона 3 на съответния регистър. Така към досегашните седем кода се добавят още толкова и пълния списък вече е с 14 кода. В следващата таблица ви давам пълния списък с кодовете, като с почернен текст ви давам новите кодове:

Код	Описание
01	Фактура
02	Дебитно известие
03	Кредитно известие
07	Митническа декларация/митнически документ, удостоверяващ приключването на митническите формалности
09	Протокол или друг документ
11	Фактура - касова отчетност
12	Дебитно известие - касова отчетност
13	Кредитно известие - касова отчетност
81	Отчет за извършените продажби
82	Отчет за извършените продажби при специален ред на облагане
91	Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона
92	Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14
93	Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което не прилага специалния режим
94	Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което прилага специалния режим

Има обаче и нови изисквания за отчитане на съответните документи и то по-специално за получателя по доставки в обсега на специалния режим на касовото отчитане на ДДС. До сега всички получени фактури в общи линии даваха основание за право приспадане на данъчен кредит (говоря за общия принцип и не съм забравил че има някои изключения от това общо правило). Освен това получателят имаше възможност да упражни това право на приспадане на данъчен кредит за период, в който издаден съответния документ или пък за някои от следващите го 12 данъчни периода.

ВНИМАНИЕ !!!

Получените фактури (и известия към тях) издадени от доставчик прилагаш специалния режим, следва да се отчетат в дневника за покупките в периода в който са издадени. Те не дават право за упражняване на приспадане на данъчния кредит и не участват в резултата за съответния период. Това правило важи за всички получатели по доставки, които са регистрирани по ДДС независимо дали прилагат или не специалния режим.

За всяко извършено плащане към доставчик, регистриран по ДДС, но не прилагаш специалния режим, лицето-получател, което прилага режима ще съставя протокол за определяне размера на данъчния кредит. Този протокол е основание за упражняване правото на приспадане на данъчен кредит и се отразява в дневника за покупките в периода, в който е съставен протокола или в някой от следващите 12 данъчни периода.

За всяко извършено плащане към доставчик, регистриран по ДДС, но прилагаш специалния режим, последния е длъжен да издаде протокол за определяне размера на изискуемия ДДС. За лицето-получател, което е регистрирано по ДДС (независимо дали прилага или не специалния режим) този протокол е основание за упражняване правото на приспадане на данъчен кредит и се отразява в дневника за покупките в периода, в който е издаден протокола или в някой от следващите 12 данъчни периода

5.1.6. Документални схеми.

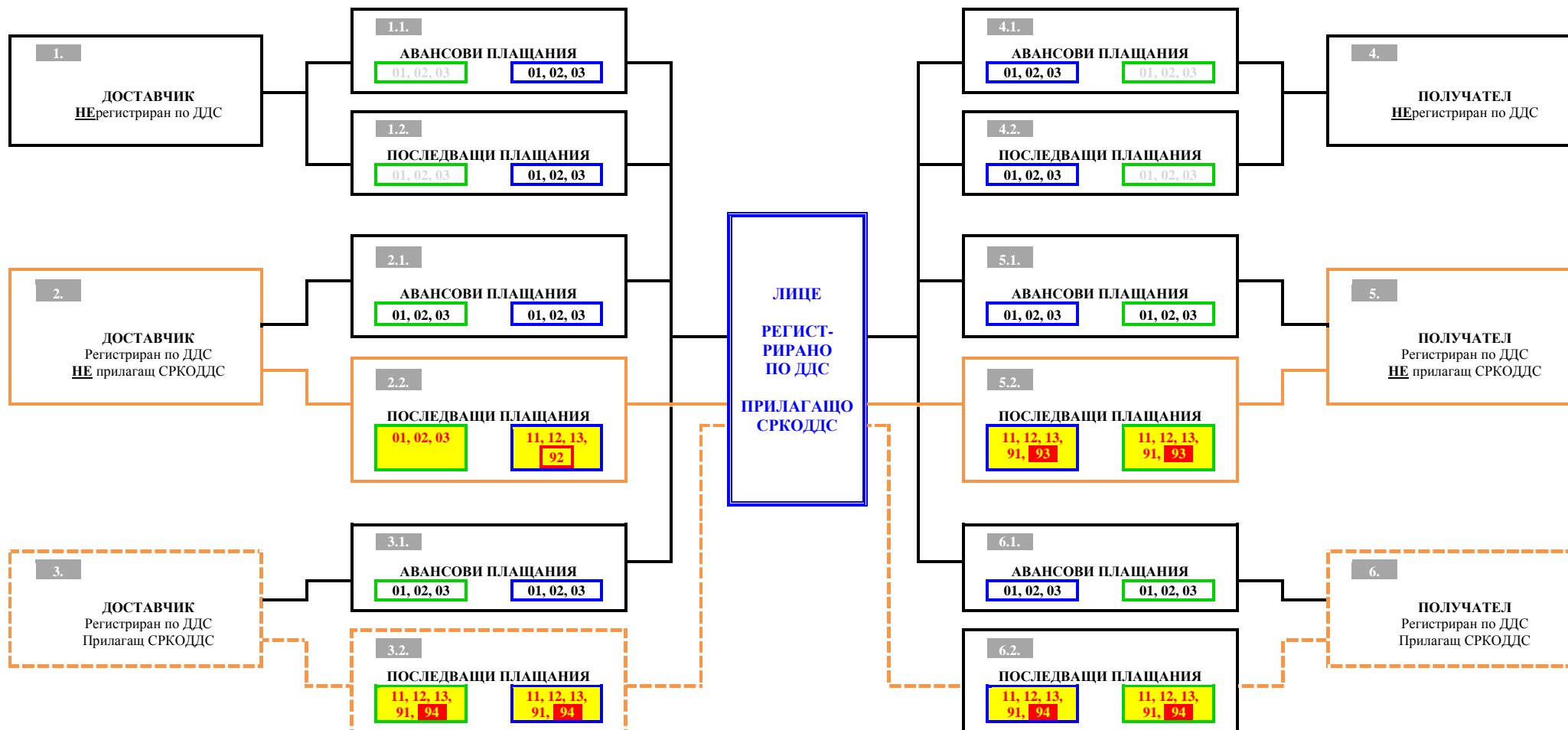
Документирането ще разглеждам в следната схема:

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Тук ще посочвам дали доставчикът е регистриран по ДДС и дали прилага специалния режим	Тук ще посочвам дали получателят е регистриран по ДДС и дали прилага специалния режим
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Тук ще посочвам какъв данъчен документ издава доставчикът на датата на настъпване на данъчното събитие.	Тук ще посочвам какъв данъчен документ получава получателя на датата на настъпване на данъчното събитие.
Регистър	Тук ще посочвам в кой регистър и с какъв код ще се отнесе издадения данъчен документ.	Тук ще посочвам в кой регистър и с какъв код ще се отнесе получения данъчен документ.
Период	Тук ще посочвам в кой период издадения данъчен документ трябва да се отнесе в съответния регистър.	Тук ще посочвам в кой период получения данъчен документ трябва да се отнесе в съответния регистър.
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	Тук ще посочвам какъв документ се съставя (и/или издава) за всяко плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.	Тук ще посочвам какъв документ се съставя (и/или получава) всяко плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.
Съставител	Тук ще посочвам кой съставя (и/или издава) съответния документ за всяко плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.	Тук ще посочвам кой съставя (и/или получава) съответния документ за всяко плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.
Кога се съставя ?	Тук ще посочвам, кога се съставя съответния документ.	Тук ще посочвам, кога се съставя съответния документ.
Регистър	Тук ще посочвам в кой регистър и с какъв код ще се отнесе съответния данъчен документ.	Тук ще посочвам в кой регистър и с какъв код ще се отнесе съответния данъчен документ.
Период	Тук ще посочвам в кой период издадения данъчен документ трябва да се отнесе в съответния регистър.	Тук ще посочвам в кой период издадения данъчен документ трябва да се отнесе в съответния регистър.

И тъй като това са данъчни документи с начислен ДДС в тях има нещо, което се подразбира и аз няма да го споменавам във всяка разглеждана схема, а именно, че в съответните регистри контрагентите ще попълват и следните данни:

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Регистър и колони:	В дневника за продажбите попълва колони 09, 10, 11 и 12	В дневника за покупките: - попълва колона 9 - при доставки с право на пълен данъчен кредит попълва колони 10 и 11; - при доставки с право на частичен данъчен кредит попълва колони 12 и 13

Сега да разгледаме схемата на следващата страница.

[Фигура № 4]

Пълна схема на документирането при специален режим на касовата отчетност на ДДС

Всъщност това е схемата от Фигура № 1 (страница 8), сега съм я разширил и пообогатил, като съм нанесъл и елементите от схемите от Фигура № 2 (страница № 15) и Фигура № 3 (страница 20). Така се стремя да получа пълната схема с всички предполагаеми хипотези в практиката на едно лице, което прилага специалния режим на касова отчетност.

В схемата на Фигура № 4 ще добавя и две квадратчета под видовете плащания. В лявото квадратче ще се появява кода на документа, който издава доставчикът и съответно той ще впише в дневника по продажбите. В дясното пък кода на документа, който получателя ще вписва в своя дневник по покупките. Съответно в сините квадратчета е разглежданото от нас лице, което е регистрирано по ДДС и прилага специалния режим, а пък в зелено неговите контрагенти. В тези квадратчета има едни кодове в червен фон. Обикновено това са протоколите, които се отнасят в съответните регистри с кодове 93 и 94. Тези протоколи се съставят, която дадено лице преустанови прилагането на специалния режим.

Много моля да обърнете внимание на ситуация 2.2. „Последващо плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие при доставчик регистриран по ДДС и не прилагащ специалния режим и получател регистриран по ДДС и прилагащ специалния режим.“. Там виждате един код „92“ ограден с червено с червено квадратче. Това е така, защото това е единствения случай, в който едно данъчно задължено лице изготвя документ само и единствено за своите нужди. С него лицето прилагащ специалния режим ще определя размера на данъчния кредит, на който има право.

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

Единствения документ, който се съставя от лицето прилагащо специалния режим в качеството му на получател по доставката и се използва само от него е протокола за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС.

Всички останали протоколи, които се изготвят от лицето прилагащо специалния режим в качеството му на доставчик се предоставят и на получателите по доставката.

При разглеждането на Фигура № 2 и Фигура № 3 вече обяснихме, че при контрагенти, които не са регистрирани по ДДС и при авансови плащания (независимо дали контрагента е регистриран по ДДС или не) няма промяна в досегашния режим на документиране и отчитане в регистрите. Пак там ние маркирахме тези сделки с черна линия. При тях е ясно, че издадените и получените фактури, дебитни и кредитни известия ще се отчитат съответно с код 01, 02 или 03 в съответните дневници. И затова в съответните клетки аз съм нанесъл „01, 02, 03“. Разбира се контрагентите, които не са регистрирани по ДДС не попълват и не водят регистри и затова в техните квадратчета кодовете са в различен цвят (сив). И така ситуации 1.1., 1.2., 2.1., 3.1., 4.1., 4.2., 5.1. и 6.1. няма да бъдат разглеждани в този материал.

Сега нека да разгледам новото в ситуации 2.2., 3.2., 5.2. и 6.2., с което ще се опитам да обясня по подробно и същността на документирането при този специален режим.

5.2. Възможни ситуации при документирането.

5.2.1. Ситуация № 1: „Доставчик, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.“

5.2.1.1. Общи положения.

Напомням, че извършените авансови плащания между тези два контрагента (ситуация № 2.1. от схемата на страница 36) се документират и отчитат по общия ред на ЗДДС.

Да разгледаме ситуация № 2.2. описана в следната схема:

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Фактура	Фактура
Регистър	Дневник за продажбите Код 01	Дневник за покупките Код 11
Период	В периода, в който е издаден данъчния документ.	В периода, в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	X	Протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7)
Съставител	X	Получателят.
Кога се съставя ?	X	Пет дневен срок от датата, на която е извършено плащането, но не по-късно от последния ден на месеца, в който е извършено плащането.
Регистър	X	Дневник за покупките Код 92
Период	X	За данъчния период, в който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

[Схема на документиране № 1]

Доставчик, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Регулярна доставка.

При доставчика няма никакви изменения. Неговия ангажимент свършва с издаването на фактурата и съответното и отразяване в дневника за продажбите.

За получателя обаче е в сила специалния режим и той трябва да извърши следното:

- Да се увери, че доставката е с право на прилагане на специален режим на касова отчетност на ДДС и че доставчикът е регистриран по ДДС;
- Да отрази получената фактура на дневника за покупки като в колона 3 посочи код 11 и попълни стойностите в съответните колони.

ВНИМАНИЕ !!!

Фактура (съответно последвалите я дебитно и кредитно известие) попадаща под специалния режим на касово отчитане, задължително трябва да бъде отразена в дневника за покупки в данъчния период, в който е издадена ! Те се отчитат с код 11 (съответно 12 и 13).

Това е нов момент, записан в чл. 104д, ал. 3 на ППЗДДС. Правото на данъчен кредит отново може да ползвате в някой от следващите периоди, но този път с протокола, който ще се състави от самото лице-получател.

- За всяко извършено плащане **на или след** датата на настъпване на данъчното събитие получателят по доставката, изчислява размера на данъчния кредит, на който има право по реда на чл. 104ж, ал. 1 на ППЗДДС и състави Протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90), в който да посочи стойността на съответното ДДС, на което има право на данъчен кредит.

ВНИМАНИЕ !!!

Нямате право на избор дали да издавате протокол или не, ако сте платили на датата на издаването на фактурата.

В чл. 151г, ал. 4 на ЗДДС изрично е записано, че *„При извършено частично плащане **на или след датата на данъчното събитие** право на данъчен кредит по ал. 1 възниква за частта от начисления във фактурата и/или известието към датата на данъчното събитие данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.“* Протоколът се съставя в 5- дневен срок от датата, на която е извършено плащането, но не по-късно от последния ден на месеца, в който е извършено плащането.

- Да впише всеки издаден протокол по предходната точка, в дневника за покупки като в колона 3 посочи код 92 и попълни стойности в съответните колони.
- Протокола може да се отрази в дневника за данъчния период, в който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

За да има право да упражни правото си на данъчен кредит, получателят трябва да притежава следните документи:

- притежава данъчен документ (фактура и в последствие дебитно или кредитно известие) съставен в съответствие с изискванията на чл. 114 и 115, в който данъкът е посочен на отделен ред - по отношение на доставки на стоки или услуги, по които лицето е получател;
- документ за извършеното безкасово плащане (посочени изчерпателно в чл. 71, т. 8 та ЗДДС - този документ трябва да е посочен в протокола, който се съставя;
- протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90).

Сега да коментирам един момент, който определено дразни колегите счетоводители привърженици на така наречените икономични (да не употребя по-точната дума) методи на работа. Аз лично съм привърженик на това след съставянето на такъв тип протоколи, да се изготвят и съответните справки, от които да е видно историята на движението на стойностите.

Например в предложените от мен образци ще видите образец на Баланс на извършените (получените) плащания (Приложение № 11 на страница 94), в което аз проследявам историята на едно задължение след всяко едно плащане. Така ако аз имам повече от две или три плащания аз с всеки предходен протокол ще знам и съответната история.

Естествено при една професионално изградена счетоводна логистика на отразяване на процесите и документооборота и една перфектна аналитична структура на счетоводните сметки, този баланс може да се замести с една читаема и разбираема разпечатка от съответната аналитична партида, от където да се проследят тези процеси.

Тук говорим за упражняване правото на данъчен кредит и аз съм категорично против на каквито и да са „икономични“ методи, които след време могат за затруднят доказването на съответните стойности в дадения данъчен документ.

В тази връзка да напомня с какви документи трябва да разполага получателя на доставката обхваната в специалния режим на касова отчетност, за които стана дума на предходната страница и които заедно с Баланса (или счетоводната справка) би трябвало да са комплектовани към съответния протокол.

5.2.1.2. Специфични случаи.

5.2.1.2.1. При промяна стойността на доставката или пък разваляне на доставката.

5.2.1.2.1.1. При увеличаване на стойността на сделката доставчикът издава дебитно известие. И двата контрагента трябва да отразят дебитното известие в съответните регистри (дневници) в данъчния период, за който е издаден данъчния документ. Получателят от своя страна ще посочи в колона 3 код 12 и ще попълни стойностите в съответните колони. От тук нататък се върви по схемата дадена предходната страница. За всяко плащане се съставя Протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90), в който се посочват стойността на съответното ДДС, на което има право на данъчен кредит. Този протокол може да се отрази в дневника за покупки за периода в който е издаден или в някои от следващите 12 данъчни периода. В колона 3 се посочва код 92 и се попълват стойностите в съответните колони.

И преди да ви предложа съответната документална схема бих искал да споделя с вас, че според мен няма да е излишно да се изготвя един баланс на коригираните стойности (виж Приложение № 12 на страница 95), от който да се види какви са новите задължения по изплащането на коригираната фактура и която да е приложена към съответното дебитно известие. И отново да напомня че този баланс може да бъде заменен с една читаема и разбираема разпечатка от счетоводния софтуер, в който да се проследи съответното движение по това задължение и която естествено трябва да е приложена към съответния данъчен документ.

Този баланс според мен е необходим и поради факта, че ППЗДДС не е предвидил ред за определяне на коригиращите стойности. В образца, който аз съм дал това се вижда много ясно.

Сега нека да разгледаме и самата документална схема.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Дебитно известие	Дебитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 02	Дневник за покупките Код 12
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода за който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	X	X
Съставител	X	X
Кога се съставя ?	X	X
Регистър	X	X
Период	X	X

[Схема на документирание № 2]

Доставчик, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.

Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.

Увеличение на данъчната основа на доставката (дебитно известие).

ВНИМАНИЕ !!!

При увеличаване стойността на данъчната основа получателят прилагащ специалния режим отразява само дебитното известие получено от доставчика. Едва при извършено плащане на и след датата на настъпване на данъчното събитие, получателят ще състави протокол по реда на чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90) с който ще определи размера на данъчния кредит.

5.2.1.2.1.2. При намаление на стойността на сделката или пък разваляне на самата сделка, доставчикът издава кредитно известие, което получателят трябва да отрази в дневника за покупки **в данъчния период в който е издаден данъчния документ**. В колона 3 се посочва код 13 и се попълват **отрицателни стойности** в съответните колони. Това е общото правило. Следват обаче и две хипотези:

5.2.1.2.1.2.1. При намаляване стойността на сделката. Проверяваме дали изплатеното от нас надвишава **новата** общата стойност на сделката или не. Ако платеното от нас не надвишава общата стойност на сделката не предприемаме нищо и продължаваме на всяко плащане да издаваме съответните протоколи за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90). Ако платеното от нас обаче надвишава новата обща стойност, това означава, че ние сме ползвали повече данъчен кредит. Тогава чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС изисква от получателя по сделката да състави Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91). Тук извършваме следните процедури:

- **Първо** проверяваме дали съставените от нас Протоколи за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90) са отразени в дневника за покупките. В случай, че сме решили да се възползваме от данъчния кредит в някой следващ период и затова не сме отразили тези протоколи сега го правим задължително в периода, в който се издава протокола за намаляване на данъчната основа. Напомням тези протоколи се вписват в дневника за покупките с код 92;
- **Второ** съставяме протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 8 на страница 91), но само до размера на този данъчен кредит, който сме „надвзели“ (а не за цялото намаление на стойността). Този протокол се издава в 5-дневен срок от датата, на която е възникнало съответното обстоятелство, но не по-късно от последния ден на месеца, в който е възникнало това обстоятелство. **Протокола се отразява в дневника за покупките за данъчния период в който е възникнало намалението на стойността на сделката.** Протокола се посочва с код 92 в колона 3, а пък **отрицателните стойности** се отразят в съответните колони на дневника за покупки.

5.2.1.2.1.2.2. При разваляне на сделката. Ако нямаме никакви извършени плащания към доставчика отразяваме само полученото кредитно известие по реда описан в предходната страница в точка 5.2.1.2.1.2. В случай обаче, че имаме извършено плащане и за него сме съставили протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90), то тогава отново:

- **Първо** проверяваме дали съставените от нас протоколи за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90) са отразени в дневника за покупките. В случай, че сме решили да се възползваме от данъчния кредит в някой следващ период и затова не сме отразили тези протоколи сега го правим задължително **в периода, в който се разваля сделката.** Напомням тези протоколи се вписват в дневника за покупките с код 92;
- **Второ** съставяме протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 8 на страница 91), но само до размера на ползвания данъчен кредит (а не за цялата сделка). Този протокол се издава в 5-дневен срок от датата, на която е възникнало съответното обстоятелство, но не по-късно от последния ден на месеца, в който е възникнало това обстоятелство.

Протокола се отразява в дневника за покупките за данъчния период, в който е възникнало намалението на стойността на сделката. Протокола се посочва с код 92 в колона 3, а пък **отрицателните стойности** се отразят в съответните колони на дневника за покупки.

Нека сега да разгледаме един практически казус за в случаите когато трябва да се коригира ползвания данъчен кредит.

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 4:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. Има две доставки извършени от фирма „KLM“ АД, както следва:

Доставка № 1 извършена на 20.01.2014 год. с данъчна основа 15 000.00 лв, начислен ДДС за 3 000.00 лв или обща стойност 18 000.00 лв. По нея получателят е извършил две плащания за (на 12 и 15.02.2014 год.) по 6 000.00 лв, за които е съставил съответните протоколи. На 05.03.2014 год. доставчикът е издал кредитно известие с данъчна основа за 6 000.00 лв, ДДС в размер на 1 200 лв или обща стойност 7 200.00 лв във връзка с върната некачествена стока.

Доставка № 2 извършена на 15.01.2014 год. с данъчна основа 25 000.00 лв, начислен ДДС за 5 000.00 лв или обща стойност 30 000.00 лв. По нея получателят е извършил едно плащане (извършено на 10.02.2014 г) за 15 000.00 лв, за които е съставил съответните протоколи. На 15.02.2014 год. доставчикът е издал кредитно известие с данъчна основа за 7 500.00 лв, ДДС в размер на 1 500 лв или обща стойност 9 000.00 лв във връзка с отказ на част от доставката.

Доставка № 3 извършена на 05.02.2014 год. с данъчна основа 5 000.00 лв, начислен ДДС за 1 000.00 лв или обща стойност 6 000.00 лв. По нея получателят не е извършил никакво и не е съставял протокол за определяне на данъчния кредит. На 05.03.2014 год. доставката се разваля и доставчикът издава съответното кредитно известие.

Иска се получателят по доставките да извърши съответното документиране.

И съответното практическо решение:

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 4:

По **доставка № 1** получателят прави анализ, като попълва баланс на коригираните стойности (виж Приложение № 12 на страница 95). За да не претрупвам материала, тук аз ще използвам само табличната част:

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща стойност:
1.	Първоначална стойност:	20.01.2014	15 000.00	3 000.00	18 000.00
2.	Корекция:	10.03.2014	6 000.00	1 200.00	7 200.00
3.	Стойност след корекция: (ред 1 – ред 2)		9 000.00	1 800.00	10 800.00
4.	Първо плащане:	12.02.2014	5 000.00	1 000.00	6 000.00
5.	Второ плащане:	15.02.2014	5 000.00	1 000.00	6 000.00
6.	БАЛАНС: (ред 3 – ред 4 – ред 5)		- 1 000.00	- 200.00	- 1 200.00

От извършения анализ става ясно, че извършените плащания и съответно ползвания данъчен кредит (ред 4 + ред 5) надвишават новата стойност след корекция (ред 3) и от там баланса (ред 6) е отрицателен. Следователно получателят трябва да състави протокол за корекции при намаляване на размера на данъчния кредит по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91) с отрицателните стойности посочени на ред 6 в горната таблица.

Следва да провери, дали протоколите за определяне на данъчния кредит към съответните плащания са вписвани в дневника за покупки и ако не са, да ги отрази с код 92, след което да отрази и ново съставения протокол за корекции също с код 92

По **доставка № 2** получателят отново прави анализ, като като попълва баланс на коригираните стойности (виж Приложение № 12 на страница 95):

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща стойност:
1.	Първоначална стойност:	20.01.2014	25 000.00	5 000.00	30 000.00
2.	Корекция:	15.02.2014	7 500.00	1 500.00	9 000.00
3.	Стойност след корекция: (ред 1 – ред 2)		17 500.00	3 500.00	21 000.00
4.	Първо плащане:	10.02.2014	12 500.00	2 500.00	15 000.00
5.	БАЛАНС: (ред 3 – ред 4)		5 000.00	1 000.00	6 000.00

От извършения анализ става ясно, че извършеното плащане и съответно ползвания данъчен кредит (ред 4) не надвишава новата стойност след корекция (ред 3) и от там баланса (ред 5) е положителен. При тази ситуация получателят не трябва да съставя протокол за корекции при намаляване на размера данъчния кредит по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91), а единствения му ангажимент е да отрази съответното кредитно известие в дневника за покупки с код 13.

Ситуацията в **доставка № 3** е много интересна. Според мен тук няма извършвани плащания и не е ползван данъчен кредит, поради което отново не би трябвало да се съставя протокол за корекции при намаляване на размера на данъчния кредит по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91), а единствения му ангажимент е да отрази съответното кредитно известие в дневника за покупки с код 13.

Разгледайте и Практически казус № 7 на страница 75.

Сега да разгледаме и съответната документална схема на следващата страница.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Кредитно известие	Кредитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 03	Дневник за покупките Код 13
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода за който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	X	Протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 8)
Съставител	X	Получателят.
Кога се съставя ?	X	В случаите когато общата стойност на плащанията и издадените към тях протоколи за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7) надвишават новата коригирана обща стойност на доставката. Пет дневен срок от датата, на която е възникнало обстоятелството, но не по-късно от последния ден на месеца, в който е извършено плащането.
Регистър	X	Дневник за покупките Код 92
Период	X	За данъчния период, в който е възникнало обстоятелството !

[Схема на документиране № 3]

*Доставчик, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Намаление на данъчната основа на доставката (кредитно известие).*

Да напомня, че моето виждане за организация на счетоводната отчетност предвижда първо да се направи Баланс на коригираните стойности (виж Приложение № 12 на страница 95). Ако стойностите от последния ред (в моя образец това е ред 7) са отрицателни, то тогава е редно да се премине към изготвянето на протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91). В този протокол ще разчитаме на стойностите от Баланс на коригираните стойности (виж Приложение № 12 на страница 95). Тук обаче аз не виждам никаква възможност за заменяне на този предложен документ с някакъв изход (разпечатка) от съответния счетоводен продукт. Но всичко е въпрос на виждане и организация въведена от съответния счетоводител.

По време на предварителното обсъждане на материала в счетоводната и одиторска аудитория, някои колеги дискутираха „така наречената икономия на счетоводителя“. Те обсъждаха следния казус:

- приели да се възползват от правото си да отнесат в дневника за покупките съставените протоколи за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90) в някои от следващите 12 данъчни периода
- към данъчния период, в който е издадено кредитното известие горепосочените протоколи не са били отчитани в дневника за покупките

И съответно дискутиращите задават въпроса: „Следва ли въобще да съставят протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91) ?“.

Отговорът е еднозначен и категоричен – ДА !

Имаме извършени плащания, а нормативната уредба изисква от получателя, прилагащ специалния режим да съставя протоколи за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90) за всяко извършено плащане към доставчика. Това, че този получател се е решил да се ползва от правото на данъчен кредит в някой от следващите 12 месеца, не означава че отпада от него задължението да съставя такива протоколи. А след като такива документи са съставени и тяхната обща стойност нахвърля новата обща стойност на доставката след коригиране означава, че ще съставят и протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91).

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

В случаите когато се извършва разчет, с който сумите които подлежат на връщане се прихванат срещу друго задължение, то тогава по това друго задължение, от което се извършва прихващането е налице „вид получено плащане“ и ако и то е под специалния режим, ДДС става изискуем и получателят прилагащ специалния режим трябва да състави и протокол за определяне размера на данъчния кредит по реда на чл.104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90)

5.2.1.2.2. При прекратяване на прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС.

Когато едно лице-получател прекрати прилагането на специалния режим за касово начисляване на ДДС, но остава да е регистрирано по ДДС, в случаите когато са налице доставки, за които са в сила едновременно всичките следни условия:

- получени от доставчик, който е регистриран по ДДС и **не прилага** специалния режим
- има данъчен кредит по тях, за който не е упражнено правото за ползване поради това, че не са извършени съответните плащания.

То тогава за тези доставки лицето има право на данъчния кредит, за който то не е упражнило правото си поради това, че не е извършило съответните плащания. Това право настъпва за данъчния период, в който е датата, на която е прекратено прилагането на специалния режим.

За целта чл. 151г, ал. 6 и ал. 8 от ЗДДС изисква съставянето на протокол за определяне на размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС (виж Приложение № 9 на страница 92), в който се изчислява съответния данъчен кредит по реда на чл. 104ж, ал. 6 от ППЗДДС. Този протокол се съставя в пет дневен срок, от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, в който актът е връчен. Протоколът имате право да отразите в дневника за покупките за периода, в който е съставен или през някой от следващите 12 данъчни периода. При отразяването му в колона 3 се посочва код 92, а стойности от протокола се отнасят в съответните колони на дневника за покупките.

Моля обърнете внимание, че в случаите, в които се работи с доставчик регистриран по ДДС и прилагащ специалния режим, тук описания ред не се спазва и няма ангажимент за съставяне на такъв протокол, защото получателят, който преустановява ползването на специалния режим ще продължи да отчитате доставките от този доставчик по реда описан в следващата точка 5.2.2. (на страница 48), тоест ще продължи прилагането на специалния режим.

Да видим и съответната схема на следващата страница:

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	X	X
Регистър	X	Дневник за покупките
Период	X	X
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	X	Протокол за определяне на размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС (Приложение № 9)
Съставител	X	Получателят.
Кога се съставя ?	X	Пет дневен срок от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, в който актът е връчен.
Регистър	X	Дневник за покупките Код 92
Период	X	В периода, за който е съставен или в някой от следващите 12 данъчни периода.

[Схема на документиране № 4]

*Доставчик, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Прекратяване на прилагане на специалния режим от получателя.*

Тук искам да обърна внимание, че в моите виждания за организация на счетоводната отчетност при съставяне протокол за определяне на размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС (виж Приложение № 9 на страница 92), аз предвиждам първо да се състави Баланс на извършените плащания (виж Приложение № 11 на страница 94). Сумите от този Баланс (ред 6) са стойностите, с които би могло да се работи при съставянето на този протокол или пък най-малко обясняват как са получени стойностите или пък могат да послужат за контрол.

Естествено, когато няма проблем със съответните салда по аналитичните партии ние можем да работим и директно с тях. Тогава ще вземем съответното салдо, ще ползваме стойността му във формула № 4 на страница 18, ще получим данъчната основа и т.н.

Професионалното счетоводно поведение изисква изготвянето и разпечатването на съответните вторични счетоводни документи и справки, от където са взети стойностите за изготвянето на този протокол.

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

Протокола за определяне на размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС (виж Приложение № 9 на страница 92) е данъчен документ, с който се определя данъчно задължение. Затова моля предвиждайте всички доказателствени материали, от които да се вижда как са формирани стойностите в документа.

5.2.2. Ситуация № 2: „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.“

5.2.2.1. Общи положения.

Напомням, че извършените авансови плащания между тези два контрагента (ситуация № 3.1. от схемата на страница 36) се документират и отчитат по общия ред на ЗДДС.

По отношение на ситуация № 3.2. от нашата схема (виж Фигура № 4, на страница 36). Тук и за доставчика, който прилага специалния режим и за лицето-получател, което също го прилага има специфични особености. А те се състоят в това, че при тази ситуация всички изчисления ще се извършват и всички протоколи ще се съставят от доставчика. Да разгледаме първо документалната схема на следващата страница.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Фактура	Фактура
Регистър	Дневник за продажбите Код 11	Дневник за покупките Код 11
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4)	Получен от доставчикът протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4)
Съставител	Доставчикът	X
Кога се съставя ?	В петдневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем.	X
Регистър	Дневник на продажбите Код 91	Дневник за покупките Код 91
Период	В периода, за който е съставен.	В периода, за който е съставен или в някой от следващите 12 данъчни периода.

[Схема на документиране № 5]

***Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Регулярна доставка.***

Тук ще разгледам действията само на получателя, който е регистриран по ДДС и прилага специалния режим на касова отчетност на ДДС. Действията на доставчика ще разгледам по-нататък в точка 5.2.3. на страница 57.

И така лицето-получател извършва следните действия:

- Уверява се, че доставчикът е вписан в специалния регистър на лицата прилагащи специалния режим на касова отчетност на ДДС;
- Отразява получената фактура на дневника за покупките, като в колона 3 посочи код 11 и попълни стойностите ѝ в съответните колони. Това се прави в периода, в който е издадена фактурата.

ВНИМАНИЕ !!!

Фактурата (съответно последвалите я дебитно и кредитно известие) задължително трябва да бъде отразена в дневника за покупките в данъчния период, в който е издадена !

Това изискване е записано в чл. 104д, ал. 3 на ППЗДДС. Правото на данъчен кредит отново може да ползвате в някой от следващите периоди, но този път с протокола, който ще получите от доставчика.

- За всяко извършено плащане към доставчика **на или след** датата на настъпване на данъчното събитие **да изисква от доставчика** протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4), в който да е посочена стойността на данъчния кредит.

ВНИМАНИЕ !!!

Нямате право на избор дали да получите протокол или не, ако сте платили на датата на издаването на фактурата.

В чл. 151в, ал. 4 на ЗДДС изрично е записано, че „При получено **на или след** датата на данъчното събитие частично плащане изискуемост по ал. 3 възниква само за частта от начисления във фактурата и/или известието по ал. 2 данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.“

- Отчита всеки получен протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87), в дневника за покупки като в колона 3 посочи код 91 и попълни стойности в съответните колони.
- Протокола може да се отрази в дневника за данъчния период, през който е възникнало това право или в един от следващите 12 данъчни периода.

За да има право да упражни правото си на данъчен кредит, получателят трябва да притежавате следните документи:

- притежава данъчен документ (фактура и в последствие дебитно или кредитно известие) съставен в съответствие с изискванията на чл. 114 и 115, в който данъкът е посочен на отделен ред - по отношение на доставки на стоки или услуги, по които лицето е получател;
- документ за извършеното безкасово плащане (посочени изчерпателно в чл. 71, т. 8 та ЗДДС - този документ трябва да е посочен в протокола, който се съставя;
- протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4), с който доставчикът е изчислил съответния данъчния кредит.

5.2.2.2. Специфични случаи.

5.2.2.2.1. При промяна на стойността на сделката или нейното разваляне.

При увеличаване на стойността на сделката, доставчикът издава дебитно известие. Получателят от своя страна:

- Отразява дебитното известие с код 12 в колона 3 и стойностите му в съответните колони на дневника за покупки.

ВНИМАНИЕ !!!

Дебитното известие се отразява в дневника за покупки в данъчния период, в който е издадено !

По-нататък след съответните плащания получателят трябва да изисква от доставчика и съответните протоколи за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87), в който да е посочена стойността на данъчния кредит.

Сега да разгледаме и съответната документална схема.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Дебитно известие	Дебитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 12	Дневник за покупки Код 12
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	X	X
Съставител	X	X
Кога се съставя ?	X	X
Регистър	X	X
Период	X	X

[Схема на документиране № 6]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Увеличаване данъчната основа на доставката.*

ВНИМАНИЕ !!!

При увеличаване стойността на данъчната основа получателят регистриран по ДДС (независимо дали прилага или не специалния режим) отразява само дебитното известие получено от доставчика. Едва при извършено плащане на и след датата на настъпване на данъчното събитие, доставчикът ще състави протокол по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87) с който ще определи размера на данъчния кредит. Този протокол той ще изпрати и на получателят, който ще го отрази в дневника за покупки по съответния начин (така както отразява например протокола по документална схема № 5 на страница 49)

При намаляване на стойността на сделка или пък нейното разваляне, доставчикът издава съответното кредитно известие.

Получателят от своя страна:

- Отразява кредитното известие с код 13 в колона 3 и отрицателните му стойности в съответните колони на дневника за покупки.
- **Кредитното известие се отразява в дневника за покупки за данъчния период, в който е издадено !**

Освен кредитното известие, в случаите когато размера на извършените плащания на или след датата на настъпване на данъчното събитие водят до надвишаване на размера на ползвания данъчен кредит, доставчикът е длъжен да предостави и протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Виж Приложение № 5 на страница 88)

Получателят от своя страна:

- Отразява протокола, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Виж Приложение № 5 на страница 88) с код 91 в колона 3 и отрицателните му стойности в съответните колони на дневника за покупките в периода, в който е издадено кредитното известие.

- **ВНИМАНИЕ !!!**
Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Виж Приложение № 5) се отразява в дневника за покупките за данъчния период, в който е издаден !

Напълно е възможно доставчикът да ви изпрати само протоколът. Това не ви освобождава от отговорност да проверите неговите стойности. Най-лесно това може да направите с Баланс на коригираните стойност (виж Приложение № 12 на страница 95).

Сега да разгледаме и съответната документална схема:

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Дебитно известие	Дебитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 12	Дневник за покупките Код 12
Период	В периода, в който е издаден данъчния документ.	В периода за който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5)	Получен от доставчикът протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5)
Съставител	Доставчикът	X
Кога се съставя ?	В петдневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем.	X
Регистър	Дневник на продажбите Код 91	Дневник за покупките Код 91
Период	В периода, в който е съставен.	За данъчния период, в който е възникнало обстоятелството !

[Схема на документиране № 7]

Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.

Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.

Намаляване данъчната основа на доставката.

Разваляне на доставката

И тук да напомня какво трябва да направи получателят:

- **Първо** проверява дали са извършени плащания към доставчика и съответно, дали са получени протоколи за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4) са отразени в дневника за покупките. В случай, че получателят е решил да се възползва от правото на данъчния кредит в някой следващ период и затова не е отразил тези протоколи в регистрите, сега ги отразява задължително в периода, в който се намалява данъчната основа на доставката. Напомням тези протоколи се вписват в дневника за покупките с код 91;

Второ да осъществи контрол върху стойностите посочени в протокола за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5).

- **Трето** отразява получения от доставчика Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5), в дневника за покупките в данъчния период в който е възникнало намалението на данъчната основа на доставката. Протокола се посочва с код 91 в колона 3, а пък **отрицателните стойности** се отразят в съответните колони на дневника за покупки.

Гореописания ред е приложим и в случаите при разваляне на доставката.

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

В случаите когато се извършва разчет, с който сумите които подлежат на връщане се прихванат срещу друго вземане, то тогава по това вземане, от което се извършва прихващането е налице „вид получено плащане“, ДДС става изискуем и доставчикът прилагащ специалния режим трябва да издаде и протокол за определяне размера на изискуемия ДДС по реда на чл.104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87)

Нека сега да разгледаме един практически казус за в случаите когато трябва да се коригира изискуемия ДДС.

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 5:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. Има две доставки извършени към фирма „DEF“ АД, както следва:

Доставка № 1 извършена на 25.01.2014 год. с данъчна основа 18 000.00 лв, начислен ДДС за 3 600.00 лв или обща стойност 21 600.00 лв. По тази доставка е получено плащане на 30.01.2014 год. в размер на 18 000.00 лв, за които е съставен съответния протокол. На 10.02.2014 год. клиентът прави рекламация, която е приета и доставчикът е издал кредитно известие с данъчна основа за 5 000.00 лв, ДДС в размер на 1 000 лв или обща стойност 6 000.00 лв.

Доставка № 2 извършена на 10.01.2014 год. с данъчна основа 15 000.00 лв, начислен ДДС за 3000.00 лв или обща стойност 18 000.00 лв. По тази доставка доставчикът е получил едно плащане (извършено на 20.01.2014 г) за 7 500.00 лв, за които е съставил съответния протокол за определяне на изискуемия ДДС. На 10.02.2014 год. доставчикът е издал кредитно известие с данъчна основа за 3 000.00 лв, ДДС в размер на 600 лв или обща стойност 3 600.00 лв във връзка с отказ на част от доставката.

Доставка № 3 извършена на 10.02.2014 год. с данъчна основа 5 000.00 лв, начислен ДДС за 1 000.00 лв или обща стойност 6 000.00 лв. По нея получателят не е извършил никакво плащане и съответно доставчикът не е съставял протокол за определяне на изискуемия ДДС. На 05.03.2014 год. доставката се разваля и доставчикът издава съответното кредитно известие.

Иска се доставчикът да извърши съответното документиране.

И съответното практическо решение:

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 5:

По **доставка № 1** получателят прави анализ, като попълва баланс на коригираните стойности (виж Приложение № 12 на страница 95). За да не претрупвам материала, тук аз ще използвам само табличната част:

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща стойност:
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]
1.	Първоначална стойност:	25.01.2014	18 000.00	3 600.00	21 600.00
2.	Корекция:	10.02.2014	5 000.00	1 000.00	6 000.00
3.	Стойност след корекция: (ред 1 – ред 2)		13 000.00	2 600.00	15 600.00
4.	Първо плащане:	30.01.2014	15 000.00	3 000.00	18 000.00
5.	БАЛАНС: (ред 3 – ред 4 – ред 5)		- 2 000.00	- 400.00	- 2 400.00

От извършения анализ става ясно, че извършеното плащане и съответно ползвания данъчен кредит (ред 4) надвишава новата стойност след корекция (ред 3) и от там баланса (ред 5) е отрицателен. Следователно доставчикът трябва да състави протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 5 на страница 88) с отрицателните стойности посочени на ред 5 в горната таблица. Този протокол той трябва да отрази в дневника за продажбите с код 91.

От своя страна получателят следва да провери, дали протоколите за определяне на данъчния кредит към съответните плащания са вписвани в дневника за покупките и ако не са, да ги отрази с код 91, след което да отрази и ново съставения протокол за корекции също с код 91

По **доставка № 2** получателят отново прави анализ, като попълва баланс на коригираните стойности (виж Приложение № 12 на страница 95):

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща стойност:
1.	Първоначална стойност:	10.01.2014	15 000.00	3 000.00	18 000.00
2.	Корекция:	10.02.2014	3 000.00	600.00	3 600.00
3.	Стойност след корекция: (ред 1 – ред 2)		12 000.00	2 400.00	14 400.00
4.	Първо плащане:	20.01.2014	6 200.00	1 250.00	7 500.00
5.	БАЛАНС: (ред 3 – ред 4)		5 750.00	1 150.00	6 900.00

От извършения анализ става ясно, че извършеното плащане и съответно ползвания данъчен кредит (ред 4) не надвишава новата стойност след корекция (ред 3) и от там баланса (ред 5) е положителен. При тази ситуация доставчикът не трябва да съставя протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 5 на страница 88, а единствения му ангажимент е да отрази съответното кредитно известие в дневника за продажбите с код 13.

Ситуацията в **доставка № 3** е много интересна. Според мен тук няма извършвани плащания и не е ползван данъчен кредит, поради което отново не би трябвало да се съставя протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 5 на страница 88), а единствения ангажимент е да се отрази съответното кредитно известие в дневника за продажбите с код 13.

Вижте и Практически казус № 9 на страница 81.

5.2.2.2.2. При прекратяване на прилагане на специалния режим.

5.2.2.2.2.1. При прекратяване от страна на получателя по доставката.

Когато получателят по доставката прекрати прилагането на специалния режим, но остане регистриран по ДДС, той не предприема никакви действия по отношение на доставките получени от доставчик прилагаш режима и продължава да ги отчита в дневника по покупките по реда предвиден за специалния режим за касова отчетност на ДДС.

За една извънредна ситуация, при която получателят освен, че прекратява прилагането на специалния режим, но се и дерегистрира по ДДС ще пиша малко по-нататък в този материал. (виж точка 5.2.5. на страница 68)

5.2.2.2.2.2. При прекратяване от страна на доставчика по доставката.

При прекратяване на прилагане на специалния режим от страна на доставчика от двете страни на доставката се извършват редица процедури.

Доставчикът изчислява остатъка от дължимия данък по реда на чл. 104е, ал. 6 на ППЗДДС и съставя протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6 на страница 89)

Получателят от своя страна отразява този протокол в дневника за покупките, но стойностите в него не участват във формирането на резултата за съответния период.

По-нататък получателят за всяко извършено плащане на и след датата на настъпване на данъчното събитие, ще изчисли сам данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС ще състави отчет за данъчния период за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС (виж Приложение № 10 на страница 93).

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

В случаите, когато:

- доставчикът е регистрирано лице и прилага специалния режим
- получателят е регистрирано лице и прилага специалния режим
- осъществена е доставка под специалния режим
- преди доставката да е изплатена изцяло доставчикът прекратява прилагането на специалния режим, изготвя и изпраща на получателя протокол съставен по реда на чл. 104е, ал. 8 (виж Приложение № 6 на страница 89)

получателят ще отрази получения протокол от доставчика и **от тук нататък ще съставя Отчет (а не протокол) за данъчния период** за определяне на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС (виж Приложение № 10 на страница 93)

Този отчет той ще отрази в дневника за покупките с код 92 и стойностите ще отнесе в съответно колони на дневника за покупки. Това той може да направи както в данъчния период, за който е съставен отчета, така и в някои от следващите 12 периода.

Сега да разгледаме и съответната документална схема на следващата страница.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ ОТ ДОСТАВЧИКА.		
Вид документ	Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6). Съставя се в пет дневен срок от датата, от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, в който актът е връчен.	Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6).
Регистър	Дневник за продажбите Код 94	Дневник за покупките Код 94
Период	В периода в който е прекратено ползването на специалния режим !	В периода в който е прекратено ползването на специалния режим !
2. ПЛАЩАНЕ НА ИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ ОТ ДОСТАВЧИКА		
Вид документ	X	Отчет за данъчния период за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС (Приложение № 10)
Съставител	X	Получателят
Кога се съставя ?	X	В петдневен срок от датата, на която е извършено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем.
Регистър	X	Дневник за покупките Код 92
Период	X	В периода, за който е съставен или в някой от следващите 12 данъчни периода.

[Схема на документиране № 8]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Прекратяване прилагането на специалния режим от доставчика.*

5.2.3. Ситуация № 3: „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.

5.2.3.1. Общи положения.

Преминавам към разглеждането на ситуациите, при които разглежданото от мен лице, прилагащо специалния режим на касова отчетност на ДДС вече е доставчик.

Преминаваме към ситуация № 5.2. на нашата разширена схема (виж Фигура № 4 на страница 36).

Да разгледаме първо съответната документална схема.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Фактура	Фактура
Регистър	Дневник за продажбите Код 11	Дневник за покупките Код 11
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4)	Получен от доставчикът протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4)
Съставител	Доставчикът	X
Кога се съставя ?	В петдневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем.	X
Регистър	Дневник на продажбите Код 91	Дневник за покупките Код 91
Период	В периода, в който е съставен.	В периода, за който е съставен или в някой от следващите 12 данъчни периода.

[Схема на документиране № 9]

***Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Регулярна доставка.***

За всяка доставка на датата на настъпване на данъчното събитие лицето – доставчик по тази ситуация издава фактура. То я отразява в дневника за продажбите за периода, в който е издадена. В дневника за продажби в колона 3 ще посочи код 11, а пък стойностите ще отнесе в съответните. Напомням, че тези стойности няма да участват в резултата на съответния период, в който е включена фактурата.

За всяко постъпило плащане на и след датата на настъпване на данъчното събитие лицето – доставчик съставя протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87). В този протокол то изчислява дължимия данък по реда на чл. 104е, ал. 1 на ППЗДДС. Издадения протокол се съставя в 5-дневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, през който данъкът е станал изискуем. Той се отразява в периода, в който е съставен в дневника за продажбите като в колона 3 се попълва код 91, а стойностите се разнасят в съответните колони.

Получателят от своя страна разнася получената фактура дневника за покупките в периода, в който е издадена. Там в колона 3 се посочва код 11, а пък стойностите ще отнесе в съответните колони. Напомням, че няма избор да отнесе фактурата в някои от следващите 12 данъчни периода, защото нейните стойности не участват в резултата за периода, в който е включена, а чл. 104д, ал. 3 на ППЗДДС е категоричен, че фактурата се отразява в периода, в който е издадена.

Получения протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87), обаче може да се отрази в дневника за покупките или в периода, в който е издаден или в някой от следващите 12 данъчни периода. В колона 3 се посочва код 91 и стойностите му се разнасят в съответните колони. За да има право на данъчен кредит получателят трябва да разполага със следните документи:

- притежава данъчен документ (фактура и в следствие дебитно или кредитно известие) съставен в съответствие с изискванията на чл. 114 и 115, в който данъкът е посочен на отделен ред - по отношение на доставки на стоки или услуги, по които лицето е получател;
- документ за извършеното безкасово плащане (посочени изчерпателно в чл. 71, т. 8 та ЗДДС) - този документ трябва да е посочен в протокола, който се съставя;
- протокол по чл. 151в, ал. 1 и ал. 8 на ЗДДС, с който доставчикът е определил размера на изискуемия ДДС.

5.2.3.2. Специфични случаи.

5.2.3.2.1. Промяна в стойността или разваляне на доставката.

При увеличаване стойността на доставката, доставчикът издава дебитно известие, което той отразява в дневника за продажбите, в периода в който е издаден данъчния документ. В колона 3 на дневника за продажбите ще посочи код 12, а стойности ще отрази в съответните колони.

При всяко следващо плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие ще се съставя протокол по общия ред на специалния режим.

Получателят от своя страна ще отрази дебитното известие в дневника за покупките в периода, в който е издадено. В колона 3 ще посочи код 12, а стойности ще отрази в съответните колони.

Да видим и документалната схема на следващата страница.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Дебитно известие	Дебитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 12	Дневник за покупките Код 12
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	X	X
Съставител	X	X
Кога се съставя ?	X	X
Регистър	X	X
Период	X	X

[Схема на документирание № 10]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Увеличаване данъчната основа на доставката.*

ВНИМАНИЕ !!!

При увеличаване стойността на данъчната основа получателят регистриран по ДДС (независимо дали прилага или не специалния режим) отразява само дебитното известие получено от доставчика. Едва при извършено плащане на и след датата на настъпване на данъчното събитие, доставчикът ще състави протокол по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87) с който ще определи размера на данъчния кредит. Този протокол той ще изпрати и на получателят, който ще го отрази в дневника за покупки по съответния начин (така както отразява например протокола по документална схема № 5 на страница 49)

При намаляване на стойността на сделка или пък нейното разваляне, доставчикът издава съответното кредитно известие, което трябва да отрази в дневника за продажбите в периода, в който е издадено. В него в колона 3 ще посочи код 13 и ще разнесе **отрицателните стойности** в съответните колони.

След това доставчикът следва да извърши анализ, дали не е налице ситуация, при която размера на получените плащания на или след датата на настъпване на данъчното събитие водят до надвишаване на размера на начисления ДДС. Ако е налице такава ситуация, доставчикът е длъжен да състави протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС. Той се съставя в петдневен срок от настъпване на съответното обстоятелство, но не по-късно в месеца през, който това обстоятелство е настъпило. В дневника за продажбите протокола се отразява, като в колона 3 се посочи код 91, а **отрицателни стойности** се разнесат в съответните колони.

Получателят от своя страна отразява кредитното известие в дневника за покупките в периода, в който е издадено. Като в в колона 3 ще посочи код 13, а пък **отрицателни стойности** се отнасят в съответните колони.

Да видим сега и документалната схема:

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Кредитно известие	Кредитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 13	Дневник за покупките Код 13
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5)	Получен от доставчикът протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5)
Съставител	Доставчикът	X
Кога се съставя ?	В петдневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем.	X
Регистър	Дневник на продажбите Код 91	Дневник за покупките Код 91
Период	В периода, в който е съставен.	В периода в който е съставен и е настъпило събитието !

[Схема на документиране № 11]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Намаляване данъчната основа на доставката.
Разваляне на доставката.*

Получателя по доставката не бива да забравя да извърши следното:

- **Първо** - проверява получени протоколи за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87) и дали същите са отразени в дневника за покупките. В случай, че получателят е решил да се възползва от правото на данъчния кредит в някой следващ период и затова не е отразил тези протоколи в регистрите, сега ги отразява задължително в периода, в който се намалява стойността на сделката. Напомням тези протоколи се вписват в дневника за покупките с код 91;
- **Второ** - осъществява контрол върху стойностите на получения от доставчикът протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5 на страница 88). Това най-лесно може да направи с Баланс на коригираните стойности (Приложение № 12 на страница 45);

- **Трето** - отразява получения от доставчикът протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5 на страница 88), в дневника за покупки за данъчния период, в който е възникнало намалението на стойността на сделката. Протокола се посочва с код 91 в колона 3, а пък **отрицателните стойности** се отразят в съответните колони на дневника за покупки.

Гореописания ред е приложим и в случаите при разваляне на доставката.

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

В случаите когато се извършва разчет, с който сумите които подлежат на връщане се прихванат срещу друго вземане, то тогава по това вземане, от което се извършва прихващането е налице „вид получено плащане“, ДДС става изискуем и доставчикът прилагащ специалния режим трябва да издаде и протокол за определяне размера на изискуемия ДДС по реда на чл.104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87)

Отново искам да обърна внимание, че това, което написах за намаляване на стойността на доставката при доставчик регистриран по ДДС и не прилагащ специалния режим, включително и практическия казус № 4, е валидно и тук. Тук обаче има две разлики, а именно:

- доставчикът изготвя протокол за коригиране размера на данъчния кредит (виж Приложение № 8 на страница 91)
- получателят не съставя никакви документи, а отчита тези получени от доставчика

Препоръчвам да разгледате още един път Практически казус № 5 на страница 53, който е приложим и за тази ситуация.

5.2.3.2.2. Прекратяване на прилагане на специалния режим от страна на доставчика.

При прекратяване на прилагане на специалния режим, доставчикът следва да начисли ДДС, който не е начислен за доставките извършени преди датата на прекратяване на прилагане на специалния режим.

За целта той извършва съответните изчисления предвидени в чл. 151в, ал. 7 на ППЗДДС и чл. 104е, ал. 6 на ППЗДДС и съставя протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6 на страница 89). Протоколът се съставя в пет дневен срок от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем. Той се отразява в дневника за продажбите в периода, в който е съставен, като в колона 3 се посочи код 93, а стойности се разнасят в съответните колони.

От своя страна получателят по доставката, ще отрази този протокол в дневника за покупки в периода, в който е съставен или в някои от следващите 12 данъчни периода, като и той съответно ще посочи в колона 3 код 93, а стойности се отнесе в съответните.

Тук има съществена разлика от ситуацията на прекратяване на прилагане на специалния режим, която разгледахме в точка 5.2.2.2.2.2., когато разглеждахме документална схема № 8 (на страница 56) за случаите, когато и доставчикът и получателят прилагат специалния режим и доставчикът съответно прекратява прилагането на режима.

Там си спомняте, че след прекратяване на режима получателят беше длъжен да отрази протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6 на страница 89) още в периода, за който е съставен. След датата на прекратяването обаче, същият този получател продължава да спазва специалния режим и затова съставяше отчет за данъчния период за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС на всяко извършено плащане към доставчика.

Тук обаче при тази ситуация, при която получателят не прилага специалния режим неговите ангажменти приключват с отразяване на протокола за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6 на страница 89) в периода, в който е съставен или в някои от следващите 12 данъчни периода.

Да видим сега и документалната схема на следващата страница.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Не прилага специалния режим.
1. ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ ОТ ДОСТАВЧИКА.		
Вид документ	Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6). Съставя се в пет дневен срок от датата, от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, в който актът е връчен.	Получен от доставчикът протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6).
Регистър	Дневник за продажбите Код 93	Дневник за покупките Код 93
Период	В периода в който е прекратено ползването на специалния режим !	В периода, в който е съставен или в някои от следващите 12 данъчни периода
2. ПЛАЩАНЕ НА ИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ ОТ ДОСТАВЧИКА		
Вид документ	X	X
Съставител	X	X
Кога се съставя ?	X	X
Регистър	X	X
Период	X	X

[Схема на документиране № 12]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Прекратяване прилагане на специалния режим от страна на доставчикът.*

5.2.4. Ситуация № 4: „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.“

Ето че дойде ред и на последната според мен възможна ситуация № 6.2. на нашата разширена схема (виж фигура № 4 на страница 36).

Тук доставчикът на всяко плащане издава протокол за определяне размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87), получателят от своя страна го отразява в дневника за покупки по съответния ред, който съм описал в съответните точки. Тоест той няма ангажимент да съставя протокол за определяне размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90).

При увеличаване стойността на данъчната основа и двете страни отразяват само дебитното известие. А при намаляване отново следим дали общия размер на плащанията надвишава коригирания общия размер на доставката и ако го надвишава доставчикът (а не получателят) издава протокол за коригиране размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 5 на страница 88)

Съществена разлика е, че в случаите на прекратяване на специалния режим от доставчика, протокола за определяне на размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС (виж Приложение № 9 на страница 92) се отразява в дневниците с код 94 (напомням, че това е протокола, който се съставя, когато доставчикът преустанови прилагането на специалния режим). Ако обаче получателят преустанови прилагането на специалния режим, но остане регистриран по ДДС, то тогава този протокола се отразява в дневниците с код 94 (напомням, че това е протокола, който се съставя, когато доставчикът преустанови прилагането на специалния режим).

ВНИМАНИЕ !!!

ЗАПОМНЕТЕ !!!

В случаите когато и доставчикът и получателят прилагат специалния режим, всички протоколи се издават от доставчикът.

Получателят не изготвя протоколи за определяне размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж от ППЗДДС.

И тъй като повечето неща вече съм ги описал в предходните точки, тук ще ви дам само документалните схеми без да ги коментирам в подробности. Представям ви ги от следващата страница нататък.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Фактура	Фактура
Регистър	Дневник за продажбите Код 11	Дневник за покупките Код 11
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4)	Получен от доставчикът протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4)
Съставител	Доставчикът	X
Кога се съставя ?	В петдневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем.	X
Регистър	Дневник на продажбите Код 91	Дневник за покупките Код 91
Период	В периода, в който е съставен.	В периода, за който е съставен или в някой от следващите 12 данъчни периода.

[Схема на документирание № 13]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Регулярна доставка.*

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Дебитно известие	Дебитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 12	Дневник за покупките Код 12
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	X	X
Съставител	X	X
Кога се съставя ?	X	X
Регистър	X	X
Период	X	X

[Схема на документиране № 14]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, не прилагащ специалния режим.
Увеличаване стойността на доставката.*

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. Дата на настъпване на данъчното събитие		
Данъчен документ	Кредитно известие	Кредитно известие
Регистър	Дневник за продажбите Код 13	Дневник за покупките Код 13
Период	В периода в който е издаден данъчния документ.	В периода в който е издаден данъчния документ !
2. Плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие.		
Вид документ	Протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5)	Получен от доставчикът протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5)
Съставител	Доставчикът	X
Кога се съставя ?	В петдневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, в който данъкът е станал изискуем.	X
Регистър	Дневник на продажбите Код 91	Дневник за покупките Код 91
Период	В периода, в който е съставен.	В периода в който е съставен и е настъпило събитието !

[Схема на документирание № 15]

Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.

Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.

Намаляване стойността на доставката.

Разваляне пна доставката.

	ДОСТАВЧИК:	ПОЛУЧАТЕЛ:
Статус:	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.	Регистриран по ДДС Прилага специалния режим.
1. ПРИ ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ ОТ ДОСТАВЧИКА.		
Вид документ	Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6). Съставя се в пет дневен срок от датата, от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, в който актът е връчен.	Получен от доставчикът протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6).
Регистър	Дневник за продажбите Код 94	Дневник за покупките Код 94 Стойностите не участват в резултата за периода.
Период	В периода в който е прекратено ползването на специалния режим !	В периода, в който е съставен.
2. ПЛАЩАНЕ НА ИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ ОТ ДОСТАВЧИКА		
Вид документ	X	Отчет за периода по смисъла на чл. 104ж, ал. 13
Съставител	X	Получателят
Кога се съставя ?	X	В периода, в който е извършено плащането.
Регистър	X	Дневник по покупките. Код 92
Период	X	В периода, в който е съставен протоколът или в някои от следващите 12 данъчни периода.

[Схема на документиране № 16]

*Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Получател, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим.
Прекратяване прилагане на специалния режим от страна на доставчика.*

5.2.5. Ситуация № 5: ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ ! „Доставчик, регистриран по ДДС, прилагащ специалния режим. Получател, регистриран по ДДС към датата на настъпване на данъчното събитие, но впоследствие се дерегетирира.“

Тази ситуация не е описана в разширената схема, която съм предложил във Фигура № 4 (виж страница 36). Според мен тя не е описана и в съответната нормативна уредба (ЗДДС и ППЗДДС).

Става сума за ситуацията, при която имаме доставчик регистриран по ДДС и прилагащ специалния режим и получател по доставката, който към датата на настъпване на данъчното събитие е бил регистриран по ДДС, но впоследствие се дерегетирира

Както е известно специалния режим не е приложим за доставки към получатели, които не са регистрирани по ДДС. И при тази ситуация за мен лично остава да разсъждавам върху хипотези, които не са регламентирани в съответната нормативна уредба.

Първата хипотеза е, че доставчикът, който прилага специалния режим ще продължава да начислява ДДС с протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Виж Приложение № 4). Приема се, че към датата на настъпване на данъчното събитие получателят е регистриран и значи е налице прилагане на специалния режим до пълното изплащане на доставката. Ако това е така обаче, няма да имаме насрещното отчитане на тези протоколи в дневник за покупките и не е известно, как точно ще се извърши засичането им в базата с данни на НАП.

Втората хипотеза е, че доставчикът, трябва да до начисли целия останал неначислен ДДС с протокол подобен на Протокол за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 8 от ППЗДДС (виж Приложение № 6 на страница 89). Само, че това е мое разсъждение, а не уредена хипотеза в нормативната уредба.

За получателят остава открит въпроса какво става с правото на данъчния кредит, който той не е ползвал за неизплатената част от данъчните документи издадени от доставчик прилагащ специалния режим. При така заварената ситуация, за този получател след дерегистрацията според мен би трябвало „неусвоения“ размер на ДДС да се отнесе като разход или към стойността на активите, за които се отнася. Това е мое лично мнение базирайки се на сегашната нормативна уредба, в която пак повтарям тази ситуация не е разгледана. Тази хипотеза обаче поставя в не равнопоставено положение спрямо другите доставки, които той е получил от доставчици, които не прилагат специалния режим.

6. ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ НА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ НА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ НА ДДС.

6.1. Общи положения.

Моето лично мнение, че организацията на счетоводната отчетност, трябва да осигури два основни момента:

- възможност да проследяване на движенията по дадени вземания или задължения;
- възможност за отчитане на вземанията и задълженията по ДДС свързани с прилагането на специалния режим;

И двата основни момента могат да се осигурят, чрез изграждането на подходяща аналитична структура за съответните счетоводни сметки. Моето лично виждане, е че за осигуряване на организацията на счетоводното отчитане на прилагане на специалния режим е необходима следната част от индивидуалния сметкоплан:

- 401 - Доставчици;
- 403 - Доставчици по сделки с касово отчитане на ДДС;
- 411 - Клиенти;
- 413 - Клиенти по сделки с касово отчитане на ДДС;
- 4531 - ДДС по покупките;
- 4532 - ДДС по продажбите;
- 4535 - Данък добавена стойност по покупките с касово отчитане на ДДС;
- 4536 - Данък добавена стойност по продажбите с касово отчитане на ДДС.

Правото на счетоводителя е да прецени дали една аналитична структура не би трябвало да изглежда така:

За следните счетоводни сметки:

- 401 - Доставчици;
- 403 - Доставчици по сделки с касово отчитане на ДДС;
- 411 - Клиенти;
- 413 - Клиенти по сделки с касово отчитане на ДДС;

Първо аналитично ниво - Контрагент;

Второ аналитично ниво - Номер на документ (фактура)

Освен това специално за първия основен момент - възможност да проследяване на движенията по дадени вземания или задължения – трябва да има договорка между контрагентите в съответните банкови документи да се упоменава изрично по кой документ (коя фактура) се извършва съответното плащане. Без тази уговорка, вероятността за грешки и пропуски е много голяма.

От съществено значение е окомплектоването на документите в счетоводните архиви. Напомням, че нормативната уредба изисква комплект от определени документи за да може да се приеме, че доставката е доказана. В съответните места по-горе в материала съм коментирал този въпрос (виж например точка 5.2.1.1. на страница 39)

6.2. Модел на счетоводните записвания

По същество при този специален режим ние имаме ДДС, за който е настъпило данъчното събитие, но все още не е изискуем (съответно не е настъпило времето за прилагане на правото за приспадане на данъчния кредит). Имаме отложена във времето данъчна изискуемост (или отложено във времето право на приспадане на данъчен кредит). Точно този момент на отлагане аз съм се стремял да регистрирам в предложените от мен счетоводни записвания.

6.2.1. Счетоводни записвания при лице прилагащо специалния режим.

Предложените от мен в тази точка модели на счетоводни записвания се прилагат от лица регистрирани по ДДС независимо дали прилагат специалния режим или не. Те се отнасят за доставки получени от доставчици регистрирани по ДДС (независимо дали прилагат или не специалния режим). Разликата е в това, че при доставчик непрिलाгащ специалния режим, получателят (прилагащ специалния режим) ще си състави сам протокола за определяне размера на данъчния кредит, а при другия тип доставчик (прилагащ специалния режим) ще получава протокол за определяне размера на изискуемия ДДС.

Този модел спокойно може да се прилага и от получател, който е регистриран по ДДС, но не прилага специалния режим само и единствено в случаите когато има доставка от доставчик прилагащ специалния режим. В този случай, той ще получава от своя доставчик протокол за определяне размера на изискуемия ДДС.

Някои счетоводни софтуери изискват въвеждането на данъчната основно и дължимото ДДС поотделно в съответните счетоводни записвания. Поради това аз ще работя с подробни (неоптимизирани) счетоводни записвания. Ако читателят разполага със счетоводния софтуер, който е по-гъвкав и позволява съкратени записвания или пък дневниците се изготвят извън него, то тогава съответния счетоводител трябва да изготви свой оптимизиран (съкратен) счетоводен модел на записвания.

6.2.2.1. В качеството му на получател по доставка, прилагащ специалния режим.

6.2.2.1.1. Счетоводни записвания при получаване на доставката.

Първия модел е за получаване на доставка. За улеснение аз ще използвам следните обозначения за стойности:

- ДООб - Обща данъчна основа;
- ДДСои - Дължимо ДДС с отложена изискуемост и съответно право на данъчен кредит;
- ДОпл - Данъчна основа на съответното плащане
- ДДСиз - Изискуемо ДДС с настъпило право на данъчен кредит

В този модел имаме три основни момента:

- **Получаване на доставката.** Тук отразяваме и получената фактура, чийто стойности не участват при определяне размера на данъчния кредит за съответния данъчен период. Затова формираме ДДС с отложено право на данъчен кредит;
- **Извършване на плащане.** При извършено плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие имаме вече и настъпила изискуемост на ДДС в частта му съответстваща на плащането от там и съответния данъчен кредит с настъпило право на приспадане.
- **Плащане към доставчика.** Регулярна операция, която не изисква никакви разяснения.

Сега да разгледаме и съответния модел на счетоводни записвания, който аз ви предлагам:

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на получената фактура.				
1.1.	Отразяване на общата данъчна основа	20,30,60	ДООб		
1.2.	Отразяване на ДДС с отложена изискуемост	4535	ДДСои		
1.3.	Формиране на задължение към доставчик по КО			403	ДООб + ДДСои
2.	Отразяване на протокола и плащането				
2.1.	Отразяване на данъчната основа на плащането и намаляване на задължение към доставчик по КО с данъчната основа.	403	ДОпл		
2.2.	Отразяване на ДДС с настъпила изискуемост	4531	ДДСиз		
2.3.	Формиране на текущо задължение към доставчик			401	ДОпл + ДДСиз
2.4.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост и намаляване на задължение към доставчик по КО с ДДС с отложена изискуемост.	403	ДДСои (=ДДСиз)		
2.5.	Намялаване на ДДС с отложена изискуемост			4535	ДДСои (=ДДСиз)
3.	Отразяване на плащането.				
3.1.	Намаляване на текущо задължение	401	ДОпл + ДДСиз		
3.2.	Намаляване на паричните средства			503	ДОпл + ДДСиз

Да разгледаме отново Практически казус № 2 на страница 23 и да конструираме съответните счетоводни записвания съгласно предложения от мен модел:

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 6:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. На 20.01.2014 год. получена доставката на стока за 30 000.00 лв (в това число 25 000.00 лв данъчна основа и 5 000.00 лв ДДС). Доставчикът е регистрирано лице по ЗДДС и не прилага специалния режим. Договорено е плащането да се извърши на части. На 25.01.2014 год. фирма „АВС“ ООД извършва частично плащане за 12 000.00 лв. Искане се фирма „АВС“ ООД да осчетоводи извършените стопански сделки.

Ако сте забелязали от казуса съм изключил авансовото плащане преди датата на настъпване на данъчното събитие. Вече знаете, че за този тип плащания промяна нито в данъчния режим и от там не би следвало да има промяна и в счетоводните записвания. Затова тук ще разгледам само счетоводните записвания, които произлизат от прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС. За целта да разгледаме решението, което ви предлагам на следващата страница.

1. Първо да определим необходимите параметри:

ДОб	-	Обща данъчна основа;	25 000.00
ДДСои	-	Дължимо ДДС с отложена изискуемост и съответно право на данъчен кредит;	5 000.00
ДОпл	-	Данъчна основа на съответното плащане	10 000.00
ДДСиз	-	Изискуемо ДДС с настъпило право на данъчен кредит	2 000.00

2. Да извършим съответните счетоводни записвания:

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на получената фактура.				
1.1.	Отразяване на общата данъчна основа	20,30,60	25 000.00		
1.2.	Отразяване на ДДС с отложена изискуемост	4535	5 000.00		
1.3.	Формиране на задължение към доставчик по КО			403	30 000.00
2.	Отразяване на протокола и плащането				
2.1.	Отразяване на данъчната основа на плащането и намаляване на задължение към доставчик по КО с данъчната основа.	403	10 000.00		
2.2.	Отразяване на ДДС с настъпила изискуемост	4531	2 000.00		
2.3.	Формиране на текущо задължение към доставчик			401	12 000.00
2.4.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост и намаляване на задължение към доставчик по КО с ДДС с отложена изискуемост.	403	2 000.00		
2.5.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост			4535	2 000.00
3.	Отразяване на плащането.				
3.1.	Намаляване на текущо задължение	401	12 000.00		
3.2.	Намаляване на паричните средства			503	12 000.00

6.2.2.1.2. Счетоводни записвания при намаляване данъчната основа на доставката.

Да разгледаме сега модела при намаляване на стойността на данъчната основа и съответно размера на данъчния кредит. Да напомня, че втората част на счетоводните записвания ще извършим само и единствено, ако има съставен протокол за корекция на данъчния кредит. Този протокол се съставя, когато общата сума на плащанията извършени на и след датата на счетоводните записвания надвишава нова обща стойност на доставката след извършените корекции със съответното кредитно известие.

В този случай имаме следните основни моменти:

- **Получаване на кредитно известие.** Кредитното известие отразяваме в дневника за покупки за периода, за който е издадено. Стойностите на кредитното известие обаче не участват при определяне размера на данъчния кредит за съответния данъчен период. Затова ще коригираме данъчната основа и съответното ДДС с отложено право на данъчен кредит;
- **Съставяне на протокол.** Независимо дали има или няма извършено плащане към доставчика, в случаите когато общия размер на извършените плащания на и след датата на настъпване на данъчното събитие надвишават общия размер на коригираната стойност се съставя протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91).

- **Разчети с доставчика.** След извършването на съответните корекции е напълно вероятно по съответната партия да възникне крайно отрицателно салдо и то да промени вида си от дебитно на кредитно. Въпрос на решение на страните по доставката е да решат как ще се закрие салдото. Напомням обаче, че в случаите на прихващане от друго задължение, което е обект на специалния режим, по същество това е налице „вид извършено плащане“ и съответното лице трябва да състави протокол за изчисляване размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90). Ако пък и доставчикът прилага специалния режим, то тогава получателят би следвало да изисква от него протокол за определяне на дължимия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87)

Тук трябва да сме наясно, че е нормално данъчната основа на кредитното известие да не съвпада с размера на корекциите в данъчната основа от протокола и съответно ДДС от кредитното известие да е напълно различно от корекциите на данъчния кредит от протокола. Защо ? Защото се коригира част от стойността на доставката. Само при развалянето на доставката има възможност да са равни стойностите и то само в един случай, когато цялата дължима сума е изплатена на доставчика.

Тук ще въведе четири нови параметъра, а именно:

- ДОки - Данъчна основа на кредитното известие
- ДДСки - ДДС в кредитното известие
- ДОкор - Размер на корекциите в данъчната основа (взима се от протокола)
- ДДСкор - Размер на корекциите в данъчния кредит (взима се от протокола)

Обръщам внимание и на това, че стойностите в записванията ще бъдат отрицателни.

Ето и самите счетоводни записвания:

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на получената кредитно известие.				
1.1.	Намаляване на общата данъчна основа	20,30,60	- ДОки		
1.2.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост	4535	- ДДСки		
1.3.	Формиране на задължение към доставчик по КО			403	- (ДОки + ДДСки)
2.	Отразяване на протокола*				
2.1.	Намаляване на данъчната основа на доставката и намаляване на задължение към доставчик по КО с данъчната основа.	403	- ДОкор		
2.2.	Намаляване на ДДС с настъпила изискуемост	4531	- ДДСкор		
2.3.	Формиране на текущо задължение към доставчик			401	- (ДОкор + ДДСкор)
2.4.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост и намаляване на задължение към доставчик по КО с ДДС с отложена изискуемост.	403	- ДДСкор		
2.5.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост			4535	- ДДСкор

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
3.	Разчети с доставчика.				
3.1.	Чрез плащане				
3.1.1.	Намаляване на вземането от доставчика	401	(ДОкор + ДДСкор)		
3.1.2.	Намаляване на паричните средства			503	(ДОкор + ДДСкор)
3.2.	Чрез прихващане към друго задължение **				
3.2.1	Намаляване на задължение към доставчик с коригиращата стойност на данъчната основа.	403	ДОкор (п-да 2)		
3.2.2	Начисляване на данъчен кредит със с размер равен на коригиращата стойност на ДДС.	4531	ДДСкор		
3.2.3.	Формиране на текущо задължение			401 (п-да 2)	(ДОкор + ДДСкор)
3.2.4	Намаляване на задължение към доставчик с коригиращата стойност на ДДС	403 (п-да 2)	ДДСкор		
3.2.5.	Намаляване размера на отложения данъчен кредит.			4535	ДДСкор
3.2.6.	Прихващане на задължения в новата партида.	401 (п-да 2)	(ДОкор + ДДСкор)		
3.2.7.	Закриване на старата партида.			401 (п-да 1)	(ДОкор + ДДСкор)

ВНИМАНИЕ !!!

* - Записванията в точка 2 на този модел се осъществяват само и единствено при съставен протокол за коригиране на данъчен кредит. В тези случаи текущото задължение по съответната партида в сметка 401 вече ще е с променено дебитно салдо.

** - Записванията в точка 3.2. на този модел се отразяват, когато е взето решение за прихващане. Тогава се съставя протокол за прихващане и съответно протокол за определяне размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90).

Преди да премина към разглеждането на казуса по този модел бих искал да коментирам записванията по точка 3.2. от модела. Следва да имате предвид, че те по същество са абсолютно идентични на записванията, които направихме по горе, когато осчетоводявахме един протокол за определяне на изискуемия ДДС изготвен по реда на чл. 104ж, ал.3 от ПЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90). При тази ситуация по съответната партида, от която прихващаме някога са били извършени съответните записвания на формиране на задължение към доставчик по касова отчетност и съответно ДДС с отложено право на данъчен кредит и сега просто процедираме така, че все едно имаме извършено плащане.

Сега да разгледаме отново Практически казус № 4 на страница 43 и по специално онази част от него която изискваше извършване на корекции в данъчния кредит, като ще го разгледаме и във варианта на разчет, чрез прихващане.

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 7:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. Има две доставки извършени от фирма „KLM“ АД, както следва:

Доставка № 1 извършена на 20.01.2014 год. с данъчна основа 15 000.00 лв, начислен ДДС за 3 000.00 лв или обща стойност 18 000.00 лв. По нея получателят е извършил две плащания за (на 12 и 15.02.2014 год.) по 6 000.00 лв, за които е съставил съответните протоколи. На 05.03.2014 год. доставчикът е издал кредитно известие с данъчна основа за 6 000.00 лв, ДДС в размер на 1 200 лв или обща стойност 7 200.00 лв във връзка с върната некачествена стока.

Да се съставят отразят съответните счетоводни записвания в два варианта. Вариант връщане на стойността от корекции и във вариант разчет с прихващане.

Съответното предлагам и следното практическо решение.

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 7

1. Първо да съставим Баланса на коригираните стойности (Приложение № 12):

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща стойност:
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]
1.	Първоначална стойност:	20.01.2014	15 000.00	3 000.00	18 000.00
2.	Корекция:	10.03.2014	6 000.00	1 200.00	7 200.00
3.	Стойност след корекция: (ред 1 – ред 2)		9 000.00	1 800.00	10 800.00
4.	Първо плащане:	12.02.2014	5 000.00	1 000.00	6 000.00
5.	Второ плащане:	15.02.2014	5 000.00	1 000.00	6 000.00
6.	БАЛАНС: (ред 3 – ред 4 – ред 5)		- 1 000.00	- 200.00	- 1 200.00

От този баланс се вижда, че общия извършените плащания на и след датата на настъпване на данъчното събитие надвишава общия размер на коригираната стойност с 1 200.00 лв (ред 6, колона 6). Следователно следва да се състави протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 8) и съответно и той да се отрази в счетоводните регистри.

2. Определяме параметрите на счетоводните записвания:

ДОки	- Данъчна основа на кредитното известие	- 6 000.00
ДДСки	- ДДС в кредитното известие	- 1 200.00
ДОкор	- Размер на корекциите в данъчната основа (взима се от протокола)	- 1 000.00
ДДСкор	- Размер на корекциите в данъчния кредит (взима се от протокола)	- 200.00

3. Извършваме и съответните счетоводни записвания:

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на получената кредитно известие.				
1.1.	Намаляване на общата данъчна основа	20,30,60	- 6 000.00		
1.2.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост	4535	- 1 200.00		
1.3.	Формиране на задължение към доставчик по КО			403	- 7 200.00
2.	Отразяване на протокола*				
2.1.	Намаляване на данъчната основа на доставката и намаляване на задължение към доставчик по КО с данъчната основа.	403	- 1 000.00		
2.2.	Намаляване на ДДС с настъпила изискуемост	4531	- 200.00		
2.3.	Формиране на текущо задължение към доставчик			401	- 1 200.00
2.4.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост и намаляване на задължение към доставчик по КО с ДДС с отложена изискуемост.	403	- 200.00		
2.5.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост			4535	- 200.00
3.	Разчети с доставчика.				
3.1.	Чрез плащане				
3.1.1.	Намаляване на вземането от доставчика	401 (п-да 1)	1 200.00		
3.1.2.	Намаляване на паричните средства			503	1 200.00
3.2.	Чрез прихващане към друго задължение**				
3.2.1.	Намаляване на вземане от клиент по КО с коригиращата стойност на данъчната основа.	403 (п-да 2)	1 000.00		
3.2.2.	Начисляване на данъчен кредит със с размер равен на коригиращата стойност на ДДС.	4531	200.00		
3.2.3.	Формиране на текущо задължение			401 (п-да 2)	1 200.00
3.2.4.	Намаляване на вземания от клиент по КО с коригиращата стойност на ДДС	403 (п-да 2)	200.00		
3.2.5.	Намаляване размера на отложения данъчен кредит.			4535 (п-да 2)	200.00
3.2.6.	Прихващане на задължения в новата партида.	401 (п-да 1)	1 200.00		
3.2.7.	Закриване на старата партида.			401 (п-да 2)	1 200.00

* - Втората част на счетоводните записвания ще се извърши само ако има съставен протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 8 на страница 91).

** - Предложения модел в точка 3.2.1. се използва в случаите, когато има решение между контрагентите за прихващане с друго задължение. В тези случаи, ако доставчикът не прилага специалния режим, тогава получателят изготвя протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 7 на страница 90).

Когато обаче доставчикът прилага специалния режим, то тогава получателят е длъжен да изисква протокол за определяне размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4)

6.2.2.1.3. Счетоводни записвания при прекратяване на прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС.

Последния счетоводен модел в случаите при прекратяване на прилага не специалния режим. В този случай всички партиди, които сме разкрити за отложено ДДС и съответно доставчици по касовата отчетност трябва да бъдат закрити и превърнати в текущи.

За този модел ще използвам следните две обозначения:

- ДОнеипл - Данъчна основа на неизвършените плащания;
ДДСнеипл - ДДС в размера на неизвършените плащания.

И съответния модел на счетоводни записвания:

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебитана:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на протокола				
1.1.	Намаляване на задължение към доставчик по КО с данъчната основа на неизвършените плащания.	403	ДОнеипл		
1.2.	Трансформиране в текущо ДДС по покупките	4531	ДДСнеипл		
1.3.	Формиране на регулярно задължение.			401	(ДОнеипл + ДДСнеипл)
	Намаляване на задължение към доставчик по КО с размера на ДДС, за който не е ползван правото на данъчен кредит	403	ДДСнеипл		
1.4.	Закриване на ДДС с отложена изискуемост			4535	ДДСнеипл

Приемам че този модел е доста ясен поради което няма да предложа решаването на практически казус за него.

6.2.2.2. В качеството му на доставчик прилагащ специалния режим.

Внимание !!! Моделите по-долу са предназначени само за доставчици прилагащи специалния режим.

6.2.2.2.1. Счетоводни записвания при извършване на доставката.

За улеснение аз ще използвам следните обозначения за стойности:

- ДОоб - Обща данъчна основа;
ДДСои - Дължимо ДДС с отложена изискуемост;
ДОпл - Данъчна основа на съответното получено плащане
ДДСиз - Изискуемо ДДС в полученото плащане

В този модел имаме три основни момента:

- **Извършване на доставката.** Тук отразяваме издадената фактура по извършената от нас доставка, чийто стойности не участват при определяне размера на данъчния кредит за съответния данъчен период. Затова формираме ДДС с отложена изискуемост
- **Получаване на плащане.** При получено плащане на или след датата на настъпване на данъчното събитие имаме вече и настъпила изискуемост на ДДС в частта му съответстваща на плащането. В този случай се изготвя и протокол за определяне размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 104е, ал.3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87)

- **Отразяване на получените суми.** Регулярна операция, която не изисква никакви разяснения.

Сега да разгледаме и съответния модел на счетоводни записвания, който аз ви предлагам:

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на получената фактура.				
1.1.	Отразяване на общата данъчна основа и формиране на вземане от клиент по КО	413	(ДООб + ДДСои)		
1.2.	Формиране на приход от доставката			700	ДООб
1.3.	Отразяване на ДДС с отложена изискуемост			4536	ДДСои
2.	Отразяване на протокола и плащането				
2.1.	Отразяване на данъчната основа на полученото плащане	411	(ДОпл + ДДСиз)		
2.2.	Намаляване на вземането от клиент по КО с данъчната основа.			413	ДОпл
2.2.	Начисляване на изискуемостта ДДС			4531	ДДСиз
2.3.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост	4535	ДДСиз		
2.4.	Намаляване вземането от клиент по КО с ДДС с отложена изискуемост.			413	ДДСиз
3.	Отразяване на плащането.				
3.1.	Постъпления на паричните средства	503	(ДОпл + ДДСиз)		
3.2.	Намаляване на текущо вземане.			411	(ДОпл + ДДСиз)

Сега да се върнем на Практически казус № 1 на страница 84 И да го решим този път със задача да изготвим и отразим съответните счетоводни записвания. Отново напомням, че в тази част на материала разглеждам само онези счетоводни записвания които произлизат от плащания извършени на или след датата на настъпване на данъчното събитие. И така ето и казуса на следващата страница.

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 8:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. На 25.01.2014 год. извършила доставка на фирма „DEF“ АД стока за 21 600.00 лв (в това число 18 000.00 лв данъчна основа и 3 600.00 лв ДДС). Получателят по доставката е регистрирано лице по ЗДДС. Договорено е плащането да се извърши на части. На 30.01.2014 год. фирма „DEF“ АД извършва частично плащане за 9 000.00 лв. Искане се фирма „АВС“ ООД да изчисли дължимия ДДС.

И съответното решение:

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 8:

1. Да определим съответните параметри на счетоводното записване:

ДООб	-	Обща данъчна основа;	-	18 000.00
ДДСои	-	Дължимо ДДС с отложена изискуемост;	-	3 600.00
ДОпл	-	Данъчна основа на съответното получено плащане;	-	7 500.00
ДДСиз	-	Изискуемо ДДС в полученото плащане	-	1 500.00

2. Да извършим и съответните счетоводни записвания, като заменим обозначенията със съответните стойности.

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на издадената фактура.				
1.1.	Отразяване на общата данъчна основа и формиране на вземане от клиент по КО	413	21 600.00		
1.2.	Формиране на приход			700	18 000.00
1.3.	Отразяване на ДДС с отложена изискуемост			4536	3 600.00
2.	Отразяване на протокола и плащането				
2.1.	Отразяване на полученото плащане и	411	9 000.00		
2.2.	Намаляване на вземането от клиент по КО с данъчната основа.			413	7 500.00
2.2.	Начисляване на изискуемостта ДДС			4531	1 500.00
2.3.	Намаляване на ДДС с отложена изискуемост	4535	1 500.00		
2.4.	Намаляване вземането от клиент по КО с ДДС с отложена изискуемост.			413	1 500.00
3.	Отразяване на плащането.				
3.1.	Постъпления на паричните средства	503	9 000.00		
3.2.	Намаляване на текущо вземане.			411	9 000.00

6.2.2.2.2. Счетоводни записвания при намаляване данъчната основа на доставката.

Да разгледаме сега модела при намаляване на стойността на данъчната основа и съответно (ако се налага) и размера на изискуемия ДДС. Да напомня, че втората част на счетоводните записвания ще извършим само и единствено, ако има съставен протокол за корекция на изискуемия ДДС. Този протокол се съставя, когато общата сума на плащанията получени на и след датата на счетоводните записвания надвишава нова обща стойност на доставката след извършените корекции със съответното кредитно известие.

В този случай имаме следните основни моменти:

- **Издаване на кредитно известие.** Кредитното известие отразяваме в дневника за продажбите за периода, за който е издадено. Стойностите на кредитното известие обаче не участват резултата за съответния данъчен период. Затова ще коригираме и изискуемия ДДС;
- **Съставяне на протокол.** Независимо дали има или няма получено плащане от клиента, в случаите когато общия размер на получените плащания на и след датата на настъпване на данъчното събитие надвишават общия размер на коригираната стойност се съставя протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5). Този протокол се изготвя в два екземпляра, като единия от тях се изпраща на получателя.
- **Разчети с клиента.** След извършването на съответните корекции е напълно вероятно по съответната партия да възникне крайно отрицателно салдо и то да промени вида си от дебитно на кредитно. Въпрос на решение на страните по доставката е да решат как ще се закрие салдото. Напомням обаче, че в случаите на прихващане от друго вземане, което е обект на специалния режим, по същество това е налице „вид получено плащане“ и съответното лице трябва да състави протокол за определяне размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (Приложение № 4) като изпрати екземпляр от него и на получателя.

Отново да напомня, че не бива да се търси равенство на стойностите между издаденото кредитно известие и тези на протокола за корекция на дължимия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 5 на страница 88) Защо ? Защото се коригира част от стойността на доставката. Само при развалянето на доставката има възможност да са равни стойностите и то само в един случай, когато цялата дължима сума е получена от доставчика по доставката..

Тук ще използвам отново четирите параметъра, които използвах когато коментирах модела са счетоводни записвания при намаляване на данъчната основа при получена доставка:

- ДОки - Данъчна основа на издаденото кредитното известие
- ДДСки - ДДС в издаденото кредитното известие
- ДОкор - Размер на корекциите в данъчната основа (взима се от протокола)
- ДДСкор - Размер на корекциите в данъчния кредит (взима се от протокола)

Отново обръщам внимание и на това, че стойностите в записванията ще бъдат отрицателни.

Счетоводните записвания може да видите на следващата страница.

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на издадената фактура.				
1.1.	Намаляване на вземане от клиент по КО	413	- (ДОоб + ДДСои)		
1.2.	Намаляване на данъчната основа			700	- ДОоб
1.3.	Намаляване на отложено ДДС			4536	- ДДСои
2.	Отразяване на протокола *				
2.1.	Корекция на текущо задължение	411(п-да 1)	- (ДОкор + ДДСкор)		
2.2.	Корекция на вземането от клиент по КО с данъчната основа.			413	- ДОкор
2.2.	Коригиране на изискуемото ДДС			4532	- ДДСкор
2.3.	Намаляване вземането от клиент по КО с ДДС с отложена изискуемост.	413	- ДДСкор		
2.4.	Коригиране на ДДС с отложена изискуемост			4535	- ДДСкор
3.	Разчети с клиента.				
3.1.	Чрез плащане				
3.1.1.	Намаляване на вземането от клиент	411(п-да 1)	(ДОкор + ДДСкор)		
3.1.2.	Намаляване на паричните средства			503	(ДОкор + ДДСкор)
3.2.	Чрез прихващане към друго задължение.**				
3.2.1.	Формиране на текущо задължение по другата партида на клиент по КО	411(п-да 2)	(ДОкор + ДДСкор)		
3.2.2.	Намаляване вземане на клиент по КО с коригираната стойност на данъчната основа			413(п-да 2)	ДОкор
3.2.3.	Трансформиране в текущо ДДС на коригиращата стойност на ДДС			4532	ДДСкор
3.2.4.	Намаляване на отложено ДДС.	4536 (п-да 2)	ДДСкор		
3.2.5.	Намаляване вземане на клиент по КО с коригираната стойност на ДДС			413(п-да 2)	ДДСкор
3.2.6.	Прихващане в партида 1 на клиент по КО	411(п-да 1)	(ДОкор + ДДСкор)		
3.2.7.	Прихващане от партида 2 на клиент по КО			411(п-да 2)	(ДОкор + ДДСкор)

ЗАБЕЛЕЖКИ:

* - Записванията в точка 2 на този модел се осъществяват само и единствено при съставен протокол за коригиране размера на данъчния кредит. В тези случаи текущото задължение по съответната партида в сметка 411 вече ще е с променено кредитно салдо.

** - Записванията в точка 3.2. се отразяват, когато е взето решение за прихващане. Тогава се съставя протокол за прихващане и съответно протокол за определяне размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4). Обърнете внимание, че прихващането се извършва по сметка 411 с друга партида.

Връщаме се на Практически казус № 5 на страница 53 и ще го решим от гледна точка на счетоводните записвания.

ПРАКТИЧЕСКИ КАЗУС № 9:

Фирма „АВС“ ООД е регистрирана по ЗДДС и е получила правото да прилага специалния режим. На 25.01.2014 год. извършила доставка на фирма „DEF“ АД стока за 21 600.00 лв (в това число 18 000.00 лв данъчна основа и 3 600.00 лв ДДС). Получателят по доставката е регистрирано лице по ЗДДС. Договорено е плащането да се извърши на части. На 30.01.2014 год. фирма „DEF“ АД извършва частично плащане за 18 000.00 лв. На 10.02.2014 г. клиентът прави рекламация, която е уважена и вследствие на това доставчикът фирма „АВС“ ООД издава кредитно известие с данъчна основа 5 000.00 лв, ДДС – 1 000.00 лв и обща стойност 6 000.00 лв.

Иска се фирма „АВС“ ООД да извърши съответните счетоводни записвания.

И съответното решение:

ПРАКТИЧЕСКО РЕШЕНИЕ № 9:

1. Първо да съставим Баланса на коригираните стойности (Приложение № 12):

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща стойност:
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]
1.	Първоначална стойност:	25.01.2014	18 000.00	3 600.00	21 600.00
2.	Корекция:	10.02.2014	5 000.00	1 000.00	6 000.00
3.	Стойност след корекция: (ред 1 – ред 2)		13 000.00	2 600.00	15 600.00
4.	Първо плащане:	30.01.2014	15 000.00	3 000.00	18 000.00
5.	БАЛАНС: (ред 3 – ред 4 – ред 5)		- 2 000.00	- 400.00	- 2 400.00

От този баланс се вижда, че общия размер на получените плащания на и след датата на настъпване на данъчното събитие надвишава общия размер на коригираната стойност с 2 400.00 лв (ред 5, колона 6). Следователно следва да се състави протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104з, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5) и съответно и той да се отрази в счетоводните регистри.

2. Да определим съответните параметри на счетоводното записване:

ДОки	- Данъчна основа на издаденото кредитното известие;	- 5 000.00
ДДСки	- ДДС в издаденото кредитното известие	- 1 000.00
ДОкор	- Размер на корекциите в данъчната основа (взима се от протокола);	- 2 000.00
ДДСкор	- Размер на корекциите в данъчния кредит (взима се от протокола)	- 400.00

3. Да извършим и съответните счетоводни записвания, като заменим обозначенията със съответните стойности.

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебитана:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на издадената фактура.				
1.1.	Намаляване на вземане от клиент по КО	413	- 6 000.00		
1.2.	Намаляване на данъчната основа			700	- 5 000.00
1.3.	Намаляване на отложено ДДС			4536	- 1 000.00
2.	Отразяване на протокола *				
2.1.	Корекция на текущо задължение	411(п-да 1)	- 2 400.00		
2.2.	Корекция на вземането от клиент по КО с данъчната основа.			413	- 2 000.00
2.2.	Коригиране на изискуемостта ДДС			4532	- 400.00
2.3.	Намаляване вземането от клиент по КО с ДДС с отложена изискуемост.	413	- 400.00		
2.4.	Коригиране на ДДС с отложена изискуемост			4536	- 400.00
3.	Разчети с доставчика.				
3.1.	Чрез плащане				
3.1.1.	Намаляване на вземането от клиент	411(п-да 1)	2 400.00		
3.1.2.	Намаляване на паричните средства			503	2 400.00
3.2.	Чрез прихващане към друго задължение.**				
3.2.1.	Формиране на текущо задължение по другата партида на клиент по КО	411(п-да 2)	2 400.00		
3.2.2.	Намаляване вземане на клиент по КО с коригираната стойност на данъчната основа			413(п-да 2)	2 000.00
3.2.3.	Трансформиране в текущо ДДС на коригиращата стойност на ДДС			4532	400.00
3.2.4.	Намаляване на отложено ДДС.	4536 (п-да 2)	400.00		
3.2.5.	Намаляване вземане на клиент по КО с коригираната стойност на ДДС			413(п-да 2)	400.00
3.2.6.	Прихващане в партида 1 на клиент по КО	411(п-да 1)	2 400.00		
3.2.7.	Прихващане от партида 2 на клиент по КО			411(п-да 2)	2 400.00

* - Втората част на счетоводните записвания ще се извърши само ако има съставен протокол за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (виж Приложение № 5 на страница 88).

** - Предложеният модел в точка 3.2.1. се използва в случаите, когато има решение между контрагентите за прихващане с друго задължение. В тези случаи, ако доставчикът изготвя протокол за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС (виж Приложение № 4 на страница 87).

Да обърнем внимание отново, че в точка 3.2. на счетоводния модел по същество имаме оформяне на едно получено плащане по партидата с която прихващаме. Преди това във времето по тази партида 2 е формирано вземане, по което сега ние правим един „вид плащане“

6.2.2.2.3. Счетоводни записвания при прекратяване на прилагане на режима.

И тук последния счетоводен модел е в случаите при прекратяване на прилага на специалния режим. В този случай всички партии, които сме разкрити за отложено ДДС и съответно клиенти по касовата отчетност трябва да бъдат закрити и превърнати в текущи.

За този модел ще използвам следните две обозначения:

ДОНеппл - Размера на неполучените плащания;

ДДСнеппл - ДДС в размера на неполучените плащания.

И съответния модел на счетоводни записвания:

№	Описание на счетоводното записване:	Счетоводни записвания:			
		По дебита на:		По кредита на:	
		Сметка:	Стойност:	Сметка:	Стойност:
1.	Отразяване на протокола				
1.1.	Намаляване на вземане от клиент по КО с данъчната основа на неизвършените плащания.			413	ДОНеппл
1.2.	Трансформиране в текущо ДДС по покупките			4532	ДДСнеппл
1.3.	Формиране на регулярно вземане.	411	(ДОНеппл + ДДСнеппл)		
	Намаляване на вземане към клиент по КО с размера на ДДС, за който не е ползван правото на данъчен кредит	413	ДДСнеппл		
1.4.	Закриване на ДДС с отложена изискуемост			4536	ДДСнеппл

И този път съм на мнение, че този модел е доста ясен поради което няма да предложа разглеждането на практически казус за него.

6.2.3. Счетоводни записвания при лице регистрирано по ДДС и неприлагащо специалния режим.

Тук няма да има модели. Този тип получател трябва да прочете всичко, което съм написал в точка 6.2.2.1. на страница 64. И естествено да ги прилага. Каква е разликата обаче ? Разликата е тази, че всички видове необходими протоколи ще бъдат изготвяни от доставчикът прилагащ специалния режим. За този вид получатели (регистрирани по ДДС и неприлагащи специалния режим) остава само да контролират стойностите в съответните документи и да ги осчетоводят по моделите, които аз предлагам или пък по моделите, които са съставили съответните им счетоводители.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1

Приложение № 27 към чл. 104а, ал. 1 на ППЗДДС

ИСКАНЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ
НА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ
НА ДАНЪК ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

ТД на НАП:

Входящ №: / г.

Попълва се от приходната администрация

А. Наименование, адрес за кореспонденция и
електронен адрес за кореспонденция на
регистрираното лице:

Идентификационен номер по ДДС:

BG

Раздел А: Настоящото искане подавам за регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (чл. 151а от ЗДДС):

Раздел Б: Деклариране на условията за регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (чл. 151а, ал. 1 от ЗДДС).

Раздел В: Приложени документи

☐ Справка за облагаемия оборот по чл. 96 от ЗДДС по месеци за последните 12 месеца преди текущия месец

☐ Друг документ

☐ Друг документ

Долуподписан(ият/ата)

декларирам, че представлявам лицето, посочено в кл. А, и посочената в този формуляр информация е вярна и точна. Известно ми е, че за неверни данни нося отговорност по НК.

Дата:

Длъжност:

Подпис:

Забележка: Този формуляр се попълва задължително на машина. Стойностите се посочват в левове и стотинки.

ИСКАНЕ
ЗА ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РЕГИСТРАЦИЯ
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ
НА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ
НА ДАНЪК ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

ТД на НАП:

Входящ номер:

Попълва се от приходната администрация

А. Наименование, адрес за кореспонденция и
електронен адрес за кореспонденция на
регистрираното лице:

Идентификационен номер по ДДС:

BG

Раздел А: Настоящия формуляр подавам за:

- ☐ Прекратяване на регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (задължителна)
- ☐ Прекратяване на регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (по избор)

Раздел Б: Правото (задължението) за прекратяване на регистрацията за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност на лицето, посочено в кл. А, се реализира на основание:

- ☐ облагаемият оборот, реализиран за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец, е повече от левовата на 500 000 евро;
- ☐ има влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за вменена отговорност по реда на чл. 177 от ЗДДС;
- ☐ Има изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения е предоставено обезпечение или е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.
- ☐ изтекли са 12 месеца, считано от месеца, следващ месеца на издаване на разрешението за прилагане на специалния режим на касова отчетност за данък върху добавената стойност

Раздел В: Приложени документи

☐
☐

Долуподписан(ият/ата)

декларирам, че представлявам лицето, посочено в кл. А, и посочената в този формуляр информация е вярна и точна. Известно ми е, че за неверни данни нося отговорност по НК.

Дата:

Длъжност:

Подпис:

Забележка: Този формуляр се попълва задължително на машина. Стойностите се посочват в левове и стотинки.

ФАКТУРА
издавана от лице прилагащо специалния режим

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име: _____

Адрес: _____

ЕИК: _____

ДДС №: _____

ДОСТАВЧИК:

Име: _____

Адрес: _____

ЕИК: _____

ДДС №: _____

ФАКТУРА
ОРИГИНАЛ !

№ **0000000000**

Дата на издаване: _____

Дата на данъчно събитие: _____

Дата на получено плащане: _____

☐

- кредитно известие към фактура № _____

от _____

година

☐

- дебитно известие към фактура № _____

от _____

година

№:	Вид на стоката / услугата:	Количество:	Ед.цена:	Стойност:

ДДС - словом: _____

Данъчна основа: _____

Данъчна ставка: _____

20%

Сума за плащане - словом: _____

ДДС: _____

Сума за плащане: _____

ОСНОВАНИЯ И ПОЯСНЕНИЯ:**„КАСОВА ОТЧЕТНОСТ“**

Моля отразете тази фактура в дневника
покупките за периода за който е издадена,
като в колона 3 посочите код „11“

ПРОТОКОЛ
за определяне на размера на изискуемия ДДС по реда на чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС
и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ДОСТАВЧИК:

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ПРОТОКОЛ
за определяне размера
на изискуемия ДДС

91

№ **0000000000**

(за номер на протокола посочете номера на фактурата
към която се издава протокола)

Дата на издаване : **00.00.0000**

Дата на изискуемост на ДДС: **00.00.0000**

Към фактура №: **0000000000**

От: **00.00.0000**

Пореден протокол № **0**

На основание чл. 151в, ал. 3 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 3 от ППЗДДС се съставя този протокол за определяне размера на изискуемия ДДС, както следва:

Получено е плащане от получателя както следва:

банково извличение

(вид на документа - извличение, нареждане)

0

(номер)

00.00.0000

(от дата)

1. Данъчна основа на доставка
2. Размер на ДДС на доставката
3. Общ размер на дължимото към датата на данъчното събитие.
4. Размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката
5. Частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем
6. Данъчна ставка.
7. Частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем.

0.00	01
0.00	02
0.00	03
0.00	04
0.00	05
20%	06
0.00	07

Този протокол се издава в два екземпляра - по едни за всяка страна от доставката.

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Този протокол се отразява в съответните дневници от двете страни по доставката. В колона 3 се посочва код 91.
Доставчикът отразява този протокол в дневника за покупки за периода в който е настъпила изискуемостта на ДДС.
Получателят отразява този протокол в дневника за продажби за периода за който е настъпило правото на данъчен кредит или н тякои от следващите 12 данъчни периода.

ПРОТОКОЛ
за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС
по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име: _____

Адрес: _____

ЕИК: _____

ДДС №: _____

ДОСТАВЧИК:

Име: _____

Адрес: _____

ЕИК: _____

ДДС №: _____

ПРОТОКОЛ
за определяне размера
на изискуемия ДДС

91^к№ **0000000000**(за номер на протокола посочете номера на фактурата
към която се издава протокола)**Дата на издаване : 00.00.0000****Дата на обстоятелството: 00.00.0000****Към фактура №: 0000000000****От: 00.00.0000****Пореден протокол № 0**

На основание чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС се
составя този протокол за коригиране размера на
изискуемия ДДС, както следва:

Към посочената фактура е издадено е кредитно известие:

0

(номер)

00.00.0000

(дата)

Вследствие на това се извършват следните корекции в размера на изискуеумия ДДС:

1. Намаление на общата стойност, за която има издадени протоколи.

- 0.00 01

2. Намаление на частта от данъчна основа на доставка.

- 0.00 02

3. Намаление на ДДС

- 0.00 03

Този протокол се издава в два екземпляра - по едни за всяка страна от доставката.

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Приложение:**Баланс на коригираните стойности.**

Този протокол се отразява в съответните дневници от двете страни по доставката с отрицателни стойности.

В колона 3 се посочва код 91.

Доставчикът отразява този протокол в дневника за покупки за периода в който е обстоятелството.

Получателят отразява този протокол в дневника за продажби за покупки за периода в който е настъпила обстоятелството.

ПРОТОКОЛ

за определяне на размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС по реда на чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 7 от ППЗДДС

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ДОСТАВЧИК:

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ПРОТОКОЛ

93/4

за определяне размера изискуемия ДДС
при прекратяване

№ 0000000000

(за номер на протокола посочете номера на фактурата
към която се издава протокола)

Дата на издаване : 00.00.0000

Дата на прекратяване: 00.00.0000

Към фактура №: 0000000000

От: 00.00.0000

Пореден протокол № 0

На основание чл. 151в, ал. 7 от ЗДДС и чл. 104е, ал. 7 от ППЗДДС се съставя този протокол за определяне размера на изискуемия ДДС при прекратяване на прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС, както следва:

Във връзка с прекратяване на прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС се извършва определяне на размера на изискуемия ДДС към датата на прекратяване както следва:

1. Данъчна основа на доставка	0.00	01
2. Размер на ДДС на доставката	0.00	02
3. Общ размер на дължимото към датата на данъчното събитие.	0.00	03
4. Размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката (неполучени плащания)	0.00	04
5. Частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем	0.00	05
6. Данъчна ставка.	20%	06
7. Частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем.	0.00	07

Този протокол се издава в два екземпляра - по едни за всяка страна от доставката.

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Този протокол се отразява в съответните дневници от двете страни по доставката с отрицателни стойности.

В колона 3 се посочва код 93 или 94.

Доставчикът отразява този протокол в дневника за покупки за периода в който е прекратено правото на прилагане на режима

Получателят отразява този протокол в дневника за продажби за периода за който е настъпило правото на данъчен кредит или някои от следващите 12 данъчни периода.

ПРОТОКОЛ

за определяне на размера на данъчния кредит по реда на чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС
и чл. 104ж, ал. 3 от ППЗДДС

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ДОСТАВЧИК:

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ПРОТОКОЛ

92

за определяне размера
на изискуемия ДДС

№ 0000000000

(за номер на протокола посочете номера на фактурата
към която се издава протокола)

Дата на издаване : 00.00.0000

Дата на изискуемост на ДДС: 00.00.0000

Към фактура №: 0000000000

От: 00.00.0000

Пореден протокол № 0

На основание чл. 151г, ал. 4 от ЗДДС и чл. 104ж,
ал. 3 от ППЗДДС се съставя този протокол за
определяне размера на данъчния кредит, както
следва:

Извършено е плащане към доставчика както следва:

банково извлечение

0

00.00.0000

(вид на документа - извлечение, нареждане)

(номер)

(от дата)

1. Данъчна основа на доставка
2. Размер на ДДС на доставката
3. Общ размер на дължимото към датата на данъчното събитие.
4. Размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката
5. Частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем
6. Данъчна ставка.
7. Частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем.

0.00 01

0.00 02

0.00 03

0.00 04

0.00 05

20% 06

0.00 07

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Този протокол се отразява дневника за покупките за периода за който е настъпило правото на данъчен кредит или н тякои от следващите
12 данъчни периода. В колона 3 се посочва код 92.

ПРОТОКОЛ
за корекции при намаляване на размера на данъчния кредит
по реда чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име: _____

Адрес: _____

ЕИК: _____

ДДС №: _____

ДОСТАВЧИК:

Име: _____

Адрес: _____

ЕИК: _____

ДДС №: _____

ПРОТОКОЛ**92^к**за коригиране размера
на данъчния кредит№ **0000000000**(за номер на протокола посочете номера на фактурата
към която се издава протокола)Дата на издаване : **00.00.0000**Дата на обстоятелството: **00.00.0000**Към фактура №: **0000000000**От: **00.00.0000**Пореден протокол № **0**

На основание чл. 104ж, ал. 4 от ППЗДДС се
съставя този протокол за коригиране размера
данъчния кредит, както следва:

Към посочената фактура е издадено е кредитно известие:

0

(номер)

00.00.0000

(дата)

Вследствие на това се извършват следните корекции в размера на изискуеумия ДДС:

1. Намаление на общата стойност, за която има издадени протоколи.

- 0.00 01

2. Намаление на частта от данъчна основа на доставка.

- 0.00 02

3. Намаление на ДДС

- 0.00 03

Този протокол се издава в два екземпляра - по едни за всяка страна от доставката.

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Приложение:**Баланс на коригираните стойности.**

Този протокол се отразява в дневника за покупки с отрицателни стойности в периода, в който е настъпило обстоятелството.
В колона 3 се посочва код 92.

ПРОТОКОЛ
за определяне на размера на данъчния кредит
при прекратяване на прилагането на специалния режим на касова отчетност на ДДС
по реда на чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ДОСТАВЧИК:

Име:

.....

Адрес:

.....

ЕИК:

ДДС №:

.....

ПРОТОКОЛ**92^{II}**

за определяне размера на данъчния
кредит при прекратяване

№ **0000000000**

(за номер на протокола посочете номера на фактурата
към която се издава протокола)

Дата на издаване : **00.00.0000**Дата на прекратяване: **00.00.0000**Към фактура №: **0000000000**От: **00.00.0000**Пореден протокол № **0**

На основание чл. 151г, ал. 6 от ЗДДС и чл. 104ж, ал. 7 от ППЗДДС се съставя този протокол за определяне размера на данъчния кредит при прекратяване на прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС, както следва:

Във връзка с прекратяване на прилагане на специалния режим на касова отчетност на ДДС се извършва определяне на размера на данъчния кредит, към датата на прекратяване както следва:

1. Данъчна основа на доставка	0.00	01
2. Размер на ДДС на доставката	0.00	02
3. Общ размер на дължимото към датата на данъчното събитие.	0.00	03
4. Размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката (неизвършени плащания).	0.00	04
5. Частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем	0.00	05
6. Данъчна ставка.	20%	06
7. Частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем.	0.00	07

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Този протокол се отразява дневника за покупките за периода за който е настъпило правото на данъчен кредит или н тякои от следващите 12 данъчни периода. В колона 3 се посочва код 92.

ОТЧЕТ

за данъчния период за определяне на размера на данъчния кредит
по реда на чл. 104ж, ал. 13 от ППЗДДС

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име:

Адрес:

ЕИК:

ДДС №:

ДОСТАВЧИК:

Име:

Адрес:

ЕИК:

ДДС №:

ОТЧЕТ

92⁰

за определяне размера
на данъчния кредит

№ 0000000000

(за номер на протокола посочете номера на протокола
към който се издава отчета)

Дата на издаване : 00.00.0000

Дата на възникване на правото: 00.00.0000

Извършено е плащане към доставчика както следва:

банково извлечение

(вид на документа - извлечение, нареждане)

0

(номер)

00.00.0000

(от дата)

1. Размер на извършеното плащане.
2. Данъчна основа в извършеното плащане.
3. Данъчна ставка.
4. Размер на изискуемия ДДС в извършеното плащане.

0.00 01

0.00 02

20% 03

0.00 04

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Този протокол се отразява дневника за покупките за периода за който е настъпило правото на данъчен кредит или н тякои от следващите
12 данъчни периода..
В колона 3 се посочва код 92.

БАЛАНС
на извършените плащания

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име:

Адрес:

ЕИК:

ДДС №:

ДОСТАВЧИК:

Име:

Адрес:

ЕИК:

ДДС №:

БАЛАНС
на извършените (получени)
плащания

Б^{II}

№ **0000000000**

(попълнете поредния номер на баланса за дадена фактура)

Към фактура №: **0000000000**

От: **00.00.0000**

Пореден баланс № **0**

Този документ не е задължителен при прилагане на специалния режим на касовата отчетност на ДДС !

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща сума
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]
1.	Фактурирана стойност		0.00	0.00	0.00
2.	Първо плащане		0.00	0.00	0.00
3.	Второ плащане		0.00	0.00	0.00
...	...		0.00	0.00	0.00
5.	БАЛАНС: (ред 1 – ред 2 – ред 3 – ред ...)		0.00	0.00	0.00

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Този документ не е задължителен за спазване на прилагането на специалния режим на касовата отчетност на ДДС !
Желателно е той да се изготвя и прилага към всеки протокол за определяне размера на ДДС или размера на данъчния кредит !

БАЛАНС
на коригираните стойности

ПОЛУЧАТЕЛ (съставител):

Име:

Адрес:

ЕИК:

ДДС №:

ДОСТАВЧИК:

Име:

Адрес:

ЕИК:

ДДС №:

БАЛАНС
на извършените корекции
на изискуем ДДС или данъчен кредит

Б^К

№ **0000000000**

(попълнете поредния номер на баланса за дадена фактура)

Към фактура №: **0000000000**

От: **00.00.0000**

Пореден баланс № **0**

Този документ не е задължителен при прилагане на специалния режим на касовата отчетност на ДДС !

Ред:	Показател:	Дата:	Данъчна основа:	ДДС:	Обща сума
[1]	[2]	[3]	[4]	[5]	[6]
1.	Фактурирана стойност		0.00	0.00	0.00
2.	Корекции		0.00	0.00	0.00
3.	Коригирана стойност (ред 1 – ред 2)		0.00	0.00	0.00
4.	Първо плащане		0.00	0.00	0.00
5.	Второ плащане		0.00	0.00	0.00
...	...		0.00	0.00	0.00
7.	БАЛАНС: (ред 3 – ред 4 – ред 5 – ред ...)		0.00	0.00	0.00

(имената на съставителят)

(длъжност)

(подпис)

Този документ не е задължителен за спазване на прилагането на специалния режим на касовата отчетност на ДДС !
Желателно е той да се изготвя и прилага към всеки протокол за коригиране размера на ДДС или размера на данъчния кредит !

Ако стойностите на баланса (ред 7) са отрицателни изгответе протокол, за корекции при намаляване на размера на изискуемия ДДС по реда чл. 104е, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 5) или протокол, за корекции при намаляване на размера на данъчния кредит по реда чл. 104з, ал. 4 от ППЗДДС (Приложение № 6)

ИЗВАДКА
От Закон за данък върху добавената стойност

ЗАКОН ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

В сила от 01.01.2007 г.

(Обн. ДВ. бр.63 от 04.08.2006г., ... последно изм. и доп. ДВ. бр.1 от 03.01.2014 г.)

...

Глава седемнадесета „а“

СПЕЦИАЛЕН РЕЖИМ ЗА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ НА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

Общи положения

Чл. 151а. (1) Регистрираните по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 лица могат да прилагат специален режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, наричан по-нататък „специален режим“, когато отговарят едновременно на следните условия:

1. имат облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец; облагаемият оборот се определя по реда на чл. 96;
2. нямат влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за отговорност по реда на чл. 177;
3. нямат изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.

(2) При прилагане на специалния режим за доставките, за които е възникнало данъчно събитие, данъкът става изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане, пропорционално на плащането. Режимът се прилага по отношение на всички доставки на стоки или услуги с изключение на:

1. внос на стоки;
2. вътреобщностни придобивания на стоки;
3. вътреобщностни доставки на стоки;
4. доставки към нерегистрирани по този закон лица;
5. освободени доставки;
6. доставки с място на изпълнение извън територията на страната;
7. доставки на услуги с място на изпълнение на територията на страната, за които данъкът е изискуем от получателя по доставката;
8. доставки по договор за лизинг по чл. 6, ал. 2, т. 3;
9. доставки, по отношение на които се прилага част осма, с изключение на тази глава;

10. доставки на стоки и услуги, при които възнаграждението не се изплаща по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги;

11. доставки, облагаеми с нулева ставка по глава трета;

12. доставки между свързани лица;

13. облагаеми доставки, за които преди или на датата на възникване на данъчното събитие е извършено цялостно плащане по доставката, включително данъка по този закон.

(3) За прилагане на специалния режим се издава разрешение от органите на Националната агенция за приходите.

(4) За получаване на разрешение за прилагане на специалния режим лицето по ал. 1 подава до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите писмено искане по образец, определен с правилника за прилагане на закона. Искането за прилагане на специалния режим се подава по реда на подаване на заявление по чл. 101.

(5) В сроковете по чл. 101, ал. 6 и 7 органът по приходите извършва проверка и издава акт, с който потвърждава или мотивирано отказва издаване на разрешение за прилагане на специалния режим. Разрешението се издава на датата на връчване на акта по чл. 101, ал. 7.

(6) Националната агенция за приходите отказва да издаде разрешение по ал. 5, ако установи, че някое от условията по ал. 1 не е изпълнено.

(7) Националната агенция за приходите може да откаже да издаде разрешение по ал. 5, ако установи, че е налице обстоятелство по чл. 176.

(8) За лицата по ал. 1, които прилагат специалния режим, Националната агенция за приходите създава и поддържа специален публичен регистър, който е част от регистъра по чл. 80, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(9) Органът по приходите вписва лицето в специалния публичен регистър по ал. 8 в деня на издаване на разрешението за прилагане на специалния режим.

Прилагане и прекратяване на специалния режим

Чл. 151б. (1) Лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, прилага специалния режим от първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението.

(2) Когато условията по чл. 151а, ал. 1 са налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, може да предприеме действия за прекратяване прилагането на режима след изтичането на 12 месеца смятано от месеца, следващ месеца на издаване на разрешението.

(3) Когато някое от условията по 151а, ал. 1 не е налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, предприема действия за прекратяване прилагането на режима.

(4) За прекратяване прилагането на специалния режим по реда на ал. 2 и 3 лицето подава до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите искане за прекратяване прилагането на специалния режим по образец, определен с правилника за прилагане на закона. В случаите по ал. 3 искането се подава в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелствата.

(5) За прекратяване прилагането на специалния режим в сроковете по чл. 109, ал. 4 и 5 органът по приходите извършва проверка и издава акт, с който потвърждава или мотивирано отказва да прекрати прилагането на специалния режим.

(6) Лице, което е избрало да прилага общите правила за изискуемост на данъка по чл. 25 след срока по ал. 2, може да иска разрешение за прилагане на специалния режим след изтичането на 12 месеца смятано от началото на месеца, следващ месеца на прекратяване на прилагането му.

(7) Прилагането на специалния режим се прекратява по инициатива на органа по приходите с издаване на акт, когато:

1. се установи, че някое от условията по 151а, ал. 1 не е налице и лицето не е изпълнило в срок задължението си за подаване на искане по ал. 4;

2. лицето е приспаднало данъчен кредит преди настъпване на условията по чл. 151г, ал. 1;

3. лицето по ал. 1 не е издало или отразило издадения протокол по чл. 151в, ал. 8 за дължим данък върху добавената стойност при получено плащане за извършена от него доставка на стоки или услуги в отчетния регистър по чл. 124, ал. 1, т. 2 и в справка-декларацията по чл. 125 за периода, през който данъкът е станал изискуем.

(8) Органът по приходите може да прекрати прилагането на специалния режим на лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, когато установи, че са налице обстоятелствата по чл. 176.

(9) Прилагането на специалния режим се прекратява по ал. 2, 3, 7 и 8 от деня, следващ деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

(10) Органът по приходите заличава лицето от специалния публичен регистър по чл. 151а, ал. 8 в деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

Данъчно събитие, изискуемост и начисляване на данъка

Чл. 151в. (1) Данъчното събитие на доставка, за която се прилагат разпоредбите на тази глава, възниква съгласно общите правила по този закон.

(2) Лице, което прилага специалния режим, на датата на възникване на данъчното събитие по ал. 1 е длъжно да начисли данък за доставката като:

1. издаде фактура или известие и посочи данъка на отделен ред;

2. посочи фактурата или известието по т. 1 в дневника за продажбите за съответния данъчен период, като данъчната ѝ основа и размерът на данъка не участват при определянето на резултата за данъчния период.

(3) Данъкът за доставка по ал. 1 е изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане по доставката и лицето, което прилага специалния режим, е длъжно да отрази и включи размера на данъка от протокола по ал. 8 при определяне на резултата за съответния данъчен период в дневника за продажби и в справка-декларацията по чл. 125 за този данъчен период.

(4) При получено на или след датата на данъчното събитие частично плащане изискуемост по ал. 3 възниква само за частта от начисления във фактурата и/или известието по ал. 2 данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.

(5) За получено преди да е възникнало данъчното събитие частично авансово плащане за доставка по ал. 1 се прилага чл. 25, ал. 7 и начисляването се извършва по общия ред на закона. При получено преди да е възникнало данъчното събитие частично авансово плащане ал. 3 се прилага за размера на данъка върху разликата между данъчната основа по доставката и авансово платените суми, без данъка по този закон.

(6) Когато преди началото на прилагане на специалния режим е издадена фактура за частично авансово плащане по облагаема доставка, данъчното събитие на която настъпва след първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението за прилагане на специалния режим, се прилага ал. 5.

(7) При прекратяване прилагането на специалния режим данък, за който изискуемостта по ал. 3 не е настъпила, става изискуем на датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на режима и лицето е задължено да го включи при определяне на резултата за данъчния период, в който е прекратено прилагането на специалния режим, в справка-декларацията по чл. 125.

(8) За определяне размера на данъка по ал. 3 и 7 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона, за всяка от страните от доставчика - лице, което прилага специалния режим. Данъкът е дължим за данъчния период, през който е станал изискуем.

Данъчен кредит

Чл. 151г. (1) За лицата по чл. 151б, ал. 1 правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка, по която доставчикът не прилага специалния режим, възниква за данъчния период, през който е извършено цялостно или частично плащане по доставката към доставчика, и се упражнява в срока по чл. 72.

(2) Алинея 1 не се прилага за доставките на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 са изключени от обхвата на специалния режим. Правото на данъчен кредит за тези доставки възниква и се упражнява по общите правила на закона.

(3) За лицата по чл. 151б, ал. 1 правото на приспадане на данъчен кредит по доставка, за която доставчикът прилага специалния режим, и във фактурата е вписано „касова отчетност“, възниква за данъчния период, през който е извършено цялостно или частично плащане по доставката към доставчика, и се упражнява в срока по чл. 72.

(4) При извършено частично плащане на или след датата на данъчното събитие право на данъчен кредит по ал. 1 възниква за частта от начисления във фактурата и/или известието към датата на данъчното събитие данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.

(5) При извършено преди да е възникнало данъчното събитие частично авансово плащане правото на данъчен кредит възниква по общите правила на закона. За посочения данък в издадената към датата на данъчното събитие фактура и/или известие, определен върху разликата между данъчната основа по доставката и авансово платените суми, без данъка по този закон, се прилага ал. 1.

(6) Лице, което прекратява прилагането на специалния режим по реда на чл. 151б, има право на приспадане на данъчен кредит за данъка, за който в резултат на прилагането на ал. 1 това право не е упражнено. Правото възниква на датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на режима и се упражнява в срока по чл. 72.

(7) За лице, което прекратява прилагането на специалния режим, правото на приспадане на данъчен кредит по доставка, за която не е настъпила изискуемост на данъка по отношение на доставчик - лице, което прилага специалния режим, и във фактурата е вписано „касова отчетност“, възниква по реда на чл. 68, ал. 6.

(8) За определяне размера на данъчния кредит по реда на ал. 1 и 6 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона от получателя - лице по чл. 151б, ал. 1. Получателят не издава протокол за доставките, за които доставчикът е приложил чл. 151в, ал. 8 и във фактурата е вписано „касова отчетност“.

...

Данъчен кредит и право на приспадане на данъчен кредит

Чл. 68. ...

(6) Правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка на стоки или услуги, за която е приложен специалният режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, възниква, когато подлежащият на приспадане данък стане изискуем.

...

Условия за упражняване правото на приспадане на данъчен кредит

Чл. 71. Лицето упражнява правото си на приспадане на данъчен кредит, когато е изпълнило едно от следните условия:

1. притежава данъчен документ, съставен в съответствие с изискванията на чл. 114 и 115, в който данъкът е посочен на отделен ред - по отношение на доставки на стоки или услуги, по които лицето е получател;

...

8. притежава данъчен документ по т. 1 и документ за извършеното плащане по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги, и протокол по чл. 151в, ал. 8 – за доставки, при които доставчикът прилага глава седемнадесета „а“;

9. притежава данъчен документ по т. 1 и документ за извършеното плащане по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги, и е издало протокол по чл. 151г, ал. 8 – за доставки, при които доставчикът не прилага глава седемнадесета „а“.

Документиране на доставката

Чл. 151д. (1) Извършените доставки, за които изискуемостта на данъка по чл. 151в, ал. 3 не е настъпила, се документират, като във фактурата или в известието към нея задължително се вписва „касова отчетност“.

(2) Алинея 1 не се прилага за доставки на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 са изключени от обхвата на специалния режим.

(3) Документирането и отчитането на доставките по специалния режим се извършва по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

ИЗВАДКА

от Правилник за прилагане на закона за данък върху добавената стойност.

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ДАΝЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ.

(обн., ДВ, бр. 76 от 2006 г.; ... последно изм. и доп., бр. 110 от 2013 г.)

...

„Глава шестнадесета „а“

СПЕЦИАЛЕН РЕЖИМ ЗА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ НА ДАΝЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

Раздел I

Регистрация за прилагане на специалния режим и прекратяване на регистрацията

Документи във връзка с регистрацията

Чл. 104а. (1) Искането за регистрация по чл. 151а, ал. 4 от закона се подава по образец - приложение № 27.

(2) Към искането за регистрация се прилага справка за облагаемия оборот, който е определен по реда на чл. 96 от закона, по месеци, за последните 12 месеца преди текущия месец.

Разрешение за прилагане на специалния режим

Чл. 104б. (1) Разрешение по чл. 151а, ал. 5 от закона се изготвя по образец - приложение № 28.

(2) Едновременно с връчването на акта за регистрация на лицето се връчва и разрешението за прилагане на специалния режим.

Документи във връзка с прекратяване на регистрацията

Чл. 104в. (1) Искането за прекратяване на регистрацията по чл. 151б, ал. 4 от закона се подава по образец - приложение № 29.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага справка за облагаемия оборот, който е определен по реда на чл. 96 от закона, по месеци, за последните 12 месеца преди текущия месец.

(3) С акта за прекратяване на регистрация на лице, регистрирано по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 от закона, се прекратява и регистрацията му за прилагане на специалния режим за касова отчетност.

Специален публичен регистър

Чл. 104г. (1) Специалният регистър по чл. 151а, ал. 8 съдържа данни относно:

1. данните по чл. 169, ал. 1 от закона;
  2. датата на регистрацията за прилагане на специалния режим;
  3. датата, от която лицето прилага специалния режим;
  4. датата на прекратяване на регистрацията за прилагане на специалния режим.
- (2) Информацията по ал. 1 е достъпна и се публикува на интернет страницата на приходната администрация.

Раздел II

Специални разпоредби по отношение на лице, което прилага специалния режим

Документиране на доставките

Чл. 104д. (1) Документирането на доставка, за която се прилага специалният режим, се извършва по реда на глава единадесета „Документиране на доставките” от закона.

(2) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона е длъжно да отрази издадените от него или от негово име фактури и известия към фактури за доставки, за които прилага специалния режим, в дневника за продажбите за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка (след приспадане на данъчната основа и размера на данъка за получени авансови плащания) не участват при определянето на резултата за периода. Издадените фактури и известия към фактури за авансови плащания се отразяват в дневника за продажби за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(3) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона е длъжно да отрази получените от него фактури и известия към фактури за доставки, за които не е извършено плащане или е извършено частично плащане към датата на данъчното събитие, в дневника за покупки за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка (след приспадане на данъчната основа и размера на данъка за получени авансови плащания) не участват при определянето на резултата за периода. Получените фактури и известия към фактури за авансови плащания се отразяват в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(4) Получените от лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона фактури и известия към фактури за доставки на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим, се отразяват в отчетните регистри в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

Определяне размера на изискуемия данък

Чл. 104е. (1) Размерът на изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона се определя по следната формула:

$$\text{ИДпп} = \text{ДОпп} \times \text{ДС, където:}$$

ИДпп е размера на изискуемия данък върху добавената стойност за получено плащане;

ДС е данъчната ставка;

ДОпп е данъчната основа за полученото плащане, която се изчислява по следната формула:

$$\text{ДОпп} = (\text{ДО} - \text{ДОап}) \times \text{ПП} / \text{ДПдс}, \text{ където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ПП - полученото частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;

ДПдс - дължимото плащане към датата на данъчното събитие.

(2) За определяне размера на данъка по ал. 1 се издава протокол в 5-дневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, през който данъкът е станал изискуем.

(3) Протоколът по ал. 2 задължително съдържа:

1. наименование на документа;
  2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
  3. дата на издаване;
  4. име и адрес на доставчика;
  5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
  6. име и адрес на получателя по доставката;
  7. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на получателя;
  8. номера и датата на документа за полученото плащане;
  9. датата, на която данъкът е станал изискуем;
  10. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
  11. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
  12. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
  13. частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем;
  14. ставката на данъка;
  15. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем.
- (4) При намаление на данъчната основа или при разваляне на доставка, за която е издаден протокол по ал. 3, лицето издава нов протокол, който задължително съдържа:
1. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
  2. дата на издаване;
  3. основанията за издаване на новия протокол;
  4. номер кредитното известие;
  5. намалението на частта от данъчна основа на доставката;

6. намалението на данъка.

(5) Протоколът по ал. 4 се издава в 5-дневен срок от датата, на която е възникнало съответното обстоятелство, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е възникнало това обстоятелство.

(6) Размерът на изискуемия данък по чл.151в, ал. 7 от закона се определя по следната формула:

$$\text{ИДпр} = \text{ДОнп} \times \text{ДС, където:}$$

ИДпр е размера на изискуемия данък върху добавената стойност при прекратяване на прилагането на специалния режим;

ДС е данъчната ставка;

ДОнп е данъчната основа за неполученото плащане до датата на прекратяване на прилагането на специалния режим, която се изчислява по следната формула:

$$\text{ДОнп} = \text{ДО} - \text{ДОап} - \text{ДОпп, където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ДОпп - общия размер на данъчните основи за всички получени на или след датата на данъчното събитие плащания по доставката;

(7) Протоколът за определяне размера на данъка по ал. 6 се издава в 5-дневен срок от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, през който данъкът е станал изискуем.

(8) Протоколът по ал. 7 съдържа реквизитите по ал. 3, без тези по т. 8;

(9) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона е длъжно да отрази издадените от него протоколи по ал. 2, 4 и 7 в дневника за продажбите за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определяне резултата за периода.

Определяне размера на данъчния кредит

Чл. 104ж. (1) Размерът на данъчния кредит по чл.151г, ал. 1 от закона се определя по следната формула:

$$\text{ДКип} = \text{ДОип} \times \text{ДС, където:}$$

ДКип е частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане за извършено плащане след датата на данъчното събитие;

ДС е данъчната ставка;

ДОип е данъчната основа за извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие, която се изчислява по следната формула:

$$\text{ДОип} = (\text{ДО} - \text{ДОап}) \times \text{ИП} / \text{ДПдс, където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ИП - извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;

ДПдс - дължимото плащане към датата на данъчното събитие.

(2) За определяне размера на данъчния кредит по ал. 1 се издава протокол в 5- дневен срок от

датата, на която е извършено плащането, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е извършено плащането.

(3) Протоколът по ал. 2 задължително съдържа:

1. наименование на документа;
2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
3. дата на издаване;
4. име и адрес на доставчика;
5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
6. име, адрес и идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 на лицето, което издава протокола;
7. номера и датата на документа за полученото плащане;
8. датата, на която възниква право на данъчен кредит;
9. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
10. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
11. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
12. частта от данъчна основа на доставката, за която възниква право на данъчен кредит;
13. ставката на данъка;
14. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, за който възниква право на данъчен кредит.

(4) При намаление на данъчната основа на доставка или при развалянето на доставка, за която е издаден протокол по ал. 3, лицето издава нов протокол, който задължително съдържа:

1. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
2. дата на издаване;
3. основанията за издаване на новия протокол;
4. номер кредитното известие;
5. намалението на частта от данъчна основа на доставката;
6. намалението на данъка.

(5) Протоколът по ал. 4 се издава в 5-дневен срок от датата, на която е възникнало съответното обстоятелство, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е възникнало това обстоятелство.

(6) Размерът на данъчния кредит с право на приспадане по чл.151г, ал. 6 от закона се определя по следната формула:

$$\text{ДКпр} = \text{ДОнп} \times \text{ДС, където:}$$

ДКпр е частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане при прекратяване прилагането на специалния режим;

ДС е данъчната ставка;

ДОнп е данъчната основа за неизвършеното плащане до датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, която се изчислява по следната формула:

$$\text{ДОип} = \text{ДО} - \text{ДОап} - \text{ДОип}, \text{ където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ДОип - общия размер на данъчните основи за всички извършени след датата на данъчното събитие плащания по доставката.

(7) Протоколът за определяне размер на данъчния кредит по ал. 6 се издава в 5-дневен срок, от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, през който актът е връчен.

(8) Протоколът по ал. 7 съдържа реквизитите по ал. 3, без тези по т. 7;

(9) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона упражнява право на приспадане на данъчен кредит по издадените от него протоколи по ал. 2, 4 и 7 и получените протоколи по чл. 104е, ал. 2 и 4, издадени за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, като ги отрази в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода

(10) Алинеи 2 и 7 не се прилагат за доставки на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим за касова отчетност.

(11) Получените протоколи по чл. 104е, ал. 7, издадени от друго лице по чл. 151б, ал. 1 от закона, което прекратява прилагането на специалния режим, се отразяват в дневника за покупки за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка не участват при определянето на резултата за периода.

(12) Правото на приспадане на данъчен кредит в случаите по ал. 11, независимо че доставчикът е прекратил прилагането на специалния режим, възниква по чл. 151г, ал. 1 от закона за данъчния период, през който е извършено плащане по доставката към него, пропорционално на извършеното плащане.

(13) Размерът на данъчния кредит по ал. 12 се определя по следната формула:

$$\text{ДКип} = \text{ДОип} \times \text{ДС}, \text{ където:}$$

ДК е частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане за извършеното плащане;

ДС е данъчната ставка;

ДОип е данъчната основа за извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика, която се изчислява по следната формула:

$$\text{ДОип} = \text{ДОпр} \times \text{ИП} / \text{ДПр}, \text{ където:}$$

ДОпр - данъчната основа за неизвършеното плащане до датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика, която е равна на данъчната основа по доставката минус общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания и данъчните основи за всички плащания, които са извършени след датата на данъчното събитие. Тази данъчна основа е равна на данъчната основа, определена от доставчика в протокола по чл. 104е, ал. 6;

ИП - извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика;

ДПр - дължимото плащане към датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика.

(14) За определяне размер на данъчния кредит по ал. 13 се съставя отчет за всеки данъчен период, през който е извършено плащане по доставката към доставчика. Отчетът съдържа:

1. номер, съответстващ на номера на издания от доставчика протокол, към който се издава;
2. дата на издаване;
3. датата, на която е извършено плащането по доставката;
4. размера на извършеното плащане за доставката;
5. данъка, за който възниква право на данъчен кредит;

(15) Правото на приспадане на данъчен кредит по ал. 12 се упражнява като отчетът по ал. 14 се отразява в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

Раздел III

Специални разпоредби по отношение на регистрирано лице, което не прилага специалния режим

Отчитане и документиране на получените доставки, за които доставчикът прилага специалния режим, от регистрирано лице, което не прилага този режим

Чл. 104з. (1) Регистрирано по закона лице, което не прилага специалния режим отразява получените от него фактури и известия към фактури за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, в дневника за покупки за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка (след приспадане на данъчната основа и размера на данъка за получени авансови плащания) не участват при определянето на резултата за данъчния период.

(2) Независимо от ал. 1 получените фактури и известия към фактури за авансови плащания се отразяват в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(3) Регистрирано лице по ал. 1 отразява получените от него протоколи за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(4) Регистрирано лице по ал. 1 отразява получените от него протокол и за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

Раздел IV

Отчетни регистри

Изисквания при отразяване в отчетните регистри

Чл.104и. (1) Издадените фактури и известия към фактурите за доставки, за които доставчикът прилага специалния режим, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- а) код „11” Фактура - касова отчетност;
- б) код „12” Дебитно известие - касова отчетност;
- в) код „13” Кредитно известие - касова отчетност.

(2) Издадените фактури и известия към фактурите за доставки, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- а) код „01” Фактура;
- б) код „02” Дебитно известие ;
- в) код „03” Кредитно известие.

(3) Издадените фактури и известия към фактурите от доставчик-лице, което не прилага специалния режим, за доставки, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона не са изключени от обхвата на специалния режим за тях не е извършено цялостно плащане, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона от лице, което прилага специалния режим за касова отчетност, с:

- а) код „11” Фактура - касова отчетност;
- б) код „12” Дебитно известие - касова отчетност;
- в) код „13” Кредитно известие - касова отчетност.

(4) Издадените фактури и известия към фактурите за извършени авансови плащания задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- а) код „01” Фактура;
- б) код „02” Дебитно известие ;
- в) код „03” Кредитно известие.

(5) Издадените протоколи за определяне размера на изискуемия данък по чл. 104е и издадените протоколи и отчети за определяне размера на данъчния кредит по чл. 104ж задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- а) код „91”- Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона;
- б) код „92”- Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14 от правилника;
- в) код „93”- Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което не прилага специалния режим;
- г) код „94”- Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което прилага специалния режим.“

Глава осемнадесета.
ОТЧИТАНЕ И ДЕКЛАРИРАНЕ

...

Раздел II.
Деклариране на данъка и справки-декларации

Деклариране на данъка

Чл. 115. ...

(11) Лице, което е прекратило прилагането на специалния режим за касова отчетност на данъка върху добавената стойност, извършва корекции на допуснати грешки вследствие на неотразени в дневника за продажби издадени от него фактури и известия към тях за доставки, за които е приложило специалния режим, за данъчни периоди, през които същото е било регистрирано за прилагане на специалния режим, по реда на чл. 126, ал. 3, т. 2 от закона.

...

Приложение № 12 към чл. 113, ал. 4

Параметри, структура и изисквания към файловете на магнитния или оптичния носител

...

Код	Описание
-----	----------

01	Фактура
----	---------

02	Дебитно известие
----	------------------

03	Кредитно известие
----	-------------------

07	Митническа декларация/митнически документ, удостоверяващ приключването на митническите формалности
----	--

09	Протокол или друг документ
----	----------------------------

11	Фактура - касова отчетност
----	----------------------------

12	Дебитно известие - касова отчетност
----	-------------------------------------

13	Кредитно известие - касова отчетност
----	--------------------------------------

81	Отчет за извършените продажби
----	-------------------------------

82	Отчет за извършените продажби при специален ред на облагане
----	---

91	Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона
----	---

92	Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14
----	--

93	Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което не прилага специалния режим
----	---

94	Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което прилага специалния режим
----	--

Издадените фактури и известия към фактури за доставка, за която се прилага специалния режим, в поле "Вид на документа" се отразяват с код 11, 12 и 13. Издадените фактури и известия към фактурите за извършени авансови плащания по доставка, за която се прилага специалния режим, в поле "Вид на документа" се отразяват с код 01, 02 и 03.

Лице, което прилага специалния режим за касова отчетност, отразява получените от него фактури и известия към фактури за доставка, за която не се прилага специалния режим за касова отчетност и за която не е извършено цялостно плащане, в поле "Вид на документа" на Дневник за покупките с код 11, 12 и 13. Получените фактури и известия към фактурите за извършени авансови плащания по доставка, за която не се прилага специалния режим за касова отчетност и за която не е извършено цялостно плащане, се отразяват в поле "Вид на документа" на Дневник за покупките с код 01, 02 и 03.

Лице, което прилага специалния режим за касова отчетност, отразява получените от него фактури и известия към фактури за доставка, която съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона е изключена от обхвата на специалния режим в Дневник за покупките с код 01, 02 и 03.

Полето "Вид на документа" във файла "POKUPKI.TXT" не може да съдържа код "81" и "82".

Полето "Вид на документа" във файла "PRODAGBI.TXT" не може да съдържа код „92“

Полето "Вид на документа" се попълва задължително.

Полето "Номер на документ" е символен тип. Съдържанието е ляво изравнено. Полето се попълва задължително, като позициите, които не се използват, не следва да са запълнени със знак за "0".

За митническа декларация/митнически документ, удостоверяващ приключване на митническите формалности, в полето се попълва номерът, под който е издаден, съгласно митническото законодателство, без датата. Попълването на този номер включва: буквен код, кода на митническото учреждение, митническия режим, поредния номер от регистъра, както и разделители между тях "/" или " - ". Съдържанието е ляво изравнено. Полето се попълва задължително, като позициите, които не се използват, не следва да са запълнени със знак за "0".

За издадените протоколи за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 и ал. 7 от закона и за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона и за издадените отчети по чл. 104ж, ал. 14в поле "Номер на документ" се попълва номера на протокола, съответстващ на номера на фактурата, към която е издаден съответния протокол, или номера на отчета, съответстващ на номера на издадения от доставчика протокол към който е издаден съответния отчет.

Полето "Дата на издаване на документ" съдържа датата, на която документът е издаден. Полето се попълва задължително.

За издадените протоколи за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 и ал. 7 от закона и за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона и за издадените отчети по чл. 104ж, ал. 14в поле "Дата на издаване на документ" се попълва датата на издаване на документа.

...

Изисквания към записите при издаване на фактури, известия към фактури и протоколи по специалния режим на касова отчетност на данък върху добавената стойност

Изисквания за попълване на данни в Дневник за продажбите

При положение че е издадена фактура - касова отчетност (код 11), дебитно известие - касова отчетност (код 12), кредитно известие - касова отчетност (код 13), издаденият документ се отразява от доставчика в Дневник за продажбите като се попълват колони 9, 10, 11, 12, 17 и 18.

Попълнените стойности в Дневник за продажбите за документите с код на вида документ 11, 12 и 13 не се включват при изчисляването на сумарните стойности от СД по ЗДДС.

При положение, че е издаден протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона (код 91), протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което не прилага специалния режим за касова отчетност (код 93) и протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което прилага специалния режим (код 94), издаденият документ се отразява от доставчика в Дневник за продажбите като се попълват колони 9, 10, 11, 12, 17 и 18.

Попълнените стойности в Дневник за продажбите за документите с код на вида документ 91, 93 и 94 се включват при изчисляването на сумарните стойности на клетки 01, 11, 13, 20, 21 и 24 от СД по ЗДДС.

Изисквания за попълване на данни в Дневник за покупките

При положение че е издадена фактура - касова отчетност (код 11), дебитно известие - касова отчетност (код 12), кредитно известие - касова отчетност (код 13), същите се отразяват в Дневник за покупките като се попълват съответните колони 9, 10, 11, 12 и 13.

Попълнените стойности в Дневник за покупките за документите с код на вида документ 11, 12 и 13 не се включват при изчисляването на сумарните стойности от СД по ЗДДС.

При положение че е издаден протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона (код 91) или протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което не прилага специалния режим (код 93) или протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14 от правилника (код 92), същият се отразява като се попълват съответните колони (9, 10, 11, 12, 13) на Дневник за покупките.

Попълнените стойности в Дневник за покупките за документите с код на вида документ 91, 92 и 93 се включват в изчисляване на сумарните стойности на клетки 30, 31, 32, 41 и 42 от СД по ЗДДС.

При положение че е издаден протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което прилага специалния режим за касова отчетност (код 94), същият се отразява в Дневник за покупките като се попълват съответните колони (9, 10, 11, 12, 13).

Попълнените стойности в Дневник Покупки за документите с код на вида документ 94 не се включват при изчисляването на сумарните стойности от СД по ЗДДС.

...

Основания за отказ на приемането на носителя

...

- съдържанието на полетата, описващи стойност, във файла "DEKLAR.TXT" не отговарят на сумата на съответните полета от файловете "POKUPKI.TXT" или "PRODAGBI.TXT", изключвайки от файл „POKUPKI.TXT“ записите с код за вид документ 11, 12, 13 и 94 и от файл „PRODAGBI.TXT“ записите с код за вид документ 11, 12 и 13;

...

ИСКАНЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЯ
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ
НА КАСОВО ОТЧИТАНЕ
НА ДАНЪК ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

ТД на НАП:
Входящ №: / г.

Попълва се от приходната администрация

А. Наименование, адрес за кореспонденция и електронен адрес за кореспонденция на регистрираното лице:

Идентификационен номер по ДДС:
ВГ

Раздел А: Настоящото искане подавам за регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (чл. 151а от ЗДДС):

Раздел Б: Деклариране на условията за регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (чл. 151а, ал. 1 от ЗДДС).

Раздел В: Приложени документи

☐ Справка за облагаемия оборот по чл. 96 от ЗДДС по месеци за последните 12 месеца преди текущия месец

☐ Друг документ

☐ Друг документ

Долуподписан(ият/ата) _____
декларирам, че представлявам лицето, посочено в кл. А, и посочената в този формуляр информация е вярна и точна. Известно ми е, че за неверни данни нося отговорност по НК.

Дата:

Длъжност:

Подпис:

Забележка: Този формуляр се попълва задължително на машина. Стойностите се посочват в левове и стотинки.

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Национална агенция за приходите

РАЗРЕШЕНИЕ

**ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ
ЗА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ НА
ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ**

Националната агенция за приходите удостоверява, че лицето:

с идентификационен номер по ДДС: _____

прилага специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност
от: _____

Дата на издаване: _____

Подпис: _____

ИСКАНЕ
ЗА ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РЕГИСТРАЦИЯ
ЗА ПРИЛАГАНЕ НА СПЕЦИАЛНИЯ РЕЖИМ
НА КАСОВО ОТЧИТАНЕ
НА ДАНЪК ДОБАВЕНА СТОЙНОСТ

ТД на НАП:
Входящ номер:

Попълва се от приходната администрация

А. Наименование, адрес за кореспонденция и електронен адрес за кореспонденция на регистрираното лице:

Идентификационен номер по ДДС:
BG

Раздел А: Настоящия формуляр подавам за:

- ☐ Прекратяване на регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (задължителна)
- ☐ Прекратяване на регистрация за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност (по избор)

Раздел Б: Правото (задължението) за прекратяване на регистрацията за прилагане на специалния режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност на лицето, посочено в кл. А, се реализира на основание:

- ☐ облагаемият оборот, реализиран за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец, е повече от левовата на 500 000 евро;
- ☐ има влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за вменена отговорност по реда на чл. 177 от ЗДДС;
- ☐ Има изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения е предоставено обезпечение или е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.
- ☐ изтекли са 12 месеца, считано от месеца, следващ месеца на издаване на разрешението за прилагане на специалния режим на касова отчетност за данък върху добавената стойност

Раздел В: Приложени документи

☐ .....

☐ .....

Долуподписан(ият/ата) .....
декларирам, че представлявам лицето, посочено в кл. А, и посочената в този формуляр информация е вярна и точна. Известно ми е, че за неверни данни нося отговорност по НК.

Дата:

Длъжност:

Подпис:

Забележка: Този формуляр се попълва задължително на машина. Стойностите се посочват в левове и стотинки.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

...

§ 24. Правилникът влиза в сила от 1 януари 2014 г.

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ:

/ПЕТЪР ЧОБАНОВ/

ИНТЕГРИРАНИ ТЕКСТОВЕ на нормативната уредба

Текстовете на Закона за данъка върху добавената стойност се използват за основа. В тях се вграждат по подходящ начин други нормативни текстове, които засягат съответния нормативен запис.

ЗАКОН ЗА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

...

Глава седемнадесета „а“

СПЕЦИАЛЕН РЕЖИМ ЗА КАСОВА ОТЧЕТНОСТ НА ДАНЪК ВЪРХУ ДОБАВЕНАТА СТОЙНОСТ

Общи положения

Чл. 151а. (1) Регистрираните по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 лица могат да прилагат специален режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, наричан по-нататък „специален режим“, когато отговарят едновременно на следните условия:

Закон за данък върху добавената стойност
--

Задължителна регистрация

Чл. 96. (1) Всяко данъчно задължено лице с облагаем оборот 50 000 лв. или повече за период не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец е длъжно в 14-дневен срок от изтичането на данъчния период, през който е достигнало този оборот, да подаде заявление за регистрация по този закон.

(2) Облагаемият оборот е сумата от данъчните основи на извършените от лицето:

1. облагаеми доставки, включително облагаемите с нулева ставка;
2. доставки на финансови услуги по чл. 46;
3. доставки на застрахователни услуги по чл. 47.

(3) В облагаемия оборот не се включват доставките по ал. 2, т. 2 и 3, когато не са свързани с основната дейност на лицето, доставките на дълготрайни материални или нематериални активи, използвани в дейността на лицето, както и доставките за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2 и 3.

(4) В облагаемия оборот се включват и получените авансови плащания по доставки по ал. 2, с изключение на получените авансови плащания преди възникване на данъчното събитие по чл. 51, ал. 1.

(5) Задължението за регистрация възниква независимо от срока, за който е постигнат облагаемият оборот, но не и за период, по-дълъг от определения в ал. 1.

(6) При определянето на облагаемия оборот се взема предвид данъчния режим на доставките към датата на възникване на данъчното събитие или към датата на плащането, преди да е възникнало данъчното събитие по доставката.

(7) Алинея 1 не се прилага за лица, за които са налице едновременно следните условия:

1. извършват услуги по електронен път с получатели - данъчно незадължени лица, които са установени или имат постоянен адрес или обичайно пребивават на територията на страната;
2. (изм. - ДВ, бр. 94 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г.) не са установени на територията на Европейския съюз;
3. регистрирани за целите на ДДС за дейността си по т. 1 в друга държава членка.

(8) Независимо от ал. 1 органът по приходите може да откаже да регистрира лице, на което приходната администрация е прекратила или отказала регистрация на основание чл. 176, до отпадане на основанието за отказ за регистрация, съответно основанието за дерегистрация или до изтичане на 24 месеца, считано от началото на месеца, следващ месеца на дерегистрацията или отказа за регистрация.

Задължение за регистрация при доставки на стоки с монтаж и инсталиране

Чл. 97. (1) Независимо от облагаемия оборот по чл. 96 на регистрация по този закон подлежи всяко лице, установено в друга държава членка, което не е установено на територията на страната и извършва облагаеми доставки на стоки, които се монтират или инсталират на територията на страната от или за негова сметка.

(2) За лицата по ал. 1 възниква задължение за подаване на заявление за регистрация не по-късно от 7 дни преди датата на възникване на данъчното събитие - за доставката по ал. 1.

(3) Алинея 1 не се прилага, когато получателят по доставката е регистрирано по този закон лице.

...

Регистрация по избор

Чл. 100. (1) Всяко данъчно задължено лице, за което не са налице условията за задължителна регистрация по чл. 96, ал. 1, има право да се регистрира по този закон.

(2) Всяко данъчно задължено и данъчно незадължено юридическо лице, за които не са налице условията за задължителна регистрация по чл. 99, ал. 1, имат право да се регистрират по този закон за вътреобщинно придобиване.

(3) Всяко данъчно задължено лице може да се регистрира по този закон независимо от сумата по чл. 20, ал. 2, т. 2, когато е уведомило данъчната администрация на държавата членка, където е регистрирано за целите на ДДС, че желае дистанционните продажби, които извършва, да са с място на изпълнение на територията на страната.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) Независимо от ал. 1 и 3 не може да се регистрира лице, на което приходната администрация е прекратила или отказала регистрация по този закон на основание чл. 176, до отпадане на основанието за отказ за регистрация, съответно основанието за дерегистрация или до изтичане на 24 месеца, считано от началото на месеца, следващ месеца на дерегистрацията или отказа за регистрация.

1. имат облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец; облагаемият оборот се определя по реда на чл. 96;

Закон за данък върху добавената стойност

Чл. 96. (1) ...

(2) Облагаемият оборот е сумата от данъчните основи на извършените от лицето:

1. облагаеми доставки, включително облагаемите с нулева ставка;

2. доставки на финансови услуги по чл. 46;

3. доставки на застрахователни услуги по чл. 47.

(3) В облагаемия оборот не се включват доставките по ал. 2, т. 2 и 3, когато не са свързани с основната дейност на лицето, доставките на дълготрайни материални или нематериални активи, използвани в дейността на лицето, както и доставките за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2 и 3.

(4) В облагаемия оборот се включват и получените авансови плащания по доставки по ал. 2, с изключение на получените авансови плащания преди възникване на данъчното събитие по чл. 51, ал. 1.

...

(6) При определянето на облагаемия оборот се взема предвид данъчния режим на доставките към датата на възникване на данъчното събитие или към датата на плащането, преди да е възникнало данъчното събитие по доставката.

2. нямат влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за отговорност по реда на чл. 177;

Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Ревизия при особени случаи

Чл. 122. (1) Органът по приходите може да приложи установения от съответния закон размер на данъка към определена от него по реда на ал. 2 основа, когато е налице едно от следните обстоятелства:

1. до започването на ревизията не е подадена декларация, когато задължението се определя по декларация;
2. налице са данни за укрити приходи или доходи;
3. когато в счетоводството са използвани неистински или с невярно съдържание документи;
4. липсва или не е представена счетоводна отчетност съгласно Закона за счетоводството или воденото счетоводство не дава възможност за установяване на основата за данъчно облагане, както и когато документите, необходими за установяване на основата за облагане с данъци или за определяне на задължителните осигурителни вноски, са унищожени не по установения ред;
5. документите, необходими за установяване на основата за облагане с данъци, липсват или са повредени до степен негодни за ползване;
6. данните и сведенията, необходими за установяване на основата за облагане с данъци, не могат да бъдат получени, тъй като ревизираното лице не е намерено на адреса за кореспонденция по чл. 28;
7. деклариранияте и/или получените приходи, доходи, източници на формиране на собствения капитал или на безвъзмездно финансиране на стопанската дейност на ревизираното лице не съответстват на имущественото и финансовото му състояние за ревизирания период;
8. (нова - ДВ, бр. 14 от 2011 г., в сила от 15.02.2011 г.) когато ревизираното или проверяваното лице не осигури достъп до подлежащ на контрол обект или до счетоводни и/или търговски данни от значение за производството, съхранявани на електронен носител.

Закон за данък върху добавената стойност

Отговорност на лицата в случаи на злоупотреби

Чл. 177. (1) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Регистрирано лице - получател по облагаема доставка, отговаря за дължимия и невнесен данък от друго лице, доколкото е ползвало право на приспадане на данъчен кредит, свързан пряко или косвено с дължимия и невнесен данък.

(2) Отговорността по ал. 1 се реализира, когато регистрираното лице е знаело или е било длъжно да знае, че данъкът няма да бъде внесен, и това е доказано от ревизиращия орган по реда на чл. 117 - 120 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(3) За целите на ал. 2 се приема, че лицето е било длъжно да знае, когато са изпълнени едновременно следните условия:

1. дължимият данък по ал. 1 не е ефективно внесен като резултат за данъчен период от който и да е предходен доставчик по облагаема доставка с предмет същата стока или услуга, независимо дали в същия, изменен или преработен вид, и

2. облагаемата доставка е привидна, заобикаля закона или е на цена, която значително се отличава от пазарната.

(4) Отговорността по ал. 1 не е обвързана с получаването на конкретна облага от невнасянето на дължимия данък.

(5) При условията на ал. 2 и 3 отговорност носи и предходен доставчик на лицето, което дължи невнесения данък.

(6) В случаите по ал. 1 и 2 отговорността се реализира по отношение на лицето, пряк получател по доставката, по която не е внесен дължимият данък, а когато събирането е неуспешно, отговорността може да бъде реализирана по отношение на всеки следващ получател по реда на доставките.

(7) Алинея 6 се прилага съответно и по отношение на предходните доставчици.

3. нямат изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.

(2) При прилагане на специалния режим за доставките, за които е възникнало данъчно събитие, данъкът става изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане, пропорционално на плащането. Режимът се прилага по отношение на всички доставки на стоки или услуги с изключение на:

1. внос на стоки;
2. вътреобщностни придобивания на стоки;
3. вътреобщностни доставки на стоки;
4. доставки към нерегистрирани по този закон лица;
5. освободени доставки;
6. доставки с място на изпълнение извън територията на страната;
7. доставки на услуги с място на изпълнение на територията на страната, за които данъкът е изискуем от получателя по доставката;
8. доставки по договор за лизинг по чл. 6, ал. 2, т. 3;

Закон за данък върху добавената стойност

Доставка на стока

Чл. 6. (1) Доставка на стока по смисъла на този закон е прехвърлянето на правото на собственост или друго вещно право върху стоката.

(2) За доставка на стока за целите на този закон се смята и:

...

3. фактическото предоставяне на стока по договор за лизинг, в който изрично е предвидено прехвърляне на правото на собственост върху стоката; тази разпоредба се прилага и когато в договора за лизинг е уговорена само опция за прехвърляне на собствеността върху стоката и сборът от дължимите вноски по договора за лизинг, с изключение на лихвата по чл. 46, ал. 1, т. 1, е идентичен с пазарната цена на стоката към датата на предоставянето;

9. доставки, по отношение на които се прилага част осма, с изключение на тази глава;

Закон за данък върху добавената стойност

Част осма. СПЕЦИАЛЕН РЕД НА ОБЛАГАНЕ

Глава шестнадесета. Туристически услуги.

Глава седемнадесета. Специален ред на облагане на маржа на цената.

Глава осемнадесета. Облагане на доставки на услуги, извършвани по електронен път от лица, неустановени в Европейския съюз.

Глава деветнадесета. Инвестиционно злато.

Глава деветнадесета "а". Доставка на стоки и услуги по Приложение № 2 с място на изпълнение на територията на страната, по които данъка е изискуем от получателя.

Глава двадесета. Инвестиционни проекти.

Глава двадесет и първа. Специални разпоредби по отношение на новите преводни средства.

10. доставки на стоки и услуги, при които възнаграждението не се изплаща по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги;

11. доставки, облагаеми с нулева ставка по глава трета;

Закон за данък върху добавената стойност

Глава трета. ОБЛАГАЕМИ ДОСТАВКИ С НУЛЕВА СТАВКА НА ДАНЪКА

Чл. 28. Доставка на стоки, изпращани или превозвани извън територията на Европейския съюз

Чл. 29. Международен транспорт на пътници

Чл. 30. Международен транспорт на стоки

Чл. 31. Доставка, свързана с международен транспорт

Чл. 32. Доставка, свързана с международния стоков трафик

Чл. 33. Доставка по обработка на стоки

Чл. 34. Доставка на злато за централни банки

Чл. 35. Доставка, свързана с безмитна търговия

Чл. 36. Доставка на услуги, предоставяни от агенти, брокери и други посредници

Чл. 36а Доставка на свързани с внос услуги

12. доставки между свързани лица;

Закон за данък върху добавената стойност

Допълнителни разпоредби

§ 1. За целите на този закон:

...

34. "Свързани лица" са лицата по смисъла на § 1, т. 3 от допълнителните разпоредби на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този кодекс:

...

3. "Свързани лица" са:

а) съпрузите, роднините по права линия, по съребрена - до трета степен включително; и роднините по сватовство - до втора степен включително, а за целите на чл. 123, ал. 1, т. 2 - когато са включени в общо домакинство;

б) работодател и работник;

в) съдружниците;

г) лицата, едното от които участва в управлението на другото или на негово дъщерно дружество;

д) лицата, в чийто управителен или контролен орган участва едно и също юридическо или физическо лице, включително когато физическото лице представлява друго лице;

- е) дружество и лице, което притежава повече от 5 на сто от дяловете или акциите, издадени с право на глас в дружеството;*
- ж) лицата, едното от които упражнява контрол спрямо другото;*
- з) лицата, чиято дейност се контролира от трето лице или от негово дъщерно дружество;*
- и) лицата, които съвместно контролират трето лице или негово дъщерно дружество;*
- к) лицата, едното от които е търговски представител на другото;*
- л) лицата, едното от които е направило дарение на другото;*
- м) лицата, които участват пряко или косвено в управлението, контрола или капитала на друго лице или лица, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните.*

13. облагаеми доставки, за които преди или на датата на възникване на данъчното събитие е извършено цялостно плащане по доставката, включително данъка по този закон.

(3) За прилагане на специалния режим се издава разрешение от органите на Националната агенция за приходите.

(4) За получаване на разрешение за прилагане на специалния режим лицето по ал. 1 подава до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите писмено искане по образец, определен с правилника за прилагане на закона. Искането за прилагане на специалния режим се подава по реда на подаване на заявление по чл. 101.

Закон за данък върху добавената стойност

Процедура за регистрация

Чл. 101. (1) Регистрацията се извършва, като лицето, което е длъжно или има право да се регистрира, подава в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите заявление за регистрация по образец.

(2) Заявлението се подава:

- 1. лично, когато данъчно задълженото лице е дееспособно физическо лице или едноличен търговец;*
- 2. от лице с представителна власт по закон, когато данъчно задълженото лице е юридическо лице или кооперация;*
- 3. от лице с представителна власт съгласно учредителен договор, когато данъчно задълженото лице е неперсонифицирано дружество или осигурителна каса;*
- 4. от акредитиран представител по чл. 135;*
- 5. от лице, което е изрично упълномощено за това от лицата по т. 1, 2, 3 и 4 с нотариално заверено пълномощно.*

(3) Заявлението може да се подаде по електронен път по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(4) Заявлението по ал. 1 трябва да съдържа основанията за регистрация. Към заявлението се прилагат документи, определени в правилника за прилагане на закона.

(5) В случай че лицето не е заявило за вписване електронен адрес за кореспонденция пред Агенцията по вписванията, към заявлението по ал. 1 задължително заявява такъв адрес. При промяна на електронния адрес лицето в 7-дневен срок уведомява приходната администрация, освен ако промяната е направена чрез заявяване за вписване в Агенцията по вписванията.

ПП на ЗДДС

Документи във връзка с регистрацията

Чл. 104а. (1) Искането за регистрация по чл. 151а, ал. 4 от закона се подава по образец - приложение № 27.

(2) Към искането за регистрация се прилага справка за облагаемия оборот, който е определен по реда на чл. 96 от закона, по месеци, за последните 12 месеца преди текущия месец.

(5) В сроковете по чл. 101, ал. 6 и 7 органът по приходите извършва проверка и издава акт, с който потвърждава или мотивирано отказва издаване на разрешение за прилагане на специалния режим. Разрешението се издава на датата на връчване на акта по чл. 101, ал. 7.

Закон за данък върху добавената стойност

Процедура за регистрация

Чл. 101. ...

(6) В срок 7 дни от постъпване на заявлението органът по приходите извършва проверка на основание за регистрация. ...

(7) В срок 7 дни от приключване на проверката по ал. 6 органът по приходите издава акт, с който извършва или мотивирано отказва да извърши регистрацията.

ПП на ЗДДС

Разрешение за прилагане на специалния режим

Чл. 104б. (1) Разрешение по чл. 151а, ал. 5 от закона се изготвя по образец - приложение № 28.

(2) Едновременно с връчването на акта за регистрация на лицето се връчва и разрешението за прилагане на специалния режим.

(6) Националната агенция за приходите отказва да издаде разрешение по ал. 5, ако установи, че някое от условията по ал. 1 не е изпълнено.

Закон за данък върху добавената стойност

Общи положения

Чл. 151а. (1) Регистрираните по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 лица могат да прилагат специален режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, наричан по-нататък „специален режим“, когато отговарят едновременно на следните условия:

1. имат облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец; облагаемият оборот се определя по реда на чл. 96;

2. нямат влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за отговорност по реда на чл. 177;

3. нямат изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.

(7) Националната агенция за приходите може да откаже да издаде разрешение по ал. 5, ако установи, че е налице обстоятелство по чл. 176.

Закон за данък върху добавената стойност

Отказ или прекратяване на регистрацията във връзка с данъчни нарушения

Чл. 176. Компетентен орган по приходите може да откаже да регистрира или да прекрати регистрацията на лице, което:

1. не може да бъде открито на посочения от него адрес за кореспонденция по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;

2. промени адреса си за кореспонденция и не уведоми по предвидения за това ред;
3. системно не изпълнява задълженията си по този закон;
4. има публични задължения, събирани от Националната агенция за приходите, общата стойност на които надхвърля стойността на активите му, намалена с неговите задължения;
5. не посочи електронен адрес за кореспонденция за период, по-дълъг от три месеца от възникване на задължението за уведомяване.
6. не представи или не осигури достъп до издадени или съставени от него оригинални счетоводни документи, изискани от органа по приходите, освен ако документите са загубени или унищожени, за което лицето е уведомило органите по приходите.

(8) За лицата по ал. 1, които прилагат специалния режим, Националната агенция за приходите създава и поддържа специален публичен регистър, който е част от регистъра по чл. 80, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Данъчно осигурително процесуален кодекс

Регистър и бази данни

Чл. 80. (1) Националната агенция за приходите създава и поддържа регистър и бази данни за задължените лица.

(2) Не подлежат на вписване в регистъра местните физически лица и чуждестранните физически и юридически лица за доходи, подлежащи на облагане при източника с окончателен данък.

(3) Със закон може да се предвиди воденето на специални регистри като част от регистъра по ал. 1.

ПП на ЗДДС

Специален публичен регистър

Чл. 104г. (1) Специалният регистър по чл. 151а, ал. 8 съдържа данни относно:

1. данните по чл. 169, ал. 1 от закона;
2. датата на регистрацията за прилагане на специалния режим;
3. датата, от която лицето прилага специалния режим;
4. датата на прекратяване на регистрацията за прилагане на специалния режим.

(2) Информацията по ал. 1 е достъпна и се публикува на интернет страницата на приходната администрация.

(9) Органът по приходите вписва лицето в специалния публичен регистър по ал. 8 в деня на издаване на разрешението за прилагане на специалния режим.

Прилагане и прекратяване на специалния режим

Чл. 151б. (1) Лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, прилага специалния режим от първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението.

Закон за данък върху добавената стойност

(5) В сроковете по чл. 101, ал. 6 и 7 органът по приходите извършва проверка и издава акт, с който потвърждава или мотивирано отказва издаване на разрешение за прилагане на специалния режим. Разрешението се издава на датата на връчване на акта по чл. 101, ал. 7.

(2) Когато условията по чл. 151а, ал. 1 са налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, може да предприеме действия за прекратяване прилагането на режима след изтичането на 12 месеца смятано от месеца, следващ месеца на издаване на разрешението.

Закон за данък върху добавената стойност

Чл. 151а. (1) Регистрираните по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 лица могат да прилагат специален режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, наричан по-нататък „специален режим“, когато отговарят едновременно на следните условия:

1. имат облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец; облагаемият оборот се определя по реда на чл. 96;
2. нямат влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за отговорност по реда на чл. 177;
3. нямат изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.

(3) Когато някое от условията по 151а, ал. 1 не е налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, предприема действия за прекратяване прилагането на режима.

Закон за данък върху добавената стойност

Чл. 151а. (1) Регистрираните по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 лица могат да прилагат специален режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, наричан по-нататък „специален режим“, когато отговарят едновременно на следните условия:

1. имат облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец; облагаемият оборот се определя по реда на чл. 96;
2. нямат влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за отговорност по реда на чл. 177;
3. нямат изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.

(4) За прекратяване прилагането на специалния режим по реда на ал. 2 и 3 лицето подава до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите искане за прекратяване прилагането на специалния режим по образец, определен с правилника за прилагане на закона. В случаите по ал. 3 искането се подава в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелствата.

ПП на ЗДДС

Документи във връзка с прекратяване на регистрацията

Чл. 104в. (1) Искането за прекратяване на регистрацията по чл. 151б, ал. 4 от закона се подава по образец - приложение № 29.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага справка за облагаемия оборот, който е определен по реда на чл. 96 от закона, по месеци, за последните 12 месеца преди текущия месец

(5) За прекратяване прилагането на специалния режим в сроковете по чл. 109, ал. 4 и 5 органът по приходите извършва проверка и издава акт, с който потвърждава или мотивирано отказва да прекрати прилагането на специалния режим.

Закон за данък върху добавената стойност

Процедура за deregистрация по инициатива на лицето

Чл. 109. ...

(4) В срок 7 дни от постъпване на заявлението органът по приходите извършва проверка на основание за deregистрация.

(5) В срок 7 дни от приключване на проверката органът по приходите издава акт, с който извършва или мотивирано отказва да извърши deregистрацията.

(6) Лице, което е избрало да прилага общите правила за изискуемост на данъка по чл. 25 след срока по ал. 2, може да иска разрешение за прилагане на специалния режим след изтичането на 12 месеца смятано от началото на месеца, следващ месеца на прекратяване на прилагането му.

Закон за данък върху добавената стойност

Възникване на данъчно събитие и изискуемост на данъка

Чл. 25. (1) Данъчно събитие по смисъла на този закон е доставката на стоки или услуги, извършена от данъчно задължени по този закон лица, вътреобщинското придобиване, както и вносът на стоки по чл. 16.

(2) Данъчното събитие възниква на датата, на която собствеността върху стоката е прехвърлена или услугата е извършена.

Закон за данък върху добавената стойност

(2) Когато условията по чл. 151а, ал. 1 са налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, може да предприеме действия за прекратяване прилагането на режима след изтичането на 12 месеца смятано от месеца, следващ месеца на издаване на разрешението.

(7) Прилагането на специалния режим се прекратява по инициатива на органа по приходите с издаване на акт, когато:

1. се установи, че някое от условията по 151а, ал. 1 не е налице и лицето не е изпълнило в срок задължението си за подаване на искане по ал. 4;

Закон за данък върху добавената стойност

Чл. 151а. (1) Регистрираните по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 лица могат да прилагат специален режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, наричан по-нататък „специален режим“, когато отговарят едновременно на следните условия:

1. имат облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец; облагаемият оборот се определя по реда на чл. 96;

2. нямат влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за отговорност по реда на чл. 177;

3. нямат изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.

Закон за данък върху добавената стойност

(4) За прекратяване прилагането на специалния режим по реда на ал. 2 и 3 лицето подава до компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите искане за прекратяване прилагането на специалния режим по образец, определен с правилника за прилагане на закона. В случаите по ал. 3 искането се подава в 7-дневен срок от настъпване на обстоятелствата.

2. лицето е приспаднало данъчен кредит преди настъпване на условията по чл. 151г, ал. 1;

Закон за данък върху добавената стойност

Данъчен кредит

Чл. 151г. (1) За лицата по чл. 151б, ал. 1 правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка, по която доставчикът не прилага специалния режим, възниква за данъчния период, през който е извършено цялостно или частично плащане по доставката към доставчика, и се упражнява в срока по чл. 72.

Закон за данък върху добавената стойност

Период за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит

Чл. 72. Регистрирано по този закон лице може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

(2) Правото по ал. 1 се упражнява, като лицето:

1. включи размера на данъчния кредит при определяне на резултата за данъчния период по ал. 1 в справка-декларацията по чл. 125 за същия данъчен период;

2. посочи документа по чл. 71 в дневника за покупките по чл. 124 за данъчния период по т. 1.

3. лицето по ал. 1 не е издало или отразило издадения протокол по чл. 151в, ал. 8 за дължим данък върху добавената стойност при получено плащане за извършена от него доставка на стоки или услуги в отчетния регистър по чл. 124, ал. 1, т. 2 и в справка-декларацията по чл. 125 за периода, през който данъкът е станал изискуем.

Закон за данък върху добавената стойност

Данъчно събитие, изискуемост и начисляване на данъка

Чл. 151в. ...

(8) За определяне размера на данъка по ал. 3 и 7 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона, за всяка от страните от доставчика - лице, което прилага специалния режим. Данъкът е дължим за данъчния период, през който е станал изискуем.

Закон за данък върху добавената стойност

Отчетни регистри

Чл. 124. (1) Регистрираните лица по този закон водят задължително следните регистри:

1. дневник за покупките;

2. дневник за продажбите.

...

Деклариране на данъка

Чл. 125. (1) За всеки данъчен период регистрираното лице подава справка-декларация, съставена въз основа на отчетните регистри по чл. 124, с изключение на случаите по чл. 157.

(8) Органът по приходите може да прекрати прилагането на специалния режим на лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, когато установи, че са налице обстоятелствата по чл. 176.

Закон за данък върху добавената стойност

Общи положения

Чл. 151а. ...

(5) В сроковете по чл. 101, ал. 6 и 7 органът по приходите извършва проверка и издава акт, с който потвърждава или мотивирано отказва издаване на разрешение за прилагане на специалния режим. Разрешението се издава на датата на връчване на акта по чл. 101, ал. 7.

Отказ или прекратяване на регистрацията във връзка с данъчни нарушения

Чл. 176. Компетентен орган по приходите може да откаже да регистрира или да прекрати регистрацията на лице, което:

1. не може да бъде открито на посочения от него адрес за кореспонденция по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс;
2. промени адреса си за кореспонденция и не уведоми по предвидения за това ред;
3. системно не изпълнява задълженията си по този закон;
4. има публични задължения, събирани от Националната агенция за приходите, общата стойност на които надхвърля стойността на активите му, намалена с неговите задължения;
5. не посочи електронен адрес за кореспонденция за период, по-дълъг от три месеца от възникване на задължението за уведомяване.
6. не представи или не осигури достъп до издадени или съставени от него оригинални счетоводни документи, изискани от органа по приходите, освен ако документите са загубени или унищожени, за което лицето е уведомило органите по приходите.

(9) Прилагането на специалния режим се прекратява по ал. 2, 3, 7 и 8 от деня, следващ деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

Прилагане и прекратяване на специалния режим

Чл. 151б. ...

(2) Когато условията по чл. 151а, ал. 1 са налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, може да предприеме действия за прекратяване прилагането на режима след изтичането на 12 месеца смятано от месеца, следващ месеца на издаване на разрешението.

(3) Когато някое от условията по 151а, ал. 1 не е налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, предприема действия за прекратяване прилагането на режима.

...

(7) Прилагането на специалния режим се прекратява по инициатива на органа по приходите с издаване на акт, когато:

1. се установи, че някое от условията по 151а, ал. 1 не е налице и лицето не е изпълнило в срок задължението си за подаване на искане по ал. 4;

2. лицето е приспаднало данъчен кредит преди настъпване на условията по чл. 151г, ал. 1;

3. лицето по ал. 1 не е издало или отразило издадения протокол по чл. 151в, ал. 8 за дължим данък върху добавената стойност при получено плащане за извършена от него доставка на стоки или услуги в отчетния регистър по чл. 124, ал. 1, т. 2 и в справка-декларацията по чл. 125 за периода, през който данъкът е станал изискуем.

(8) Органът по приходите може да прекрати прилагането на специалния режим на лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, когато установи, че са налице обстоятелствата по чл. 176.

(10) Органът по приходите заличава лицето от специалния публичен регистър по чл. 151а, ал. 8 в деня на връчване на акта за прекратяване прилагането на специалния режим.

Данъчно събитие, изискуемост и начисляване на данъка

Чл. 151в. (1) Данъчното събитие на доставка, за която се прилагат разпоредбите на тази глава, възниква съгласно общите правила по този закон.

(2) Лице, което прилага специалния режим, на датата на възникване на данъчното събитие по ал. 1 е длъжно да начисли данък за доставката като:

1. издаде фактура или известие и посочи данъка на отделен ред;

2. посочи фактурата или известието по т. 1 в дневника за продажбите за съответния данъчен период, като данъчната ѝ основа и размерът на данъка не участват при определянето на резултата за данъчния период.

ПП на ЗДДС

Изисквания при отразяване в отчетните регистри

Чл.104и. (1) Издадените фактури и известия към фактурите за доставки, за които доставчикът прилага специалния режим, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

а) код „11” Фактура - касова отчетност;

б) код „12” Дебитно известие - касова отчетност;

в) код „13” Кредитно известие - касова отчетност.

(2) Издадените фактури и известия към фактурите за доставки, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

а) код „01” Фактура;

б) код „02” Дебитно известие ;

в) код „03” Кредитно известие.

(3) Издадените фактури и известия към фактурите от доставчик-лице, което не прилага специалния режим, за доставки, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона не са изключени от обхвата на специалния режим за тях не е извършено цялостно плащане, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона от лице, което прилага специалния режим за касова отчетност, с:

а) код „11” Фактура - касова отчетност;

б) код „12” Дебитно известие - касова отчетност;

в) код „13” Кредитно известие - касова отчетност.

(4) Издадените фактури и известия към фактурите за извършени авансови плащания задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

а) код „01” Фактура;

б) код „02” Дебитно известие ;

в) код „03” Кредитно известие.

(3) Данъкът за доставка по ал. 1 е изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане по доставката и лицето, което прилага специалния режим, е длъжно да отрази и включи размера на данъка от протокола по ал. 8 при определяне на резултата за съответния данъчен период в дневника за продажби и в справка-декларацията по чл.125 за този данъчен период.

Закон за данък върху добавената стойност

(8) За определяне размера на данъка по ал. 3 и 7 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона, за всяка от страните от доставчика - лице, което прилага специалния режим. Данъкът е дължим за данъчния период, през който е станал изискуем.

Закон за данък върху добавената стойност

Деклариране на данъка

Чл. 125. (1) За всеки данъчен период регистрираното лице подава справка-декларация, съставена въз основа на отчетните регистри по чл. 124, с изключение на случаите по чл. 157.

(4) При получено на или след датата на данъчното събитие частично плащане изискуемост по ал. 3 възниква само за частта от начисления във фактурата и/или известието по ал. 2 данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.

ПП на ЗДС

Определяне размера на изискуемия данък

Чл. 104е. (1) Размерът на изискуемия данък по чл.151в, ал. 3 от закона се определя по следната формула:

$$ИДпп = ДОпп \times ДС, \text{ където:}$$

ИДпп е размера на изискуемия данък върху добавената стойност за получено плащане;

ДС е данъчната ставка;

ДОпп е данъчната основа за полученото плащане, която се изчислява по следната формула:

$$ДОпп = (ДО - ДОап) \times ПП / ДПдс, \text{ където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ПП - полученото частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;

ДПдс - дължимото плащане към датата на данъчното събитие.

(5) За получено преди да е възникнало данъчното събитие частично авансово плащане за доставка по ал. 1 се прилага чл. 25, ал. 7 и начисляването се извършва по общия ред на закона. При получено преди да е възникнало данъчното събитие частично авансово плащане ал. 3 се прилага за размера на данъка върху разликата между данъчната основа по доставката и авансово платените суми, без данъка по този закон.

Закон за данък върху добавената стойност

Възникване на данъчно събитие и изискуемост на данъка

Чл. 25. ...

(7) Когато, преди да е възникнало данъчно събитие по ал. 2, 3 и 4, се извърши цялостно или частично авансово плащане по доставка, данъкът става изискуем при получаване на плащането (за размера на плащането), с изключение на получено плащане във връзка с вътреобщностна доставка. В тези случаи се приема, че данъкът е включен в размера на извършеното плащане.

(6) Когато преди началото на прилагане на специалния режим е издадена фактура за частично авансово плащане по облагаема доставка, данъчното събитие на която настъпва след първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението за прилагане на специалния режим, се прилага ал. 5.

(7) При прекратяване прилагането на специалния режим данък, за който изискуемостта по ал. 3 не е настъпила, става изискуем на датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на режима и лицето е задължено да го включи при определяне на резултата за данъчния период, в който е прекратено прилагането на специалния режим, в справка-декларацията по чл. 125.

Закон за данък върху добавената стойност

Деклариране на данъка

Чл. 125. (1) За всеки данъчен период регистрираното лице подава справка-декларация, съставена въз основа на отчетните регистри по чл. 124, с изключение на случаите по чл. 157.

ПП на ЗДДС

Определяне размера на изискуемия данък

Чл. 104е. ...

(6) Размерът на изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона се определя по следната формула:

$$\text{ИДпр} = \text{ДОпн} \times \text{ДС, където:}$$

ИДпр е размера на изискуемия данък върху добавената стойност при прекратяване на прилагането на специалния режим;

ДС е данъчната ставка;

ДОпн е данъчната основа за неполученото плащане до датата на прекратяване на прилагането на специалния режим, която се изчислява по следната формула:

$$\text{ДОпн} = \text{ДО} - \text{ДОап} - \text{ДОпп, където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ДОпп - общия размер на данъчните основи за всички получени на или след датата на данъчното събитие плащания по доставката;

(8) За определяне размера на данъка по ал. 3 и 7 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона, за всяка от страните от доставчика - лице, което прилага специалния режим. Данъкът е дължим за данъчния период, през който е станал изискуем.

ПП на ЗДДС

Определяне размера на изискуемия данък

Чл. 104е. ...

(2) За определяне размера на данъка по ал. 1 се издава протокол в 5-дневен срок от датата, на която е получено плащане по доставката, но не по-късно от последния ден на месеца, през който данъкът е станал изискуем.

(3) Протоколът по ал. 2 задължително съдържа:

1. наименование на документа;

2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;

3. дата на издаване;

4. име и адрес на доставчика;

5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;

6. име и адрес на получателя по доставката;

7. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на получателя;

8. номера и датата на документа за полученото плащане;
  9. датата, на която данъкът е станал изискуем;
  10. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
  11. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
  12. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
  13. частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем;
  14. ставката на данъка;
  15. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем.
- (4) При намаление на данъчната основа или при разваляне на доставка, за която е издаден протокол по ал. 3, лицето издава нов протокол, който задължително съдържа:
1. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
  2. дата на издаване;
  3. основанията за издаване на новия протокол;
  4. номер кредитното известие;
  5. намалението на частта от данъчна основа на доставката;
  6. намалението на данъка.
- (5) Протоколът по ал. 4 се издава в 5-дневен срок от датата, на която е възникнало съответното обстоятелство, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е възникнало това обстоятелство.
- ...
- (7) Протоколът за определяне размера на данъка по ал. 6 се издава в 5-дневен срок от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, през който данъкът е станал изискуем.
- (8) Протоколът по ал. 7 съдържа реквизитите по ал. 3, без тези по точка 8;

ПП на ЗДДС
----

(3) Протоколът по ал. 2 задължително съдържа:

1. наименование на документа;
2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
3. дата на издаване;
4. име и адрес на доставчика;
5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
6. име и адрес на получателя по доставката;
7. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на получателя;
- ...
9. датата, на която данъкът е станал изискуем;
10. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
11. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
12. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;

- 13. частта от данъчна основа на доставката, за която данъкът е станал изискуем;
- 14. ставката на данъка;
- 15. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, който става изискуем.

(9) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона е длъжно да отрази издадените от него протоколи по ал. 2, 4 и 7 в дневника за продажбите за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определяне резултата за периода.

...

Изисквания при отразяване в отчетните регистри

Чл. 104и. ...

(5) Издадените протоколи за определяне размера на изискуемия данък по чл. 104е и издадените протоколи и отчети за определяне размера на данъчния кредит по чл. 104ж задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- (а) код „91“ - Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона;
- (б) код „92“ - Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14 от правилника;
- (в) код „93“ - Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което не прилага специалния режим;
- (г) код „94“ - Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което прилага специалния режим.“

Данъчен кредит

Чл. 151г. (1) За лицата по чл. 151б, ал. 1 правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка, по която доставчикът не прилага специалния режим, възниква за данъчния период, през който е извършено цялостно или частично плащане по доставката към доставчика, и се упражнява в срока по чл. 72.

Закон за данък върху добавената стойност

Прилагане и прекратяване на специалния режим

Чл. 151б. (1) Лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, прилага специалния режим от първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението.

Закон за данък върху добавената стойност

Период за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит

Чл. 72. Регистрирано по този закон лице може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

(2) Правото по ал. 1 се упражнява, като лицето:

1. включи размера на данъчния кредит при определяне на резултата за данъчния период по ал. 1 в справка-декларацията по чл. 125 за същия данъчен период;
2. посочи документа по чл. 71 в дневника за покупките по чл. 124 за данъчния период по т. 1.

(2) Алинея 1 не се прилага за доставките на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 са изключени от обхвата на специалния режим. Правото на данъчен кредит за тези доставки възниква и се упражнява по общите правила на закона.

Закон за данък върху добавената стойност

Чл. 151а. ...

(2) При прилагане на специалния режим за доставките, за които е възникнало данъчно събитие, данъкът става изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане, пропорционално на плащането. Режимът се прилага по отношение на всички доставки на стоки или услуги с изключение на:

1. внос на стоки;
2. вътреобщностни придобивания на стоки;
3. вътреобщностни доставки на стоки;
4. доставки към нерегистрирани по този закон лица;
5. освободени доставки;
6. доставки с място на изпълнение извън територията на страната;
7. доставки на услуги с място на изпълнение на територията на страната, за които данъкът е изискуем от получателя по доставката;
8. доставки по договор за лизинг по чл. 6, ал. 2, т. 3;
9. доставки, по отношение на които се прилага част осма, с изключение на тази глава;
10. доставки на стоки и услуги, при които възнаграждението не се изплаща по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги;
11. доставки, облагаеми с нулева ставка по глава трета;
12. доставки между свързани лица;
13. облагаеми доставки, за които преди или на датата на възникване на данъчното събитие е извършено цялостно плащане по доставката, включително данъка по този закон.

(3) За лицата по чл. 151б, ал. 1 правото на приспадане на данъчен кредит по доставка, за която доставчикът прилага специалния режим, и във фактурата е вписано „касова отчетност“, възниква за данъчния период, през който е извършено цялостно или частично плащане по доставката към доставчика, и се упражнява в срока по чл. 72.

Закон за данък върху добавената стойност

Чл. 151б. (1) Лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, прилага специалния режим от първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението.

Закон за данък върху добавената стойност

Период за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит

Чл. 72. Регистрирано по този закон лице може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

(2) Правото по ал. 1 се упражнява, като лицето:

1. включи размера на данъчния кредит при определяне на резултата за данъчния период по ал. 1 в справка-декларацията по чл. 125 за същия данъчен период;
2. посочи документа по чл. 71 в дневника за покупките по чл. 124 за данъчния период по т. 1.

(4) При извършено частично плащане на или след датата на данъчното събитие право на данъчен кредит по ал. 1 възниква за частта от начисления във фактурата и/или известието към датата на данъчното събитие данък, която пропорционално отговаря на размера на извършеното частично плащане спрямо общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане.

ПП на ЗДДС

Определяне размера на данъчния кредит

Чл. 104ж. (1) Размерът на данъчния кредит по чл.151г, ал. 1 от закона се определя по следната формула:

$$ДКип = ДОип \times ДС, \text{ където:}$$

ДКип е частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане за извършено плащане след датата на данъчното събитие;

ДС е данъчната ставка;

ДОип е данъчната основа за извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие, която се изчислява по следната формула:

$$ДОип = (ДО - ДОап) \times ИП / ДПдс, \text{ където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ИП - извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие;;

ДПдс - дължимото плащане към датата на данъчното събитие.

(2) За определяне размера на данъчния кредит по ал. 1 се издава протокол в 5- дневен срок от датата, на която е извършено плащането, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е извършено плащането.

ПП на ЗДДС

(9) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона упражнява право на приспадане на данъчен кредит по издадените от него протоколи по ал. 2, 4 и 7 и получените протоколи по чл. 104е, ал. 2 и 4, издадени за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим,като ги отрази в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода

(10) Алинеи 2 и 7 не се прилагат за доставки на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим за касова отчетност.

...

(3) Протоколът по ал. 2 задължително съдържа:

1. наименование на документа;
2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
3. дата на издаване;
4. име и адрес на доставчика;
5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
6. име, адрес и идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 на лицето, което издава протокола;
7. номера и датата на документа за полученото плащане;
8. датата, на която възниква право на данъчен кредит;
9. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
10. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;

11. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
12. частта от данъчна основа на доставката, за която възниква право на данъчен кредит;
13. ставката на данъка;

14. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, за който възниква право на данъчен кредит.

(4) При намаление на данъчната основа на доставка или при развалянето на доставка, за която е издаден протокол по ал. 3, лицето издава нов протокол, който задължително съдържа:

1. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
2. дата на издаване;
3. основанията за издаване на новия протокол;
4. номер кредитното известие;
5. намалението на частта от данъчна основа на доставката;
6. намалението на данъка.

(5) Протоколът по ал. 4 се издава в 5-дневен срок от датата, на която е възникнало съответното обстоятелство, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е възникнало това обстоятелство.

...

Изисквания при отразяване в отчетните регистри

Чл.104и. ...

(5) Издадените протоколи за определяне размера на изискуемия данък по чл. 104е и издадените протоколи и отчети за определяне размера на данъчния кредит по чл. 104ж задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

...

б) код „92“- Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14 от правилника;

...

(5) При извършено преди да е възникнало данъчното събитие частично авансово плащане правото на данъчен кредит възниква по общите правила на закона. За посочения данък в издадената към датата на данъчното събитие фактура и/или известие, определен върху разликата между данъчната основа по доставката и авансово платените суми, без данъка по този закон, се прилага ал. 1.

(6) Лице, което прекратява прилагането на специалния режим по реда на чл. 151б, има право на приспадане на данъчен кредит за данъка, за който в резултат на прилагането на ал. 1 това право не е упражнено. Правото възниква на датата на връчване на акта за прекратяване прилагането на режима и се упражнява в срока по чл. 72.

Закон за данък върху добавената стойност

Прилагане и прекратяване на специалния режим

Чл. 151б. ...

(3) Когато някое от условията по 151а, ал. 1 не е налице, лицето, получило разрешение за прилагане на специалния режим, предприема действия за прекратяване прилагането на режима.

Закон за данък върху добавената стойност

Чл. 151а. (1) Регистрираните по чл. 96, 97 и чл. 100, ал. 1 лица могат да прилагат специален режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, наричан по-нататък „специален режим”, когато отговарят едновременно на следните условия:

1. имат облагаем оборот не повече от левовата равностойност на 500 000 евро, реализиран за период, не по-дълъг от последните 12 последователни месеца преди текущия месец; облагаемият оборот се определя по реда на чл. 96;
2. нямат влязъл в сила ревизионен акт по реда на чл. 122 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и/или за отговорност по реда на чл. 177;
3. нямат изискуеми и неизплатени данъчни задължения и задължения за осигурителни вноски по влезли в сила актове, а при наличие на такива задължения са предоставили обезпечение или им е издадено разрешение за отсрочване или разсрочване.

Закон за данък върху добавената стойност

Период за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит

Чл. 72. Регистрирано по този закон лице може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

(2) Правото по ал. 1 се упражнява, като лицето:

1. включи размера на данъчния кредит при определяне на резултата за данъчния период по ал. 1 в справка-декларацията по чл. 125 за същия данъчен период;
2. посочи документа по чл. 71 в дневника за покупките по чл. 124 за данъчния период по т. 1.

ПП на ЗДДС

Чл. 104ж. ...

(6) Размерът на данъчния кредит с право на приспадане по чл. 151г, ал. 6 от закона се определя по следната формула:

$$ДКпр = ДОнп \times ДС, \text{ където:}$$

ДКпр е частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане при прекратяване прилагането на специалния режим;

ДС е данъчната ставка;

ДОнп е данъчната основа за неизвършеното плащане до датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, която се изчислява по следната формула:

$$ДОнп = ДО - ДОап - ДОип, \text{ където:}$$

ДО - данъчната основа по доставката;

ДОап - общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания по доставката;

ДОип - общия размер на данъчните основи за всички извършени след датата на данъчното събитие плащания по доставката.

(7) Протоколът за определяне размер на данъчния кредит по ал. 6 се издава в 5-дневен срок, от датата на връчване на акта за прекратяване на прилагането на специалния режим, но не по-късно от последния ден на месеца, през който актът е връчен.

(8) Протоколът по ал. 7 съдържа реквизитите по ал. 3, без тези по точка 7;

ПП на ЗДДС

(3) Протоколът по ал. 2 задължително съдържа:

1. наименование на документа;
2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;

3. дата на издаване;
4. име и адрес на доставчика;
5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
6. име, адрес и идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 на лицето, което издава протокола;
- ...
8. датата, на която възниква право на данъчен кредит;
9. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
10. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
11. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
12. частта от данъчна основа на доставката, за която възниква право на данъчен кредит;
13. ставката на данъка;
14. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, за който възниква право на данъчен кредит.

(9) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона упражнява право на приспадане на данъчен кредит по издадените от него протоколи по ал. 2, 4 и 7 и получените протоколи по чл. 104е, ал. 2 и 4, издадени за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, като ги отрази в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода

(10) Алинеи 2 и 7 не се прилагат за доставки на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим за касова отчетност.

(11) Получените протоколи по чл. 104е, ал. 7, издадени от друго лице по чл. 151б, ал. 1 от закона, което прекратява прилагането на специалния режим, се отразяват в дневника за покупките за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка не участват при определянето на резултата за периода.

(12) Правото на приспадане на данъчен кредит в случаите по ал. 11, независимо че доставчикът е прекратил прилагането на специалния режим, възниква по чл. 151г, ал. 1 от закона за данъчния период, през който е извършено плащане по доставката към него, пропорционално на извършеното плащане.

Закон за данък върху добавената стойност

Данъчен кредит

Чл. 151г. (1) За лицата по чл. 151б, ал. 1 правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка, по която доставчикът не прилага специалния режим, възниква за данъчния период, през който е извършено цялостно или частично плащане по доставката към доставчика, и се упражнява в срока по чл. 72.

Закон за данък върху добавената стойност

Данъчен кредит

Период за упражняване на правото на приспадане на данъчен кредит

Чл. 72. (1) Регистрирано по този закон лице може да упражни правото си на приспадане на данъчен кредит за данъчния период, през който е възникнало това право, или в един от следващите 12 данъчни периода.

(2) Правото по ал. 1 се упражнява, като лицето:

1. включи размера на данъчния кредит при определяне на резултата за данъчния период по ал. 1 в справка-декларацията по чл. 125 за същия данъчен период;
2. посочи документа по чл. 71 в дневника за покупките по чл. 124 за данъчния период по т. 1.

(13) Размерът на данъчния кредит по ал. 12 се определя по следната формула:

$$ДК_{ип} = ДО_{ип} \times ДС, \text{ където:}$$

ДК е частта на размера на данъчния кредит с право на приспадане за извършеното плащане;

ДС е данъчната ставка;

ДО_{ип} е данъчната основа за извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика, която се изчислява по следната формула:

$$ДО_{ип} = ДО_{пр} \times ИП / ДП_{пр}, \text{ където:}$$

ДО_{пр} - данъчната основа за неизвършеното плащане до датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика, която е равна на данъчната основа по доставката минус общия размер на данъчните основи за всички авансови плащания и данъчните основи за всички плащания, които са извършени след датата на данъчното събитие. Тази данъчна основа е равна на данъчната основа, определена от доставчика в протокола по чл. 104е, ал. 6;

ИП - извършеното плащане след датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика;

ДП_{пр} - дължимото плащане към датата на прекратяване на прилагането на специалния режим от доставчика.

(14) За определяне размер на данъчния кредит по ал. 13 се съставя отчет за всеки данъчен период, през който е извършено плащане по доставката към доставчика. Отчетът съдържа:

1. номер, съответстващ на номера на издадения от доставчика протокол, към който се издава;
2. дата на издаване;
3. датата, на която е извършено плащането по доставката;
4. размера на извършеното плащане за доставката;
5. данъка, за който възниква право на данъчен кредит;

(15) Правото на приспадане на данъчен кредит по ал. 12 се упражнява като отчетът по ал. 14 се отразява в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

...

Изисквания при отразяване в отчетните регистри

Чл.104и. ...

(5) Издадените протоколи за определяне размера на изискуемия данък по чл. 104е и издадените протоколи и отчети за определяне размера на данъчния кредит по чл. 104ж задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

...

б) код „92“- Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14 от правилника;

(7) За лице, което прекратява прилагането на специалния режим, правото на приспадане на данъчен кредит по доставка, за която не е настъпила изискуемост на данъка по отношение на доставчик - лице, което прилага специалния режим, и във фактурата е вписано „касова отчетност“, възниква по реда на чл. 68, ал. 6.

Закон за данък върху добавената стойност

Данъчен кредит и право на приспадане на данъчен кредит

Чл. 68. ...

(6) Правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка на стоки или услуги, за която е приложен специалният режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, възниква, когато подлежащият на приспадане данък стане изискуем.

(8) За определяне размера на данъчния кредит по реда на ал. 1 и 6 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона от получателя - лице по чл. 151б, ал. 1. Получателят не издава протокол за доставките, за които доставчикът е приложил чл. 151в, ал. 8 и във фактурата е вписано „касова отчетност“.

Закон за данък върху добавената стойност

Прилагане и прекратяване на специалния режим

Чл. 151б. (1) Лице, получило разрешение по чл. 151а, ал. 5, прилага специалния режим от първия ден на месеца, следващ месеца на получаване на разрешението.

ПП на ЗДДС

Определяне размера на данъчния кредит

Чл. 104ж. (1) ...

(2) За определяне размера на данъчния кредит по ал. 1 се издава протокол в 5- дневен срок от датата, на която е извършено плащането, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е извършено плащането.

(3) Протоколът по ал. 2 задължително съдържа:

1. наименование на документа;
2. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
3. дата на издаване;
4. име и адрес на доставчика;
5. идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 от закона на доставчика;
6. име, адрес и идентификационен номер по чл. 94, ал. 2 на лицето, което издава протокола;
7. номера и датата на документа за полученото плащане;
8. датата, на която възниква право на данъчен кредит;
9. данъчна основа и размер на данъка за доставката;
10. общия размер на дължимото към датата на данъчното събитие плащане;
11. размера на извършеното частично плащане на датата на данъчното събитие или цялостно или частично плащане след датата на данъчното събитие за доставката;
12. частта от данъчна основа на доставката, за която възниква право на данъчен кредит;
13. ставката на данъка;
14. частта от начисления към датата на данъчното събитие данък, за който възниква право на данъчен кредит.

(4) При намаление на данъчната основа на доставка или при развалянето на доставка, за която е издаден протокол по ал. 3, лицето издава нов протокол, който задължително съдържа:

1. номер, съответстващ на номера на фактурата, към която се издава;
2. дата на издаване;
3. основанието за издаване на новия протокол;
4. номер кредитното известие;
5. намалението на частта от данъчна основа на доставката;
6. намалението на данъка.

(5) Протоколът по ал. 4 се издава в 5-дневен срок от датата, на която е възникнало съответното обстоятелство, но не по-късно от последния ден на месеца, през който е възникнало това обстоятелство.

...

Изисквания при отразяване в отчетните регистри

Чл.104и. ...

(5) Издадените протоколи за определяне размера на изискуемия данък по чл. 104е и издадените протоколи и отчети за определяне размера на данъчния кредит по чл. 104ж задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

...

б) код „92“- Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14 от правилника;

...

ПП на ЗДДС

Глава осемнадесета. ОТЧИТАНЕ И ДЕКЛАРИРАНЕ

...

Раздел II. Деклариране на данъка и справки-декларации

Деклариране на данъка

Чл. 115. ...

(11) Лице, което е прекратило прилагането на специалния режим за касова отчетност на данъка върху добавената стойност, извършва корекции на допуснати грешки вследствие на неотразени в дневника за продажби издадени от него фактури и известия към тях за доставки, за които е приложило специалния режим, за данъчни периоди, през които същото е било регистрирано за прилагане на специалния режим, по реда на чл. 126, ал. 3, т. 2 от закона.

Закон за данък върху добавената стойност

Корекции на грешки при декларирането

Чл. 126. (1) Допуснати грешки в подадени декларации по чл. 125, ал. 1 и 2 вследствие на неотразени или неправилно отразени документи в отчетните регистри по чл. 124 се коригират по реда на ал. 2 и 3.

(2) Грешките, установени до изтичането на срока за подаване на справка-декларацията, се поправят, като лицето извърши необходимите корекции и подаде отново декларациите по чл. 125, ал. 1 и 2 и отчетните регистри по чл. 124.

(3) Извън случаите по ал. 2 грешките се поправят, като:

1. лицето извърши необходимите корекции в данъчния период, през който грешката е установена, и включи неотразения документ в съответния отчетен регистър за същия данъчен период - при неотразени в отчетните регистри по чл. 124 документи;

2. лицето писмено уведоми компетентния орган по приходите, който предприема действия за промяна на задължението на лицето за съответния данъчен период - при неправилно отразени в отчетните регистри документи.

...

Данъчен кредит и право на приспадане на данъчен кредит

Чл. 68. ...

(6) Правото на приспадане на данъчен кредит за получена доставка на стоки или услуги, за която е приложен специалният режим за касова отчетност на данък върху добавената стойност, възниква, когато подлежащият на приспадане данък стане изискуем.

...

Условия за упражняване правото на приспадане на данъчен кредит

Чл. 71. Лицето упражнява правото си на приспадане на данъчен кредит, когато е изпълнило едно от следните условия:

1. притежава данъчен документ, съставен в съответствие с изискванията на чл. 114 и 115, в който данъкът е посочен на отделен ред - по отношение на доставки на стоки или услуги, по които лицето е получател;

<i>Закон за данък върху добавената стойност</i>
Глава единадесета. ДОКУМЕНТИРАНЕ НА ДОСТАВКИТЕ
...
Чл. 114. Изисквания към фактурите
Чл. 115. Дебитни и кредитни известия

...

8. притежава данъчен документ по т. 1 и документ за извършеното плащане по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги, и протокол по чл. 151в, ал. 8 – за доставки, при които доставчикът прилага глава седемнадесета „а“;

<i>Закон за данък върху добавената стойност</i>
Данъчно събитие, изискуемост и начисляване на данъка
Чл. 151в. ...
(8) За определяне размера на данъка по ал. 3 и 7 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона, за всяка от страните от доставчика - лице, което прилага специалния режим. Данъкът е дължим за данъчния период, през който е станал изискуем.

9. притежава данъчен документ по т. 1 и документ за извършеното плащане по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги, и е издало протокол по чл. 151г, ал. 8 – за доставки, при които доставчикът не прилага глава седемнадесета „а“.

<i>Закон за данък върху добавената стойност</i>
Данъчно събитие, изискуемост и начисляване на данъка
Чл. 151в. ...
(8) За определяне размера на данъчния кредит по реда на ал. 1 и 6 се издава протокол по ред, определен с правилника за прилагане на закона от получателя - лице по чл. 151б, ал. 1. Получателят не издава протокол за доставките, за които доставчикът е приложил чл. 151в, ал. 8 и във фактурата е вписано „касова отчетност“.

Документиране на доставката

Чл. 151д. (1) Извършените доставки, за които изискуемостта на данъка по чл. 151в, ал. 3 не е настъпила, се документират, като във фактурата или в известието към нея задължително се вписва „касова отчетност”.

Закон за данък върху добавената стойност

Данъчно събитие, изискуемост и начисляване на данъка

Чл. 151в. ...

(3) Данъкът за доставка по ал. 1 е изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане по доставката и лицето, което прилага специалния режим, е длъжно да отрази и включи размера на данъка от протокола по ал. 8 при определяне на резултата за съответния данъчен период в дневника за продажби и в справка-декларацията по чл. 125 за този данъчен период.

(2) Алинея 1 не се прилага за доставки на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 са изключени от обхвата на специалния режим.

Закон за данък върху добавената стойност

Общи положения

л. 151а. ...

(2) При прилагане на специалния режим за доставките, за които е възникнало данъчно събитие, данъкът става изискуем на датата на получаване на цялостно или частично плащане, пропорционално на плащането. Режимът се прилага по отношение на всички доставки на стоки или услуги с изключение на:

1. внос на стоки;
2. вътреобщностни придобивания на стоки;
3. вътреобщностни доставки на стоки;
4. доставки към нерегистрирани по този закон лица;
5. освободени доставки;
6. доставки с място на изпълнение извън територията на страната;
7. доставки на услуги с място на изпълнение на територията на страната, за които данъкът е изискуем от получателя по доставката;
8. доставки по договор за лизинг по чл. 6, ал. 2, т. 3;
9. доставки, по отношение на които се прилага част осма, с изключение на тази глава;
10. доставки на стоки и услуги, при които възнаграждението не се изплаща по банков път, включително чрез кредитен превод, директен дебит или наличен паричен превод, извършен чрез доставчик на платежна услуга по смисъла на Закона за платежните услуги и платежните системи, или чрез пощенски паричен превод, извършен чрез лицензиран пощенски оператор за извършване на пощенски парични преводи по смисъла на Закона за пощенските услуги;
11. доставки, облагаеми с нулева ставка по глава трета;
12. доставки между свързани лица;
13. облагаеми доставки, за които преди или на датата на възникване на данъчното събитие е извършено цялостно плащане по доставката, включително данъка по този закон.

(3) Документирането и отчитането на доставките по специалния режим се извършва по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

ПП на ЗДДС

Документиране на доставките

Чл. 104д. (1) Документирането на доставка, за която се прилага специалният режим, се извършва по реда на глава единадесета „Документиране на доставките“ от закона.

(2) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона е длъжно да отрази издадените от него или от негово име фактури и известия към фактури за доставки, за които прилага специалния режим, в дневника за продажбите за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка (след приспадане на данъчната основа и размера на данъка за получени авансови плащания) не участват при определянето на резултата за периода. Издадените фактури и известия към фактури за авансови плащания се отразяват в дневника за продажби за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(3) Лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона е длъжно да отрази получените от него фактури и известия към фактури за доставки, за които не е извършено плащане или е извършено частично плащане към датата на данъчното събитие, в дневника за покупки за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка (след приспадане на данъчната основа и размера на данъка за получени авансови плащания) не участват при определянето на резултата за периода. Получените фактури и известия към фактури за авансови плащания се отразяват в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(4) Получените от лицето по чл. 151б, ал. 1 от закона фактури и известия към фактури за доставки на стоки или услуги, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим, се отразяват в отчетните регистри в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

...

Раздел III

Специални разпоредби по отношение на регистрирано лице, което не прилага специалния режим

Отчитане и документиране на получените доставки, за които доставчикът прилага специалния режим, от регистрирано лице, което не прилага този режим

Чл. 104з. (1) Регистрирано по закона лице, което не прилага специалния режим отразява получените от него фактури и известия към фактури за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, в дневника за покупки за данъчния период, през който са издадени, като данъчната основа и размерът на данъка (след приспадане на данъчната основа и размера на данъка за получени авансови плащания) не участват при определянето на резултата за данъчния период.

(2) Независимо от ал. 1 получените фактури и известия към фактури за авансови плащания се отразяват в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона, като данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(3) Регистрирано лице по ал. 1 отразява получените от него протоколи за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, в дневника за покупките в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

(4) Регистрирано лице по ал. 1 отразява получените от него протокол и за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона за доставки, за които доставчикът е приложил специалния режим, в дневника за покупки в срока по чл. 72 от закона. Данъчната основа и размерът на данъка участват при определянето на резултата за периода.

Раздел IV
Отчетни регистри

Изисквания при отразяване в отчетните регистри

Чл.104и. ...

(2) Издадените фактури и известия към фактурите за доставки, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона са изключени от обхвата на специалния режим, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- а) код „01” Фактура;
- б) код „02” Дебитно известие ;
- в) код „03” Кредитно известие.

(3) Издадените фактури и известия към фактурите от доставчик-лице, което не прилага специалния режим, за доставки, които съгласно чл. 151а, ал. 2 от закона не са изключени от обхвата на специалния режим за тях не е извършено цялостно плащане, задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона от лице, което прилага специалния режим за касова отчетност, с:

- а) код „11” Фактура - касова отчетност;
- б) код „12” Дебитно известие - касова отчетност;
- в) код „13” Кредитно известие - касова отчетност.

(4) Издадените фактури и известия към фактурите за извършени авансови плащания задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- а) код „01” Фактура;
- б) код „02” Дебитно известие ;
- в) код „03” Кредитно известие.

(5) Издадените протоколи за определяне размера на изискуемия данък по чл. 104е и издадените протоколи и отчети за определяне размера на данъчния кредит по чл. 104ж задължително се посочват в отчетните регистри по чл. 124 от закона с:

- а) код „91”- Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 3 от закона;
- б) код „92”- Протокол за данъчния кредит по чл. 151г, ал. 8 от закона или отчет по чл. 104ж, ал. 14 от правилника;
- в) код „93”- Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което не прилага специалния режим;
- г) код „94”- Протокол за изискуемия данък по чл. 151в, ал. 7 от закона с получател по доставката лице, което прилага специалния режим.